

Hus 11

Livsmedelsindustri

Stockholms stads klassificering

Gul
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.

Fastighetsbeteckning och adress

Sandhagen 8
Rökerigatan 21

Kultuhistoriskt värde

Byggnaden ingår i slakthusanläggningen och har därigenom ett visst kultuhistoriskt värde (gul).

Känslighet/tålighet

Byggnaden är tålig för förändring.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Enkel byggnad för livsmedelsindustri uppförd 1983 efter ritningar av Gullcon AB.

Byggnaden har stomme av betong, putsade fasader på skivmaterial samt ett flackt sadeltak belagt med takpapp. På fasaden mot sydost finns lastkaj och garageport. Byggnadens få fönster bevarar ursprungliga fönsterbågar av klarlackat trä, delvis placerade i fönsterband.

I byggnadens bv. finns styckningshall och packningshall och på vån 1 tr. finns förråd, omklädningsrum och kontor.

Byggnaden står på en i övrigt asfalterad tomt med parkeringsplatser. Mot fasaden i nordväst finns en

Känslighet/tålighet

Exteriör
Tålig

Interiör
Tålig

betong- och graniterrassering med buskar och lövträd.

Förändringar

Byggnaden har inte genomgått några stora förändringar.

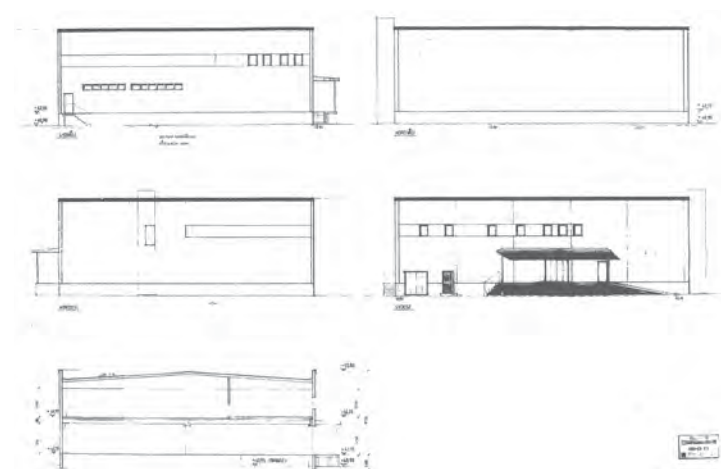
Utformning idag

Användning

Byggnaden används fortfarande som livsmedelsindustri. Byggnadens interiör är ej besökt.

Exteriör/Interiör

Byggnaden bevarar i stort sett ursprunglig utformning.

1 Nybyggnadsritning 1983, fasader och sektion, Gullcon AB. Källa: BNA.

2 Fasad mot Rökerigatan i sydväst.

3 Fasad mot sydost med lastkaj.

Hus 12

Lager och kontorsbyggnad

Stockholms stads klassificering

- Gul**
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.
- Fastighetsbeteckning och adress**
Styckmästaren 2
Hallvägen 35-37, Rökerigatan 23-27,
Charkmästargatan 8

Kulturhistoriskt värde

Byggnadens utformning med fasader i gult fasadtegel och ljus puts ansluter till den funktionalistiska arkitekturen i området. Byggnaden avviker dock genom sin stora volym som är ett uttryck för den mer rationella produktionsarkitektur som tillkom på 1960-talet. Byggnaden har ett byggnadshistoriskt värde.

Känslighet/tålighet

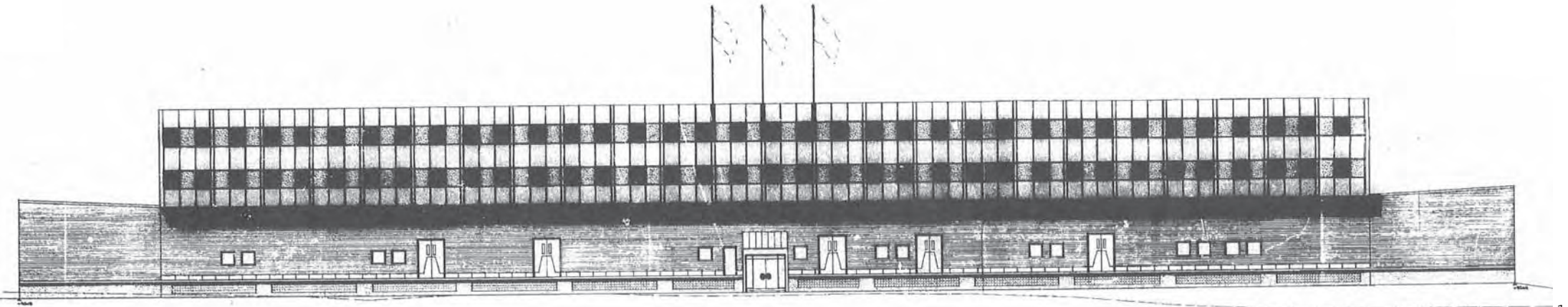
Byggnaden är tålig. Förändringar bör anpassas till byggnadens arkitektur. Trapphus vid huvudentré på fasaden mot sydväst bevarar hög grad av ursprunglig utformning.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion
Byggnaden uppfördes 1961 efter ritningar av arkitekt Karl G-H Karlsson för AB Specialisternas varuinköp.

Byggnaden utgörs av en långsträckt byggnadsvolym med två vinkelställda lägre byggnadsvolymer placerade vid vardera gaveln. De lägre byggnadsvolymer utgörs av tvåvåningsbyggnader med betongstomme och murade fasader i gult fasadtegel.

Den dominerande byggnadsvolymen, med huvudfasad mot Rökerigatan, är en fyra våningsbyggnad med betongstomme. Byggnaden har blåmålad betongsöcket med fönster av glasbetong. De två nedersta våningarna

Känslighet/tålighet

- Exteriör**
Tålig
- Interiör**
Tålig

har fasader av gult fasadtegel och de två översta våningarna, som rymmer kontor, är putsade med ljus puts. Byggnaden rymmer tre trapphus. Huvudingången är placerad mitt på långsidan mot Rökerigatan. Ingången har granitomfattning och ett utskjutande (sekundärt) skärmtak av blank silvermetall. En mindre lastkaj är förlagd på samma fasad. En större lastkaj finns på fasaden mot sydost.

Byggnaderna har motfallstak belagda med takpapp.

Förändringar

- 1968** Om- och tillbyggnad av bv. Inredning av frysrum och expeditionslokaler efter ritningar av Ulf Söderberg. I samband med ändringar igenmurades två portar på fasaden mot sydost med tegel.
- 1976 om-och** Tillbyggnad av samtliga våningsplan, med installation av utvändig hiss, skärmtak samt inredning av hälsovårdscentral efter ritningar av arkitekt Elmer Husman.
- 1981-1991** Tillbyggnad av utlastningssluss samt ombyggnad av befintlig utlastningssluss efter ritningar av arkitekt Elmer Husman.
- 1985-2002** Inbyggnad av befintlig lastkaj på byggnadens norra fasad efter ritningar av arkitekt Elmer Husman.
- 2002** Uppförs ett nytt fläktrum på tak, befintlig hiss i fasad rivs, tegelfasader kläs in med aluminiumplåt och får fast solavskärmning, dockningscentraler för lastbilar

byggs på fasaden mot sydväst. Ombyggnad av kontor på plan 5 tr. Ändringar utförs efter ritningar av Lars Östling, Thaelaus Arkitektkontor.

Utformning idag

Användning
Idag används byggnaden som lager och kontor. Lastkajer finns i båda gavelbyggnaderna.

Exteriör

Byggnaden är relativt välbevarad. På utsidan av den vinkelställda lågbyggnaden mot nordväst finns en enkel uppglasad paviljong som rymmer kafé och pausrum för Grönsakshallen Sorundas personal.

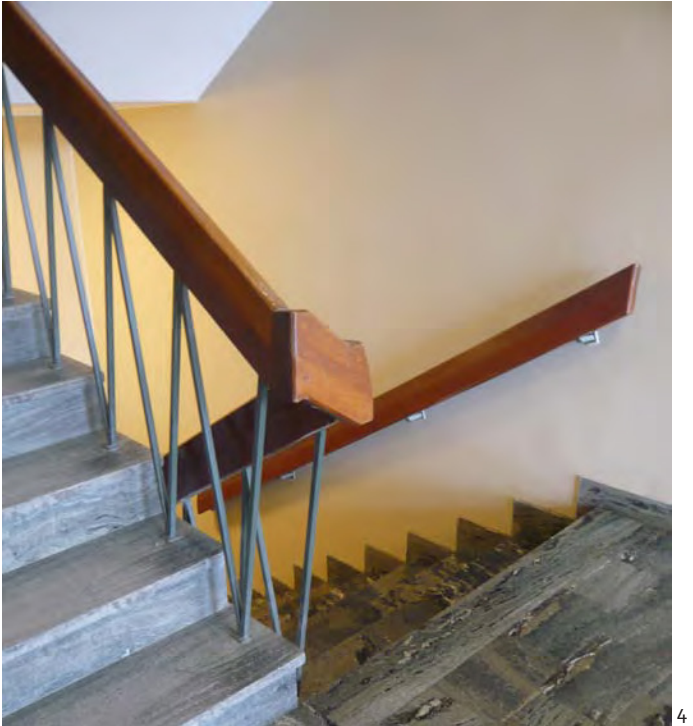
De två översta våningarna mot Rökerigatan är klädda med aluminiumplåt och fast solavskärmning.

På fasaden mot sydost finns en nerfart till garage i källarvåningen.

Interiör

Vid huvudfasaden mot sydväst finns ett centralt placerat trapphus. Trapphuset bevarar ursprunglig utformning med golv och trappa belagd med kolmårdsmarmor, trappa med gråmålat smidesräcke och handledare av klarlackerad ädelträ.

Övriga interiörer ej besökta.

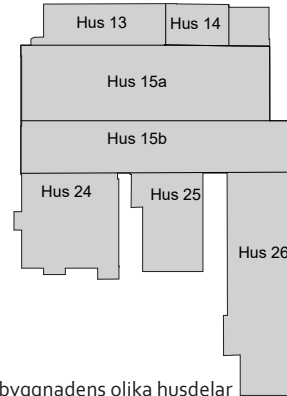

- 1 Nybyggnadsritning 1961, fasad mot sydväst, arkitekt Karl-G-H Karlsson.
Källa: BNA.
- 2 Fasad mot nordväst med en enkel uppglasad paviljong som rymmer kafé och pausrum för lagerarbetare.
- 3 Den dominerande byggnadsvolymen med huvudfasad mot Rökerigatan är putsad. De två översta våningarna är klädda med silverfärgad plåt och fast solavskärmning.
- 4 Trapphus i anslutning till huvudentré på fasaden mot sydväst. Trappa och golv är belagda med natursten, trappan har smidesräcke och handledare av ädelträ.

Hus 13, 14, 15a, 15b, 24, 25, 26

Introduktion

Detalj över byggnadens olika husdelar

Stockholms stads klassificering

Blå

Fastighet med bebyggelse vars kultuhistoriska värde motsvarar fodringarna för byggnadsminnen i kulturminneslagen

Fastighetsbeteckning och adress

Johanneshov 1:1

Adress, se respektive byggnad

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Hus 13, 14, 15 a, 15 b, 24, 25 och 26 är ett sammanhängande byggnadskomplex med tre slakthallar förbundna med en hall och sammanbyggt längs denna finns även ett kylhus samt maskinhus med industriskorsten och vattentorn. I plan bildar dessa delar tillsammans, var och en med sin egen karaktär, en kamstruktur.

Byggnaderna hör till den ursprungliga mönsteranläggningen. Planlösningen utstrålar modernitet och rationalitet. Den är sprungen ur ett processindustriellt tänkande samtidigt som de olika verksamheternas funktioner uttryckts genom individuella lösningar t.ex. vattentornet som genom sin skulpturala utformning och höjd fungerar som ett slakthusets landmärke. Det slutna kylhuset ligger inne i strukturen och visar endast gavlar och tak för omvärlden. De olika slakthallarna har olika arkitektoniska uttryck, byggnadsvolymer av varierande storlek, form och ytutbredning. Till den långa och breda förbindelsehallens funktion har Wickman valt ett anspråksfullt uttryck, liknande en salu- eller järnväghall.

När djuren gick till slakt skedde slakten i tre parallella men från varandra skilda slakthallar – en för svin (24), en för småboskap (25) och en för storboskap

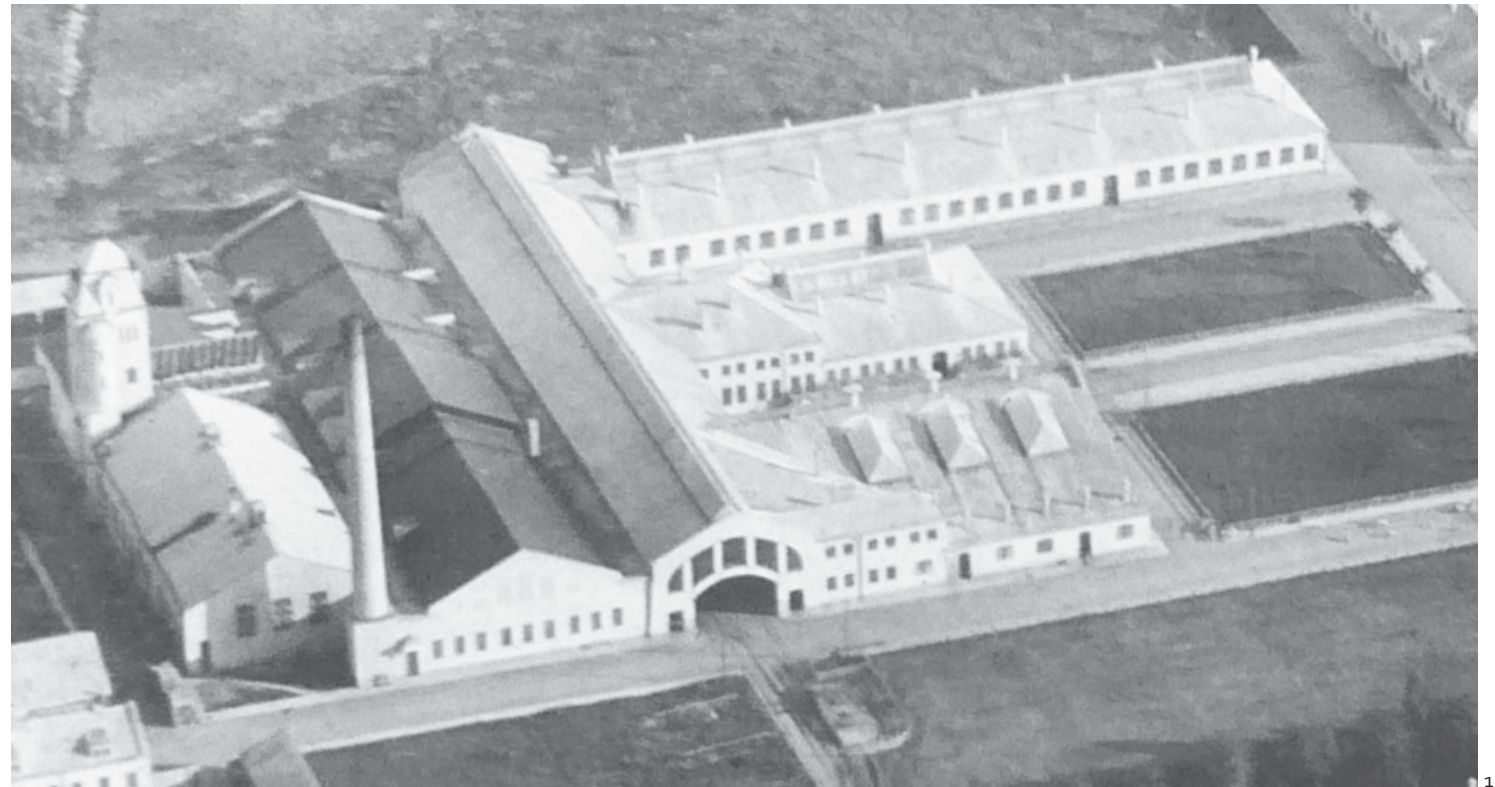
Känslighet/tålighet

Se respektive byggnad.

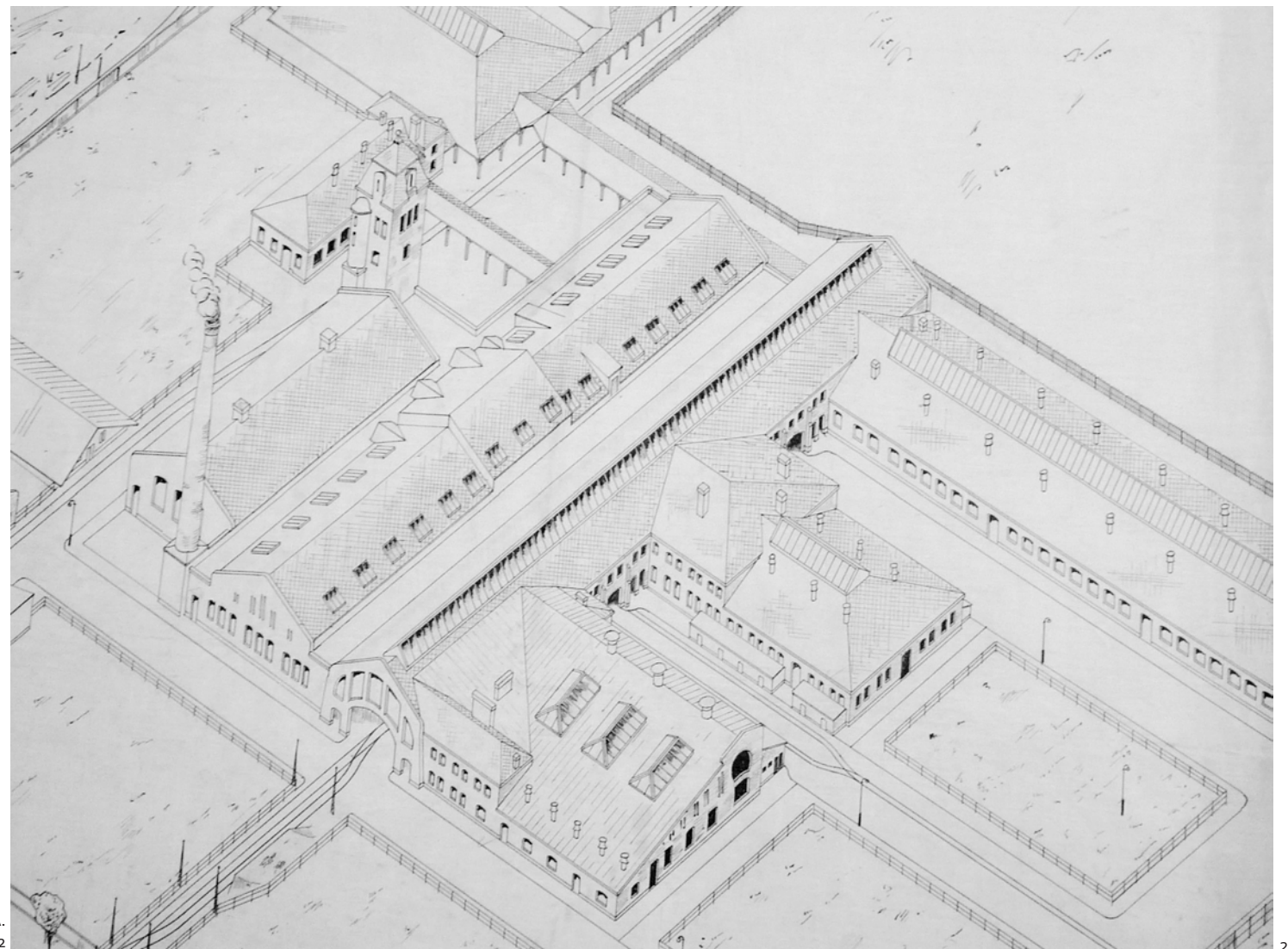
(26). Parallellt förbindelsehallen åt öster låg två byggnadsvolymer ytterligare – kylhuset (15) samt ångpanne- och maskinhuset (13), i dess anslutning två landmärken – industriskorstenen (13) och vattentornet (13). Förbindelsehallen hade en logistisk funktion, som benämningen antyder, där slakthallar stod i förbindelse med kylhus och, via täckta gångar, hudbod (7), rensstuga (8) och hästslakthus (rivet).

Förändringar

Mönsteranläggningens specifika form visade sig vara känslig för ändringar i processen. I bebyggelseutvecklingens kommande faser fanns de ursprungliga byggnaderna kvar i sin yttre form men ändrades på olika sätt både exteriört och interiört.

1

2

1 Flygbild. Källa: SSA.

2 Illustration över slakthallarna. Källa : SSA 1912

Hus 13, 14

Ångpanne- och maskinhus

Stockholms stads klassificering

Blå
Fastighet med bebyggelse vars kultuhistoriska värde motsvarar fodringarna för byggnadsminnen i kulturminneslagen

Fastighetsbeteckning och adress

Johanneshov 1:1
Rökerigatan 4–8, Styckmästargatan 9

Kultuhistoriskt värde

Byggnaden har ett särskilt högt kultuhistoriskt värde (blå) som en del av den ursprungliga anläggningen.

Byggnaden har ett samhällshistoriskt, arkitekturhistoriskt värde, byggnadsteknikhistoriskt och teknikhistoriskt värde jämte ett miljöskapande värde.

Byggnaden rymde den ursprungliga anläggningens kraftkälla. Dess funktion var utpräglad teknisk och fick p.g.a. detta en på samma gång representativ som funktionell utformning. Det skulpturalt formade tornet är ett exempel på det förra och de stora fönstren som exponerar tekniken är ett exempel på båda.

Bland de ursprungliga byggnaderna uppvisar hus 13 en exteriör som är trogen sitt ursprungliga yttre. Detta har uppnåtts genom att förlorade kvaliteter återskapats. Det avtryck som den ursprungliga användningen lämnat på interiören är den övergripande rumsindelningen – ångpannerum, verkstad, maskinsal, generatorrum, tornrum och källare. Rumsindelningen ger också en möjlighet att nyttja dessa rumsvolymer, vilket också görs i befintliga rumslösningar. I vissa fall är även ytskikt, fast inredning, konstruktionsdelar och teknisk utrustning bevarad – golv av cementmosaik, snickerier, trappa, putsad vägg,

Känslighet/tålighet

Exteriör (Hus 13)
Hög känslighet

Interiör (Hus 13)
Hög känslighet/Känslig

Exteriör (Hus 14)
Känslig

Interiör (Hus 14)
Tålig

torntrapphus, takkonstruktion av stålfackverk, travers och traversbana.

Känslighet/tålighet

Byggnadens ursprungliga byggnadsvolym är mycket känslig för förändring. Det innebär att alla eventuella åtgärder ska syfta till att bibehålla befintliga värden, alternativt återskapa värden som gått förlorade.

Maskinhallens rumsvolym är känslig för förändring med ursprungliga ytskikt och byggnadsdelar. Maskinsalen är en vilande kvalitet som kan återskapas.

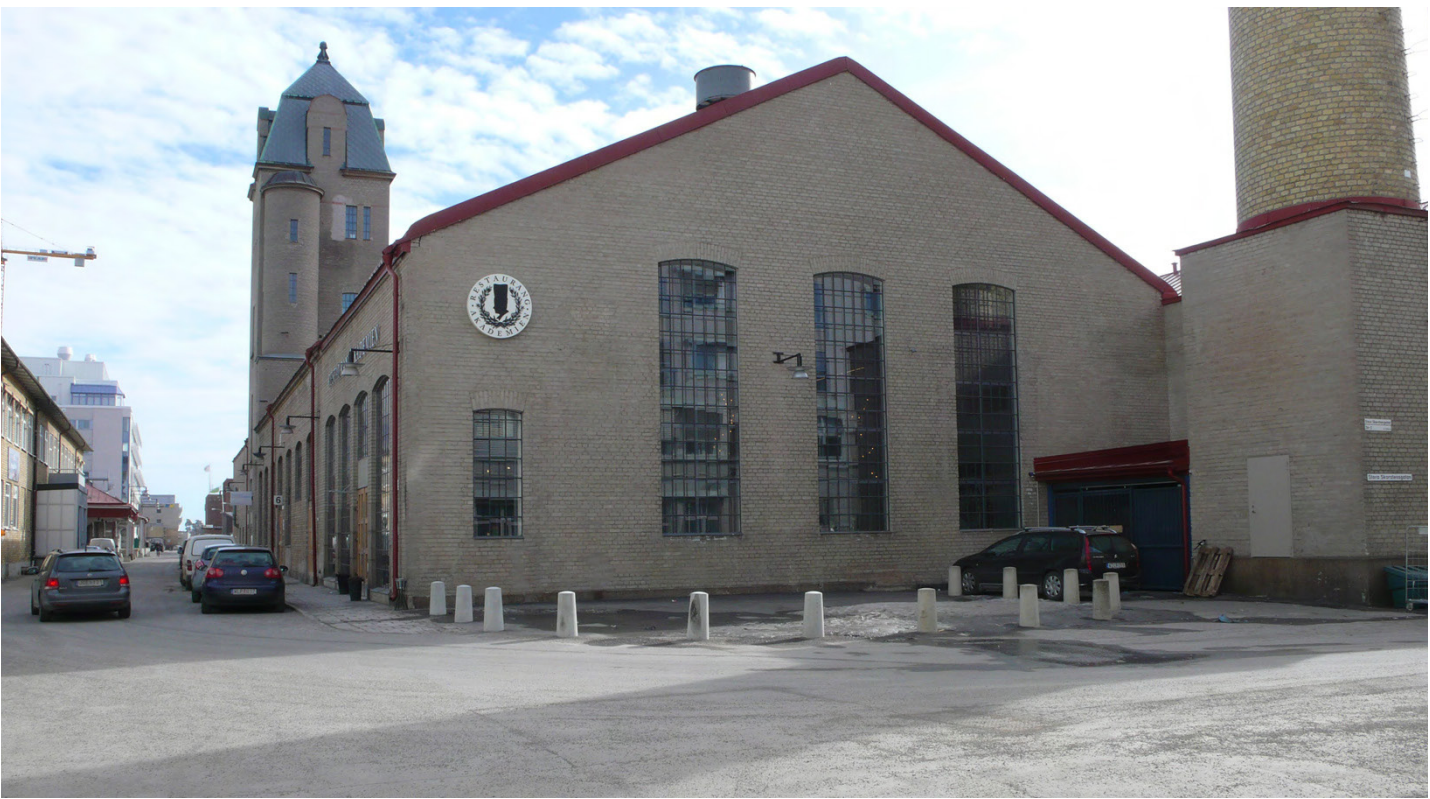
Känsligt är även generellt rumsindelning och rumsvolymer inklusive tornets vind och trapphus.

Tåligt är tornets interiörer liksom f.d. generatorrummet innanför tornet.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Ångpanneanläggningens funktion var central genom att kompressorerna var ångdrivna. Pumpar och fläktar drevs med ångtryck alternativt elektricitet. Ångdrift bedömdes vara mer kostnadseffektivt än el eller diesel, mycket p.g.a. att behovet av varmvatten per automatik tillgodoses som en biprodukt vid ångproduktion.

1 Ångpanne- och maskinhusets (13) norra gavel.

Anläggningen var placerad i ångpannerummet åt norr och bestod av tre pannor av Lancashiretyp. Skorstenen har en klassiserande utformning med plint och kolonnskåft.

Tornet rymde ursprungligen en vattencistern och anläggningen var på så sätt självförsörjande med varm- och kallvatten som genom självtryck distribuerades via vattenledningar.

En andra viktig funktion för byggnaden var att stora delar av anläggningens värmdes med ångburen centralvärme från ångpannor och ångmaskinerna, i maskinsalen, via rörledningssystem och radiatorer. I större hallar tillämpades ångburet kalorifersystem d.v.s. att luft förvärmades i kammare med ånga för att sedan med fläkt, via kanaler, ledas ut i lokalerna.

En tredje vital del av slakthuset var kylanläggningen. I en anbudsgivning där sju utländska och två svenska anbudsgivare konkurrerade gick ordern till Ludvigsbergs verkstäder AB i Stockholm för ett system där kylmediet var ammoniak. Plandispositionen till delar av maskinsalen, ångpannerummet, tornet (alla 13) och hela kylhuset (15 a) är ett utfall av kylanläggningens uppbyggnad. Maskinsal: 2 dubbelkompressor, 2 ångmaskiner och 1

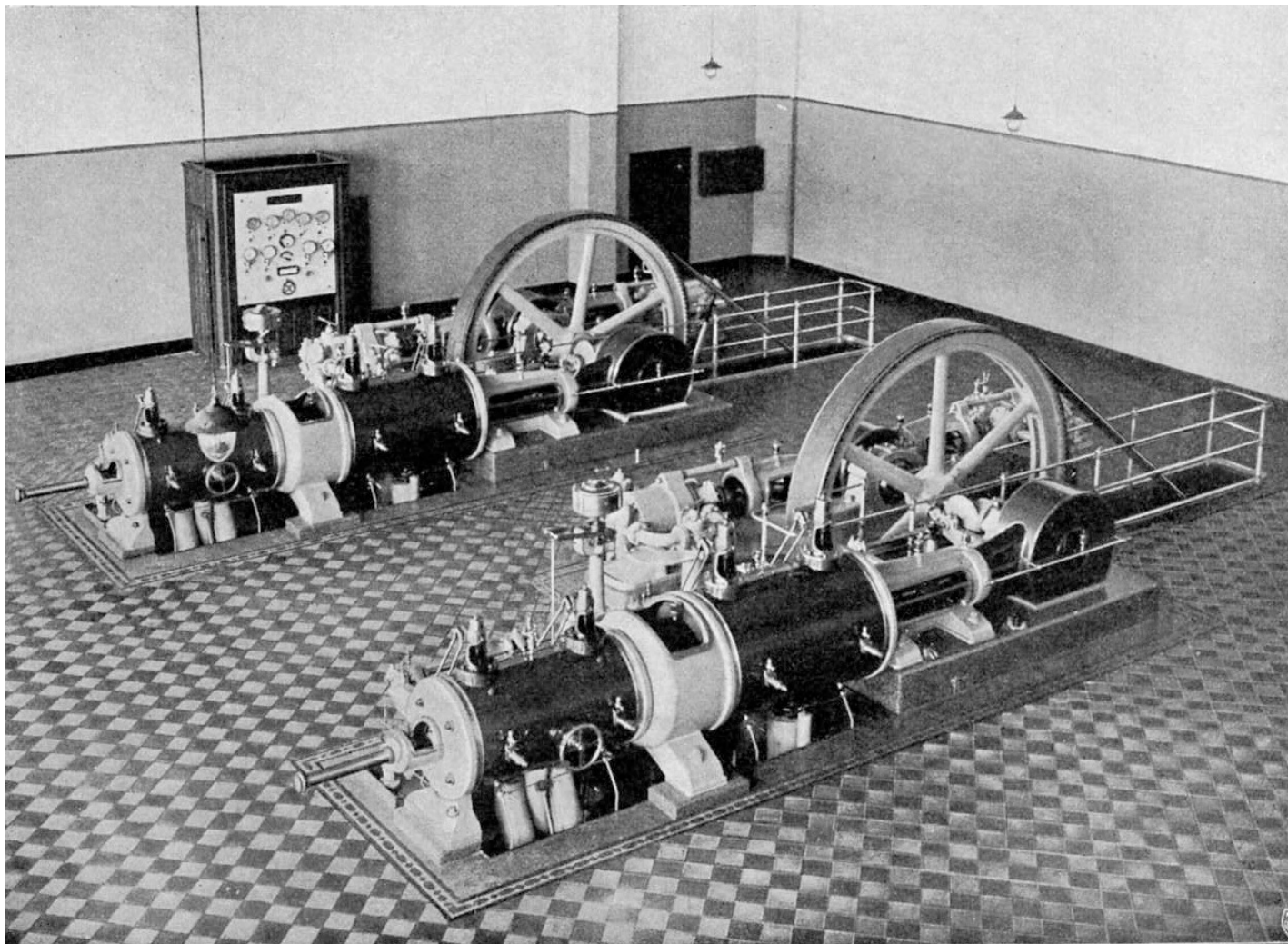
instrumenttavla. Generatorrum: 2 köldgeneratorer, 1 efterkylare för flytande ammoniak, 1 elmotor och en rad pumpar. Tornet: Vattencistern med uppvärmningsfunktion och på taket bakom tornet: 2 översilningskondensatorer. Kylhusets vind: 2 luftkylare, 2 fläktar, ett system av till- och frånluftskanaler. Övriga utrymmen t.ex. källare: Diverse teknik bl.a. Kraftöverföring från ångmaskinens svänghjul via mellanaxel i källaren till kompressorer, pumpar och fläktar. Fundament av armerad betong för maskinsalens ångmaskiner och kompressorer.

Förändringar

Ångpannerummet och det långsträckta verkstadsrummet byggdes om 2009 till kök, matsal samt utbildnings- och kontorslokaler för Restaurangakademien. Även exteriöra ändringar företogs då, exempelvis sänkta fönsterbröstningar i norra gaveln. Skorstenens plint är ursprunglig murad av kalksandtegel men skorstenens skåft har murats om varvid gult tegel använts.

Genom att maskinsalen förlorade sin funktion tömdes den, med undantag för traversen, på sitt tekniska innehåll. Instrumenttavlan togs tillvara och placerades på 1990-talet som dekoration i det då nybyggda

>> Hus 13, 14

2

trapphuset i börshuset (1). Rummets inre del tas i anspråk av ett ytkrävande teknikutrymme. En passage har tillskapats genom att en mellanvägg har byggts längsmed kortväggen åt norr. I övrigt används rummet som förråd.

Vid en ombyggnad 2003 av kylhusets (15 a) vind till kontorslokaler för Adidas: berördes även delar av hus 13. Bottenvåningen i tornet blev entréhall och det f.d. generator- och pumprummet innanför blev reception. Redan byggdes tornets våningar om till kontorslokaler och en hiss installerades i anslutning till befintligt trapphus. I samband med det byggdes tornets bottenvåning om till entréhall och ursprungligt fönster ersattes, bröstning revs och dörr sattes in.

Utformning idag

Byggnadskroppen utgör "slakterikvarterets" östra sida längs Rökerigatan och består av tre byggnader – först det långsträckta ångpanne- och maskinhuset med skorstenen åt norr därnäst vattentornet och åt söder

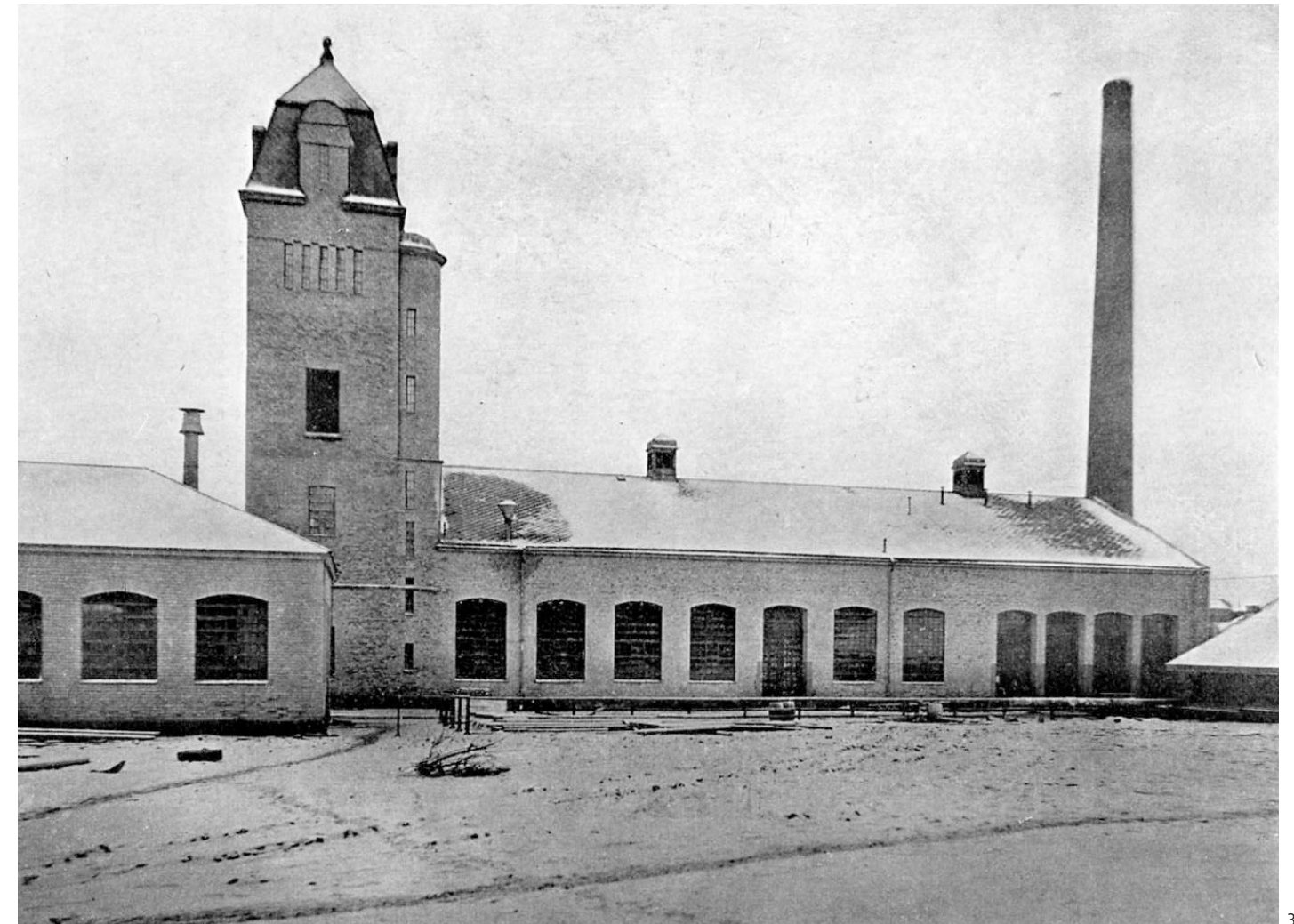
hus 14 med tillbyggnad av provisorisk karaktär.

Användning

Norra delen – f.d. ångpannerummet - används av Restaurangakademin. Maskinsalen rymmer ännu teknisk utrustning och fungerar, i likhet med källaren, som förråd. Tornets bottenvåning och f.d. generator- och pumprummet används som entré och reception för kontorslokaler, 2011 använda av projektet Stockholmsarenan.

Exteriör

Hus 13 är ett av de hus som på senare år återgetts en exteriör utformning mer lik ursprunget. Detta har t.ex. skett genom att nya stålfönster, lika ursprunglig utformning monterats och att nya portar och dörrar med anknytning till ursprunglig utformning satts in. I tornet finns dock vissa fönster- och entrépartier med grovre utformning samt armaturer och skyltning som inte harmonierar med helheten.

3

Interiör

Maskinsalen och verkstaden, som rum betraktade, ligger nära ursprunglig utformning. Kvar finns cementmosaikgolvet, de putsade murarna (dock ommålade), fönstermuröppningarna, traversbana med travers, trappa med plansteg och räcke av metall och i källaren fundament av armerad betong för ångmaskinerna.

I Restaurangakademiens lokaler har rumsvolymen till stor del tagits tillvara. Detta genom att ombyggnaden gett lokalen, trots entresolering, full takhöjd med synlig takstol av stålfackverk och ett starkt rumsligt samband mellan olika delar tack vare mellanväggar av glas.

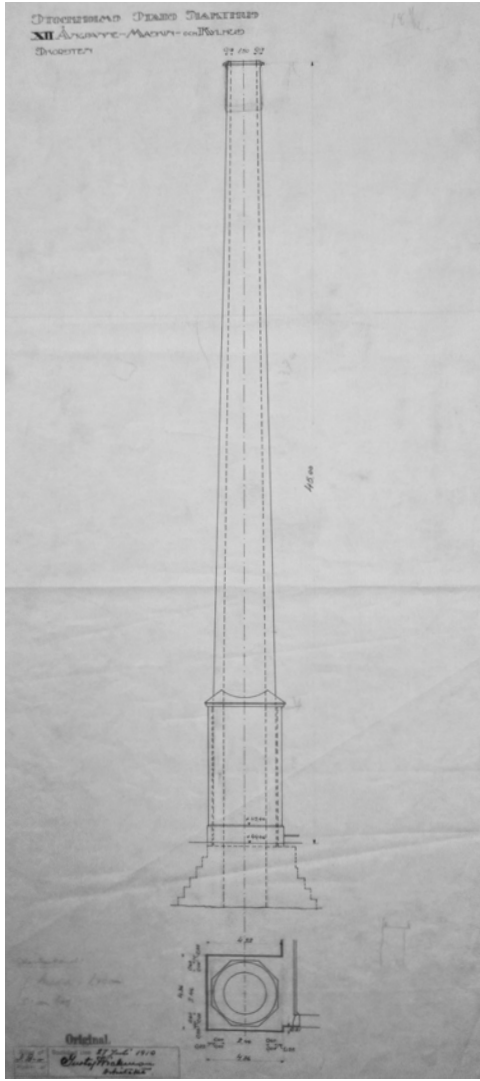
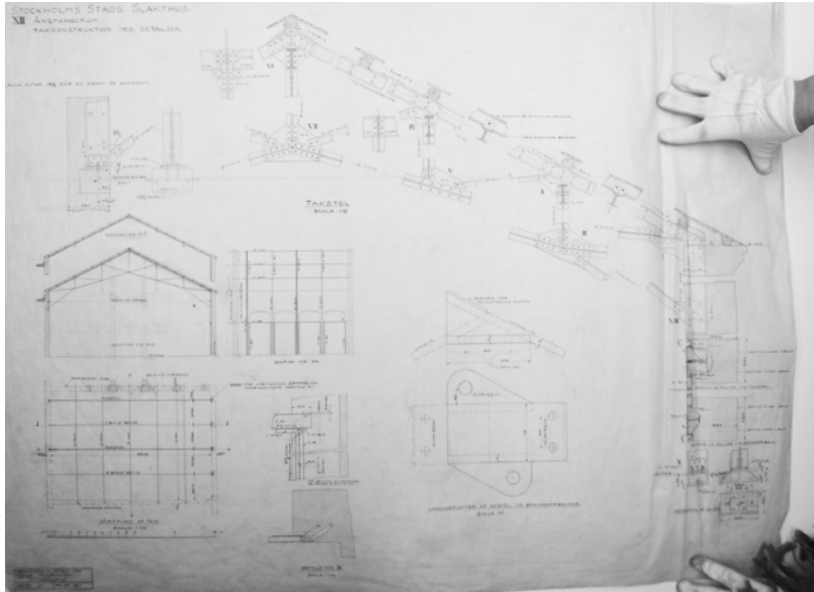
Lokalerna i och i anslutning till tornet har moderna ytskikt och interiöra kulturvärden är i relativt begränsad utsträckning tagna tillvara.

4

- 2 Maskinsalen med ångmaskiner och kompressorer 1912. Ur *Stockholms stads slakthus*
- 3 Ångpanne- och maskinhusets (13) östra långsida med vattentorn i söder och skorsten i norr 1912. Ur *Stockholms stads slakthus*
- 4 Hus 14, tillbyggnad till maskinhusets södra gavel med provisorisk tillbyggnad åt söder.
- 5 Vattentorn.
- 6 Detaljritning av takkonstruktion, stålfackverk. Källa: SSA
- 7 Hus 14, tillbyggnad till maskinhus åt söder.
- 8 Elevation och plan av ursprunglig skorsten. Källa: SSA
- 9 Restaurerat murparti och nya stålfönster med utförande nära ursprunget.
- 10 Maskinhusets tak sett åt norr från vattentornet.
- 11 Skorstenen sedd från Stora skorstensgatan.

>>Hus 13,14

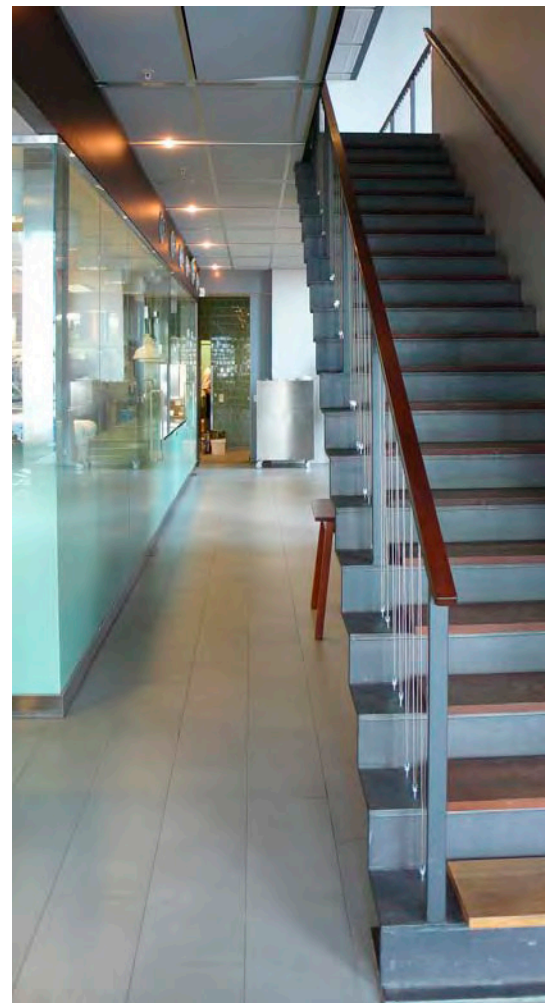
>> Hus 13, 14

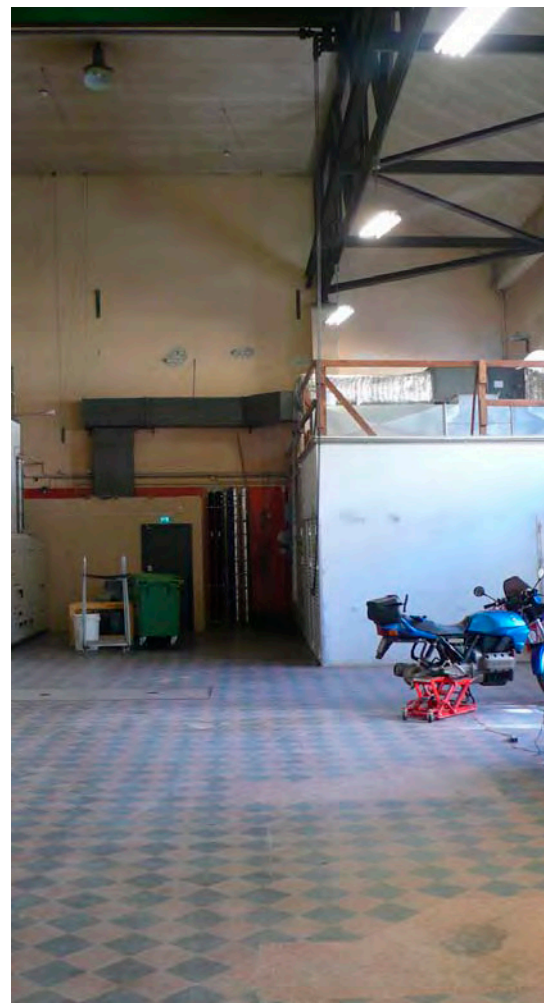
12

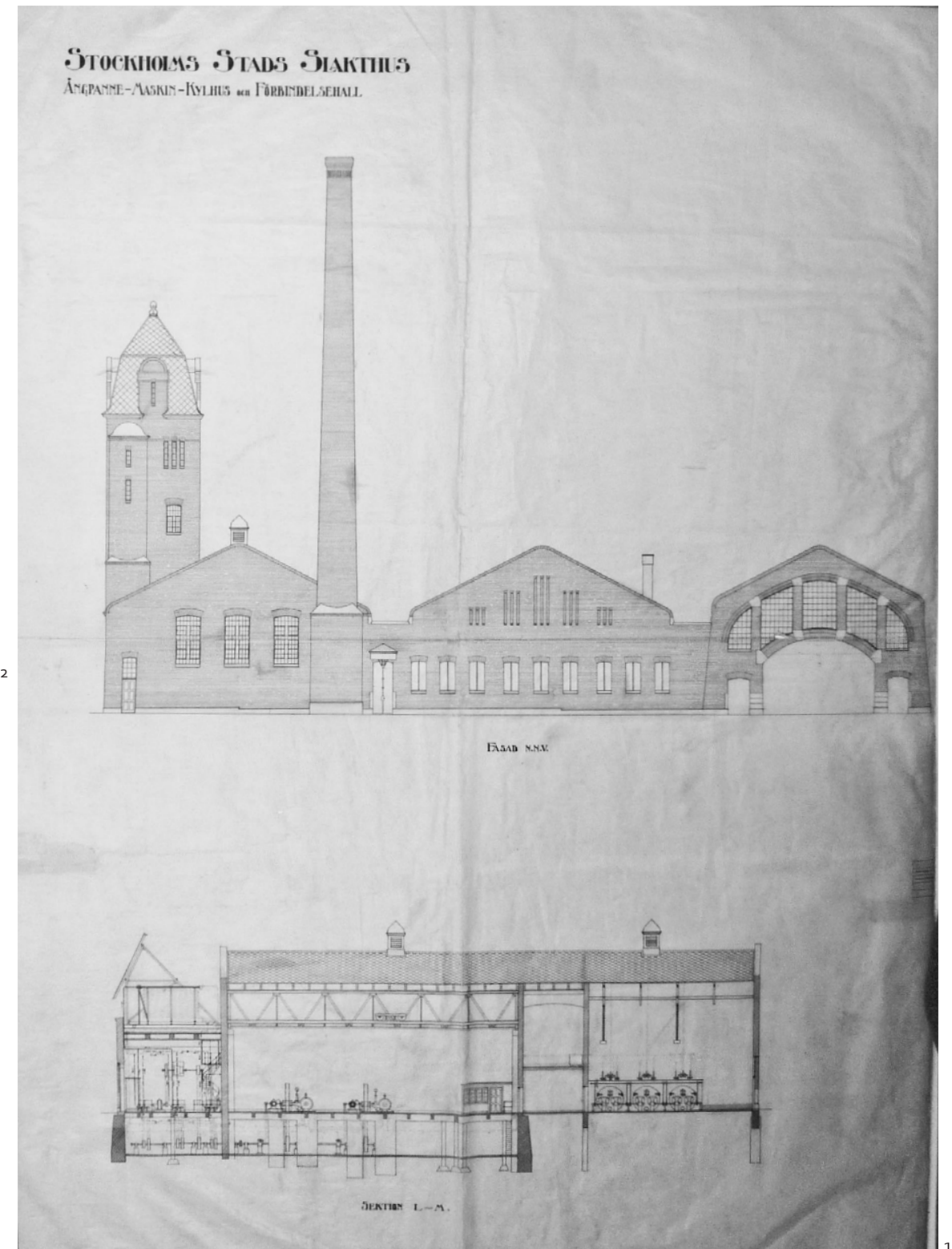
13

14

15

16

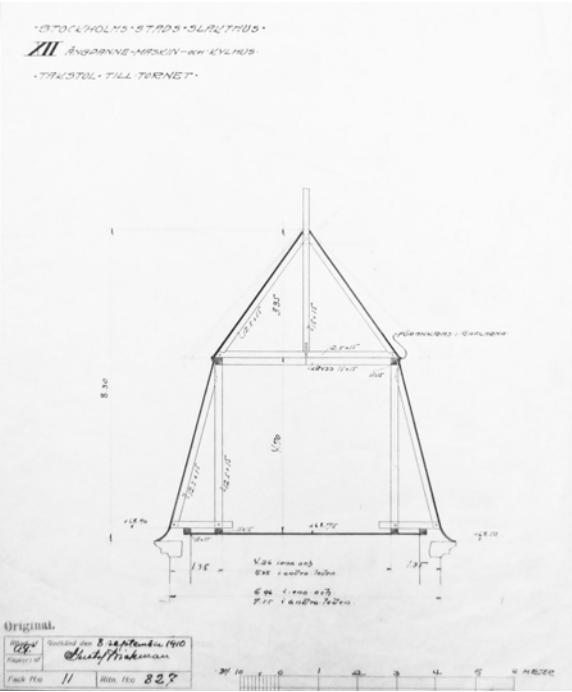
12-14 Interiörer från Restaurangakademiens lokaler i f.d. ångpannerum och verkstad.
15 Interiör av f.d. maskinhus med ursprungligt golv och travers.
16 Fasadelevation av från vänster hus 13, 15 a och 15 b. Längdsektion genom hus 13 med maskinell utrustning. Arkitekt Gustaf Wickman 1912. Källa: SSA

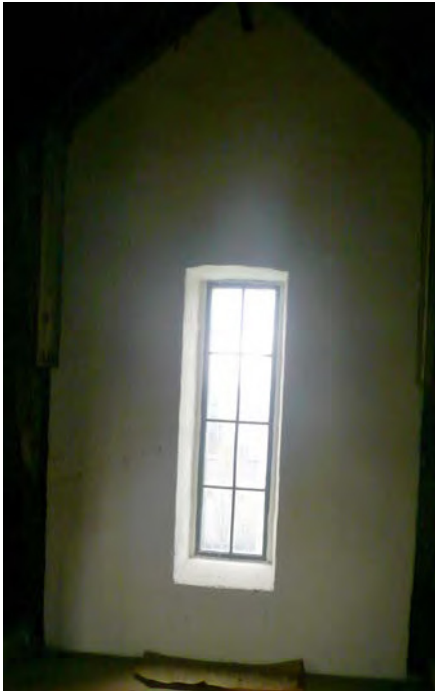
17

19

22

23

18

20

24

21

25

17 Trapphus till torn.
18 Detalj av travers i maskinsal.
19 Interiör av vindsrum i tornhuv.
20 Entréhall i tornets bottenvåning.
21, 25 Interiörbilder maskinsal.
22 Sektion av tornhuv. Gustaf Wickman 1912. Källa: SSA
23 Interiörbild av vindsrum i tornhuv.
24 Interiör av tornrum.

Hus 15 a

Kylhus

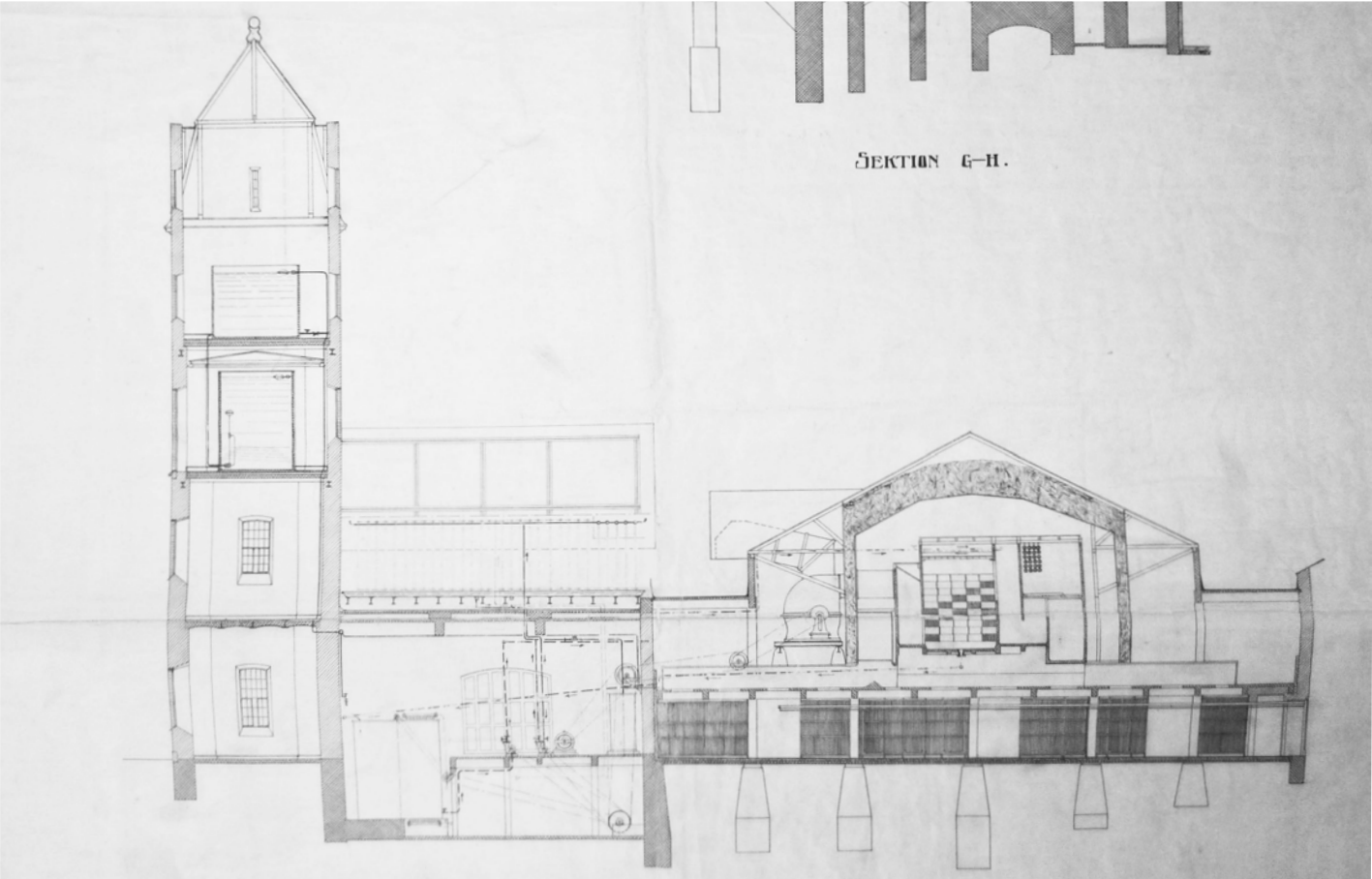

Stockholms stads klassificering

Blå
Fastighet med bebyggelse vars kultuhistoriska värde motsvarar fodringarna för byggnadsminnen i kulturminneslagen

Fastighetsbeteckning och adress
Johanneshov 1:1
Stora Skorstensgatan 14–24

1 Tvärsektion genom hus 13 och hus 15. Arkitekt Gustaf Wickman 1912. Källa: SSA

1

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett särskilt högt kulturhistoriskt värde (blå) som en del av den ursprungliga anläggningen. Den har ett samhällshistoriskt, byggnadshistoriskt, och teknikhistoriskt värde.

Byggnaden rymde den ursprungliga anläggningens kylhus. Dess funktion var lagring och kylning. Utformningen är återhållsam och utpräglad tekniskt funktionell. Det avtryck som den ursprungliga konstruktionen lämnat på interiören märks främst på vinden där både rumsvolym tagits tillvara och takkonstruktion av trä exponerats.

Känslighet/tålighet

Byggnadens ursprungliga byggnadsvolym har hög känslighet. Det innebär att alla eventuella åtgärder ska syfta till att bibehålla befintliga värden, alternativt återskapa värden som gått förlorade.

Känsligt är vindens rumsvolym med pelarstomme och takkonstruktion av trä.

Bottenvåningens och källarens kvaliteter är med aktuell användning, rumsindelning och ytskikt i stor utsträckning dolda. Dessa delar är tåliga och vilande rumsliga kvaliteter kan vid eventuell framtida användning återskapas.

Känslighet/tålighet

Exteriör
Hög känslighet

Interiör
Känslig/Tålig

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Kompressorer i maskinsalen (13) drev den kylanläggning på kylhusets vind som producerade kyld luft med ammoniak som medium. Kylan distribuerades från centralkylsystemet på vinden, ut via kanaler till kylrummen. Från kylanläggningen (luftkylapparaterna) gick kraftiga kanaler (kyllufttrummor) i husets längdriktning anslutande till tvärgående kanaler i kylhusvåningen under. Mitt i huset fanns en kärna som kallades egentliga kylhuset där temperaturen var som lägst, där också takbjälklaget låg lägre än i huset i övrigt. På ömse sidor – i norr och söder – fanns förkylrum I och II. De två förkylrummen i söder var till för kött av storboskap och en mindre del för häst. De två förkylrummen åt norr var till för kött av småboskap och svin. Längst i norr fanns dessutom två mindre rum – ett för organförvaring och ett för styckning. Rörbanor ledde från förbindelsehallen in i de fem förkylrummen. Systemet av högt sittande rörbanor gjorde det möjligt att rulla djurkropparna hängande. Banorna bestod av två tätt sittande u-balkar fästa med distans från taket. På banorna rullade hjul från vilka ett stål med bygel hängde ned. I bygelns krokar fästes djurkroppen, hängande i bakbenen.

Förändringar

Kylhuset har genom åren byggts om kontinuerligt. Redan på 1930-talet hade den tidigaste kyltekniken tjänat ut. Hela kylhusets bottenvåning, källare och norra vinden (över f.d. förkylrummen för småboskap) kom successivt - 1960-1990-talet - att byggas om för en rad livsmedelsföretag främst styckning, packning och charkuterier. Ett tidigt exempel på det är när firman VVS Kylkonsult **1965** ritar en styckningscentral efter Lennart Nelsons ritningar. Dessa firmor annonseras mot förbindelsehallens stora rum genom entréer, fönster och skyltning. I ett fall har t.o.m. en tillbyggnad adderats in i förbindelsehallen. Dessa ombyggnader innebar interiört att alla ytskikt kom att byggas för av kraftiga lager av isoleringsmaterial och kliniska ytskikt som kakel och rostfri plåt.

2003 revs alla återstående delar av kylanläggningen på kylhusvinden. Genom ombyggnaden, där Bau fungerade som arkitekt, bereddes plats för två mycket stora rum för kontorsändamål. Ett rum mitt i vinden och ett rum åt söder. Rummet mitt i ligger rakt över den låga, tryckta våning som kallades det egentliga kylhuset. Detta högre rum tillåter ett entresolbjälklag i bakkant av rummet. Det södra kontorsrummet ligger över den del av bottenvåningen som rymde förkylrum för storboskap. Lösningen är föredömlig genom att rumsvolymer tas tillvara och genom att

takkonstruktion och pelarstomme av trä exponeras. Ombyggnaden av vinden innebar även exteriöra förändringar. En takterrass tillskapades på befintligt platt tak i sydost och en del av sadeltakets yta revs. Härigenom kunde en låg fasad med fönster vändas mot takterrassen. För att de djupa vindsrummen skulle fungera som kontor krävdes mer dagsljus vilket löstes genom att långa rader av takfönster i fall byggdes liksom ett antal takkupor. Både takfönster och takkupor fanns ursprungligen men genom ombyggnaden blev de fler.

I samband med de olika ombyggnaderna har även vindsgavlarna ändrats. Åt norr har lågt sittande fönster tagits upp mellan ursprungliga murnischer. Åt söder har ursprungliga murnischer ersatts av fönsterhåll med större breddmått.

Utformning idag

Kylhuset utgör en inre, med förbindeesehallen (15 b) parallell del av "slakterikvarteret". Tydligast tecknar sig byggnaden med sin norra gavel mot Stora Skorstensgatan och sin södra gavel mot Styckmästargatan.

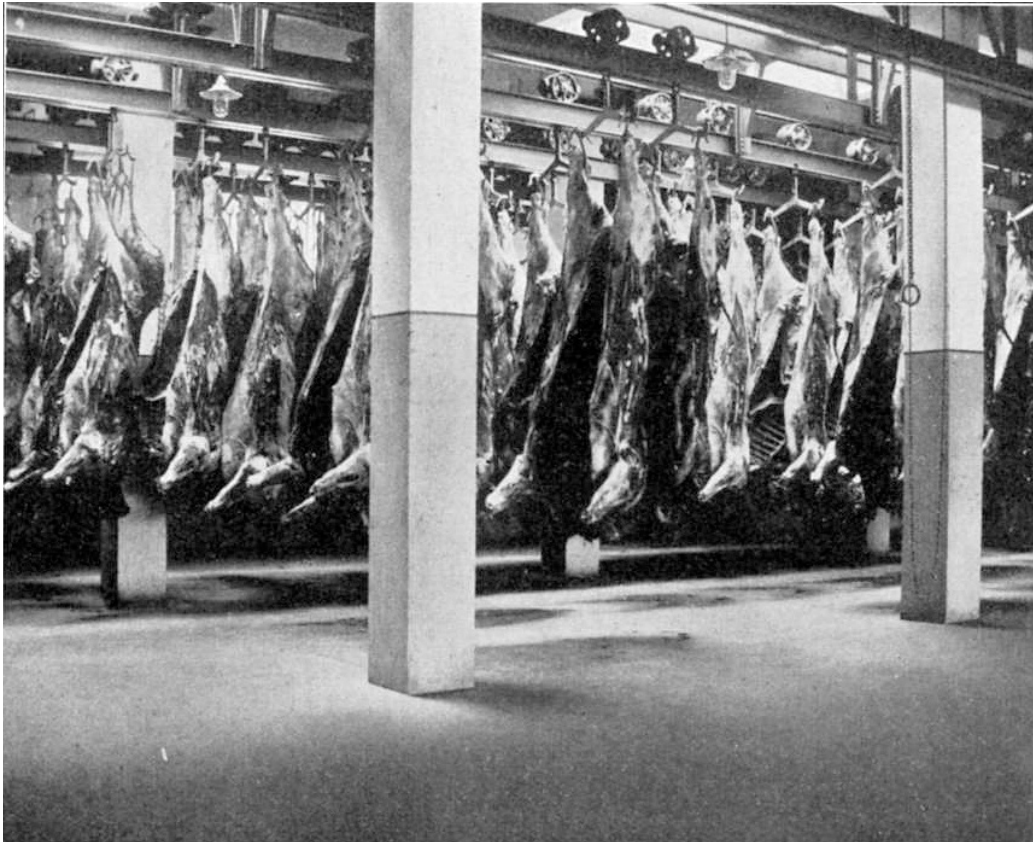
Användning

I byggnaden finns två kategorier användning – dels stycknings-, packnings och charkuteriföretag på

>>Hus 15 a

2 Interiör av förkylrum för storboskap. Källa: *Stockholms stads slakthus*
3 Interiör av den s.k. egentliga kylhallen. Källa: *Stockholms stads slakthus*
4 Planritning av hus 13, 15 a och 15 b. I mitten av hus 15 finns kylrummets kärna och i husets ändar finns förkylrummen. Arkitekt Gustaf Wickman 1912. Källa: SSA
5, 11 Interiör från källaren med detalj av frilagd stomme.
6-8 Interiörer från bottenvåningen och källaren.
9, 10 Bilder från inredd vindsåvåning åt norr.
11 Förrum i förbindelsehallen till livsmedelsföretaget Nybergs.

2

3

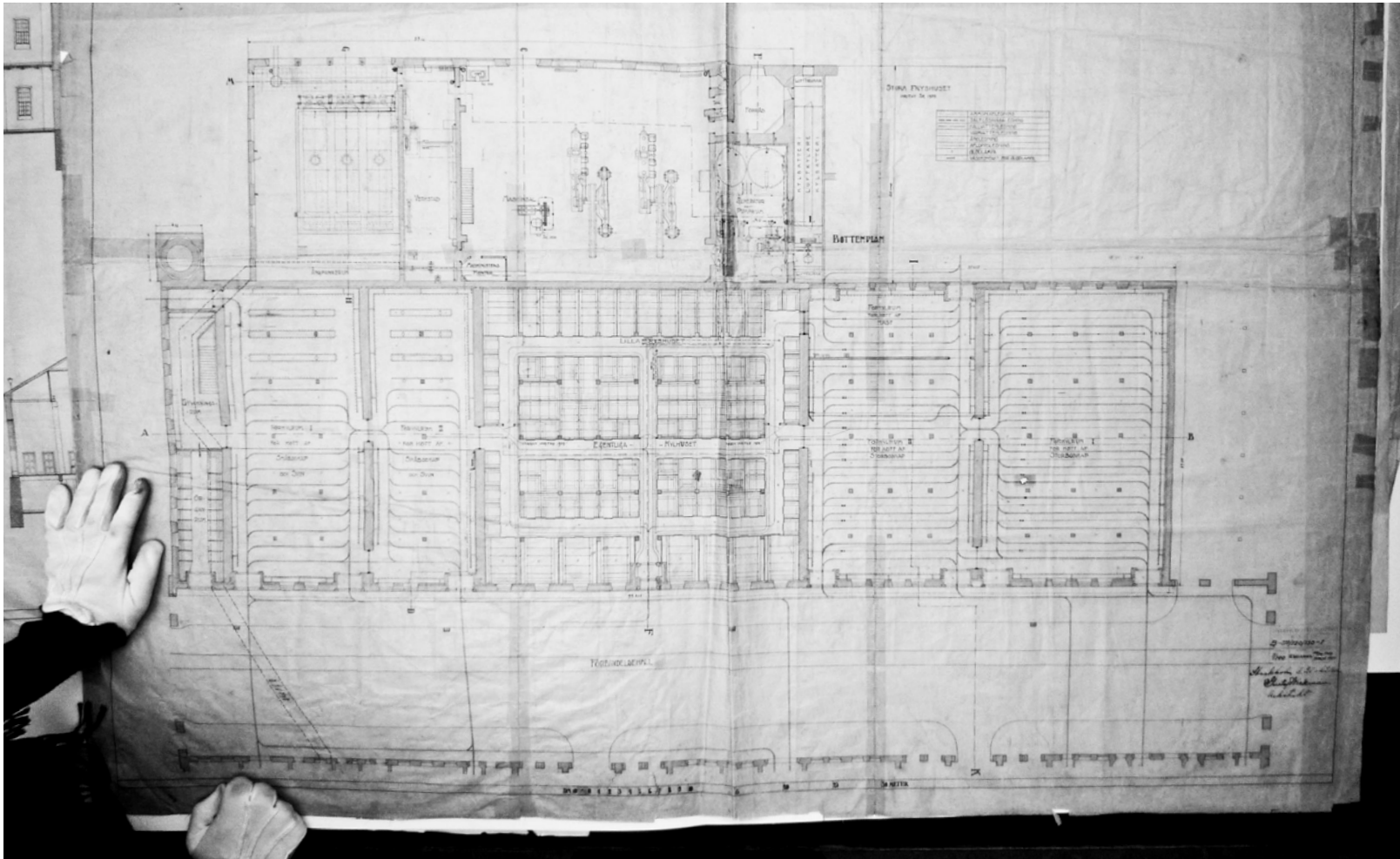
bottenvåningen, källaren och del av vinden, dels kontorslokaler för projektering på vinden.

Exteriör

Enligt vad som nämnts ovan under rubriken Förändringar är utformningen grovt sett lik ursprunget med en rad modifieringar – nya murhål för fönster och ändringar av tak.

Interiör

Interiören är genomgripande omvandlad från att ha varit ett kyllager med stor tekniktäthet till att inrymma funktioner av helt annan karaktär: där de rumsliga kvaliteterna på vinden tas tillvara medan ytskikt och stomme i bottenvåningen döljs av sekundära ytskikt.

4

>>Hus 15 a

5

6

7

8

9

10

11

12

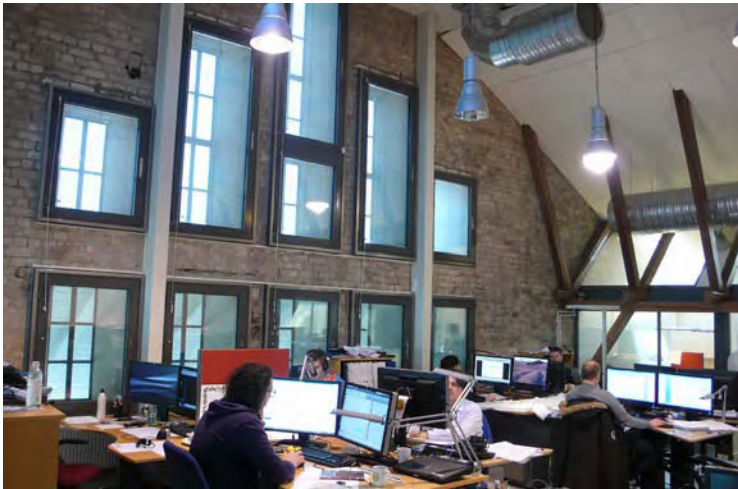
>>Hus 15 a

13

15

14

16

13 Del av tak och takterrass till kontorslokaler på kylhusets vind.
14-16 Interiörer från projekteringskontor för Stockholmsarenan på södra och mellersta delen av vinden till f.d. kylhuset. Lägga märke till hur takkonstruktionen av trä tagits tillvara.

Hus 15 b

Förbindelsehall

Stockholms stads klassificering

Blå
Fastighet med bebyggelse vars kultuhistoriska värde motsvarar
fodringarna för byggnadsminnen i kulturminneslagen

Fastighetsbeteckning och adress
Johanneshov 1:1
Stora Skorstensgatan 14-24

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett särskilt högt kulturhistoriskt värde. Byggnaden speglar som fysiskt dokument ett samhällshistoriskt och arkitekturhistoriskt värde, den välbevarade hallbyggnaden har dessutom en hög grad av autenticitet såväl exteriört som interiört. Byggnaden har starka upplevelsevärden arkitektoniskt - jugendgavlar och rumslighet. I samverkan med omgivande bebyggelse och som en del i strukturen förmedlar byggnaden ett miljöskapande värde som berör. Hallen är en av en handfull byggnader från pionjärtiden som bär ett identitetsvärde som är förknippat med hela området.

Förbindelsehallen har en mycket kraftfull rumslig form där Wickman använt bl.a. materialitet och dagsljus för att bygga det arkitektoniska innehållet. Hallens anslående gavelmotiv med skulpturalt formade fönstermurhåll, portöppningar i jugendstil och takljus från lanternin inock gör hallen till en märkesbyggnad i området. Detta sammantaget gör att byggnaden är en av de enskildheter på området som särskilt står fram.

Känslighet/tålighet

Exteriör och interiör har hög känslighet. Den ursprungliga byggndsvolymen bör bevaras. Det innebär att alla eventuella åtgärder ska syfta till att bibehålla befintliga värden, alternativt återskapa värden som gått förlorade. Ett exempel på det senare är att avlägsna tillägg i hallen i syfte att återskapa dess rumslighet och portöppningarna i den södra gaveln.

Känslighet/tålighet

Exteriör
Hög känslighet

Interiör
Hög känslighet

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion
Förbindelsehallen var och är ännu en lång hall med stor spännvid. Till sin karaktär påminner den om en järnväghshall eller gata överspänd av tak med generöst dagsljusintag och monumentala gavlar i jugendstil. Uttrycket förstärks av gavelsidornas sluttande eller uppåt avsmalnande form. Wickman använder på ett fritt sätt den uppåt avsmalnande portalformen pylon, hämtad från egyptisk tempelarkitektur. Den stora spännvidden gjorde att ett stålfackverk här användes som takkonstruktion till skillnad från slakt- och marknadshallarnas stommar och takkonstruktioner som utfördes i armerad betong. Hallens interiöra långväggar var och är åt öster kylhusets västra fasad och åt väster de tre slakthallarnas östra fasader.

Förbindelsehallen hade, som namnet anger, en central logistisk roll i den del av slakthuset där slakt och kylning fortgick. De tre slakthallarna stod via rörbanor i förbindelse med kylhuset: här fungerade förbindelsehallen som den förmedlande länken. Rörbanorna hängde, på mellanhög höjd, i ett antal fackverk som gick tvärs hallen. Genom portöppningen i norr togs dessutom djur in som transporterats på spårvägen.

1 Vy från Slakthusgatan med förbindelsehallens magnifika sydgavel i fonden. Till höger därom syns kylhusets gaveltopp och tornet.

Förändringar

Trots flera avsevärda ändringar har rummets starka arkitektoniska integritet gjort att förändringarna minskar men inte förtar dess kraftfulla rumslig form.

Ursprungligen gav portalen i söder en vy åt söder över den oexploaterade delen av tomten. Längs denna riktning expanderade området söderut och hallen gavs en viktig position som fond för den nyanlagda Slakthusgatan. Å andra sidan kom hallens emblematiske nordgavel att på ett okänsligt sätt byggas för på 1980-talet.

Rörbanorna i hallen avlägsnades i samband med att kylhuset miste sin ursprungliga funktion.

1976 lät Stockholms fastighetskontor att, i egen regi, projektera och bygga ett laboratorium i hallens södra ände vilket innebar att den monumentala körporten i södra gaveln och de två flankerande gångportarna byggdes igen. I dag används lokalerna av ett livsmedelsföretag.

Successivt har skrymmande paket av installationer adderats till hallens rymd, lanterninens glas har ersatts med korrugerad plast, muröppningar har förstörats och andra satts igen.

På 1990-talet modifierades hallens invändiga långväggar som hyresgäst Anpassningar för de livsmedelsindustrier som inrymdes där. I två fall motbyggdes fasaderna med envåningsvolym. Även utvändigt motbyggdes hallen med en mindre volym i två våningar som entré till ett av livsmedelsföretagen.

Utformning idag

Förbindelsehallen fungerar i dag som en täckt gata som främst används dels för transporter, dels för inlastning av djurkroppar och utlastning av packat kött. Exteriört tecknar sig byggnaden tydligt som en nordlig fond till Slakthusgatan.

Användning

Även om förbindelsehallens funktion har ändrats är den också i dag en knutpunkt för transporter för de företag som är verksamma i lokalerna längs hallen.

Exteriör

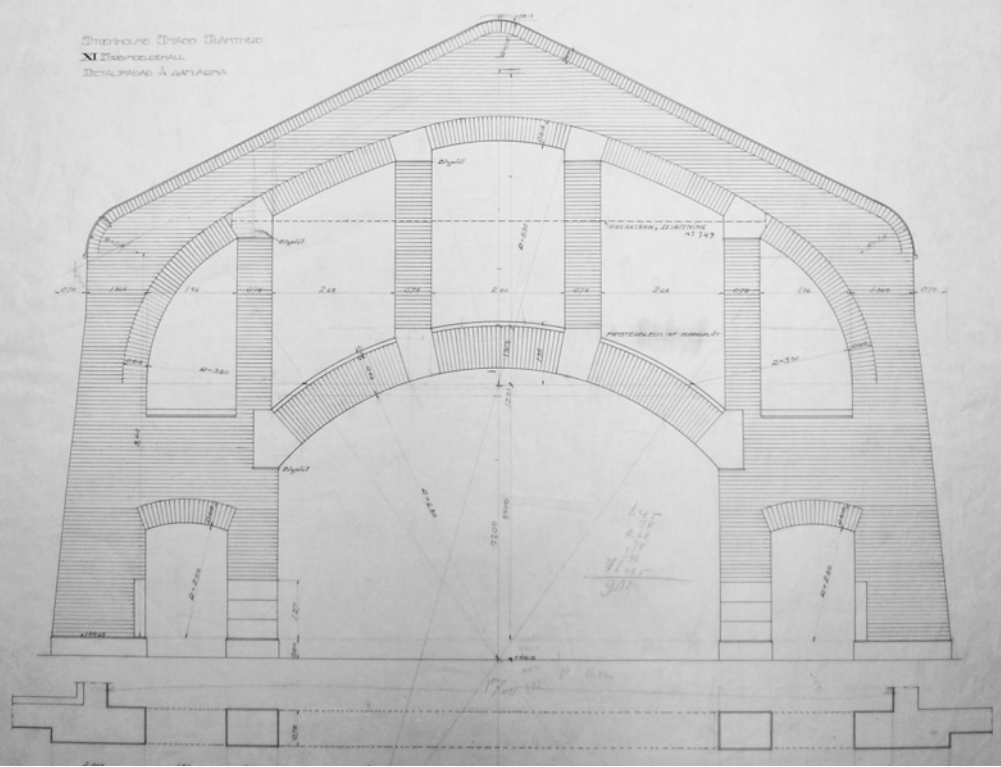
Enligt vad som nämnts ovan under rubriken Förändringar ligger utformningen nära ursprunget även om en rad modifieringar utförts.

Interiör

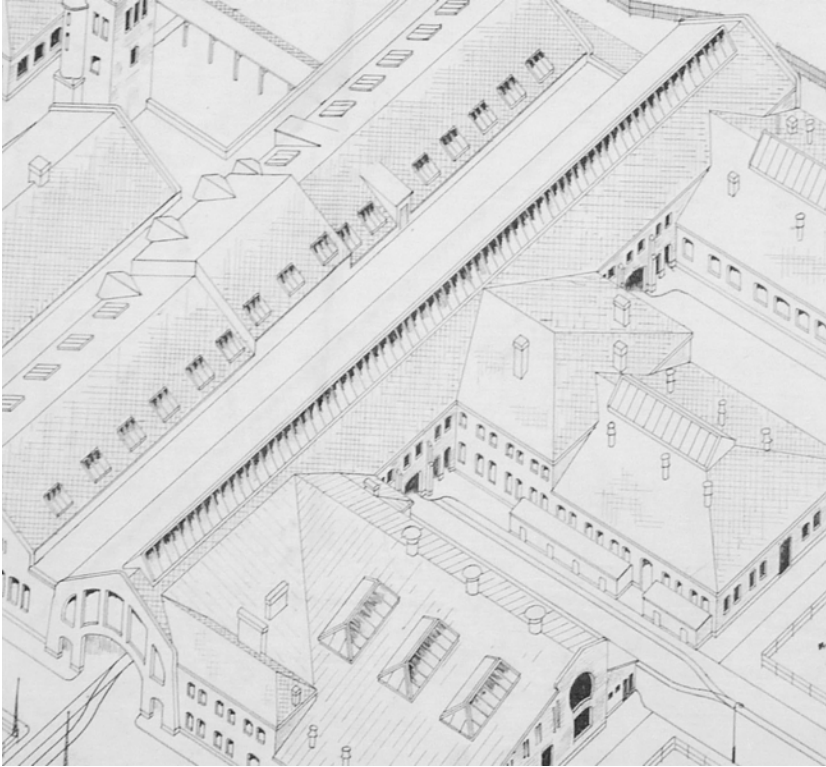
Även interiören är lik ursprunget även om rörbanorna med hängande djurkroppar ersatts av truckpallar, packlårar, truckar och bilar.

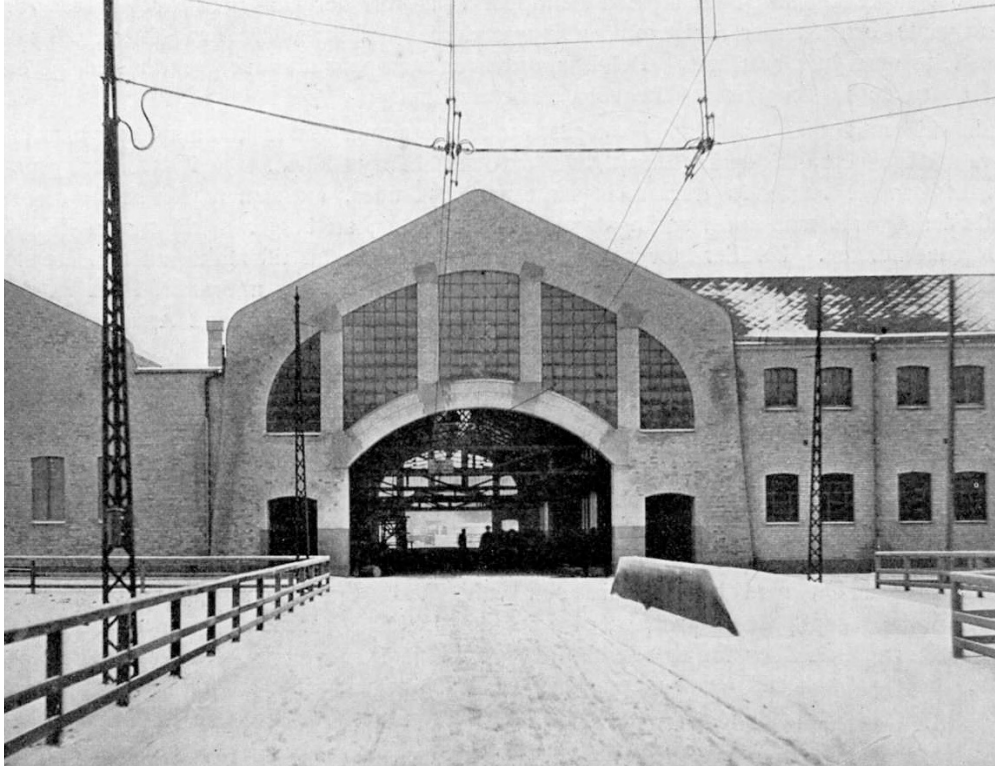
>>Hus 15 b

2

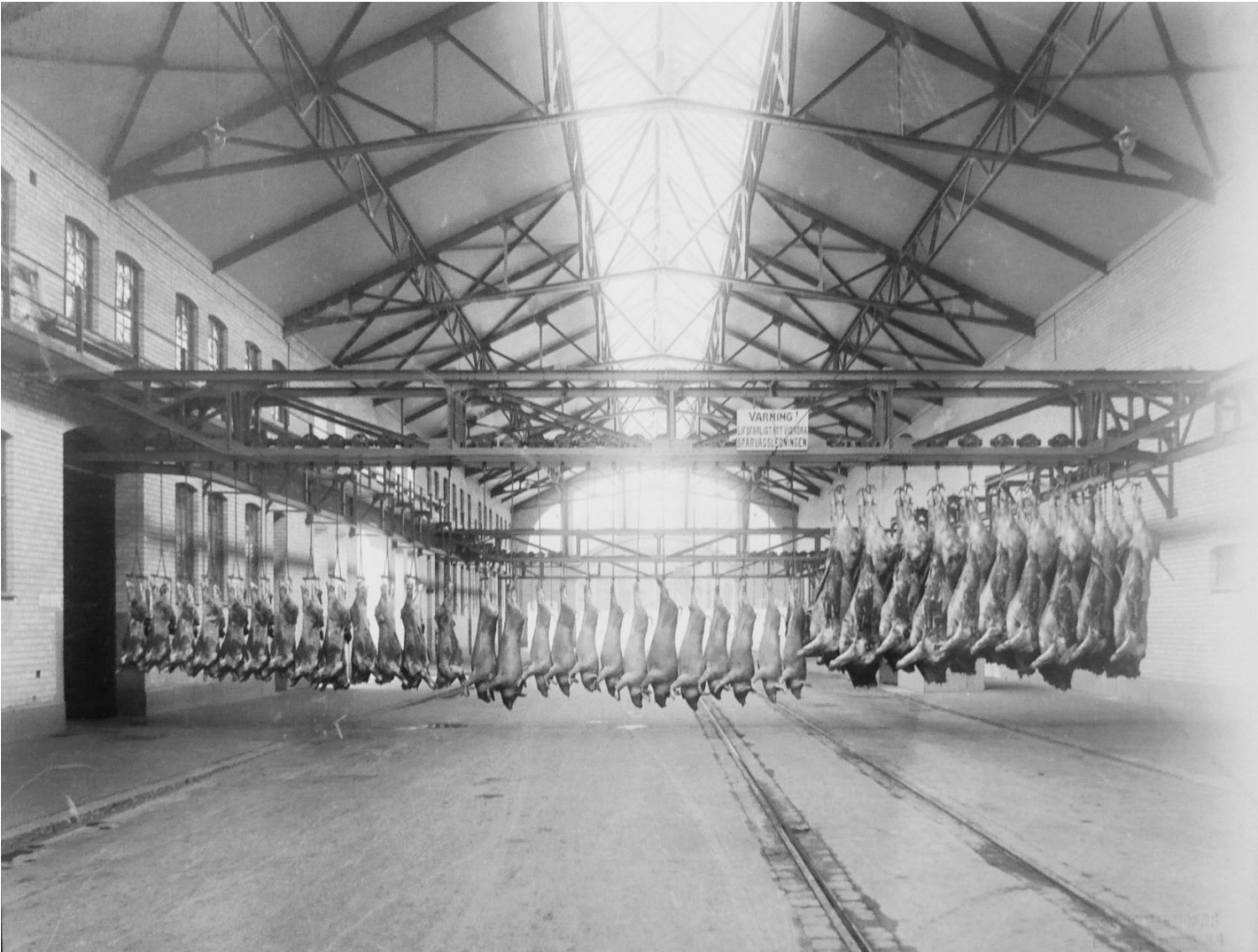

3

4

- 2 Fasadelevation av gavel till förbindelsehallen 15 b. Arkitekt Gustaf Wickman 1912. Källa: SSA
- 3 Förbindelsehallen med anslutande kylhus läns med på ena sidan och i vinkel anslutande slakthallar på den nedre sidan. Detalj av perspektivteckning över anläggningen från 1912. Ur SSA
- 4 Förbindelsehallens norra gavel. Till höger syns spårvägens avlastningsramp för kreatur. Ur *Stockholms stads slakthus*
- 5 Interiör av förbindelsehallen. Slaktade djurkroppar hänger från traverser som kunde rullas på traversbanor i hallens längdriktning. Dessa kunde anslutas till kylhusets och slakthallarnas rörbanor i vilka djurkropparna rullades hängande. Källa: SSA
- 6 Förbindelsehallens vind mellan fönstret i söder och den i hallen tillbyggda lokalerna.
- 7 Ritning av tillbyggnad för laboratorieändamål i förbindelsehallen. Källa: BNA
- 8 Vind till i vinkel anslutande f.d. slakthall för storboskap.
- 9-11 Interiörer av förbindelsehall mot norr.

5

>>Hus 15 b

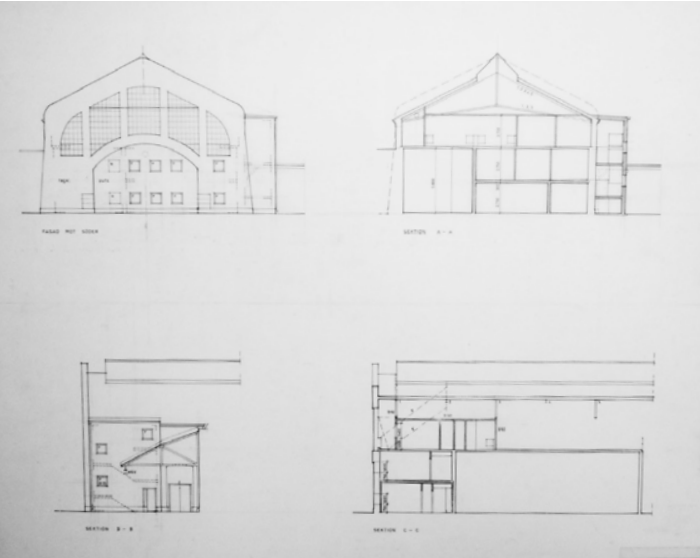
6

8

9

7

10

11

Hus 24

Slakthall för svin

Stockholms stads klassificering

- Blå

Fastighet med bebyggelse vars kultuhistoriska värde motsvarar fodringarna för byggnadsminnen i kulturminneslagen
- Fastighetsbeteckning och adress

Johanneshov 1:1

Stora Skorstensgatan 10, Hallgränd 1

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett särskilt högt kulturhistoriskt värde (blå) som en del av den ursprungliga anläggningen. Dokumentvärdena är samhällshistoriska, arkitekturhistoriska och socialhistoriska. Upplevelsevärdena är arkitektoniska och miljöskapande.

Byggnaden rymde den ursprungliga anläggningens slakthall för svin. Dess funktion representerar en av anläggningens huvudsakliga ursprungliga arbetslivsområden – slakten. Byggnadens sidoordnade gavel ochnock samt den egensinnigt placerade kontorsvolymen gör byggnadens form särskild.

Känslighet/tålighet

Den ursprungliga byggnadsvolymen och fasaderna är mycket känsliga för ändringar. Det innebär att eventuella åtgärder ska syfta till att bibehålla befintliga värden, alternativt återskapa värden som gått förlorade. I detta fall skulle fönster- och portbyten höja byggnadens värde liksom att riva provisoriska tillägg. Den förbyggda inre rumsvolymen är känslig för ändring. Genom rivning av ytskikt och undertak kan man återskapa ursprunglig rumslighet.

Känslighet/tålighet

- Exteriör

Hög känslighet
- Interiör

Känslig

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Byggnadsvolymen – ursprungligen slakthall för svin – är formad utifrån en armerad betongstomme vars högre del med gavelkrön är sidordnad åt söder, utifrån vilken ett flackt takfall, ursprungligen med lanterniner, når den lägre taklisten åt norr. Inom denna volym rymdes slakthall i den högre volymen samt rensrum och rum för förman m.m. längs den lägre fasaden åt norr. Mot förbindelsehallen fanns personalrum, trapphus m.m. samlat. Trapphuset ledde till en volym i två våningar byggd i vinkel mot hallen, där inrymdes kontor. Till detta kom en lägre oklimatiserad länga längs södra fasaden och längs en av de gränder som ledde in i förbindelsehallen. Längan var oklimatiserad med fasader av eternit. Här fanns de fällor där djuren togs in.

Tekniskt var slakthallarnas ursprungliga utförande avancerat för sin tid: slaktprocessen var organiserad enligt moderna principer, hallen stod i förbindelse med förbindelsehall och kylhus via rörbanor, tilluften fördes in via elektrisk fläkt och golven av granit hade fall som säkerställde ett fullgott avlopp.

Förändringar

Då byggnaden anpassats för skärpta hygienkrav har byggnaden kraftigt förändrats. 1947 byggdes interiören om. 1962 byggdes slakthallen om till

styckningslokal för O Nybergs slakteri AB. Inte minst exteriören förvanskades kraftigt genom ombyggnaden. Civilingenjör Lennart Nelson har signerat ritningarna. Då ersattes t.ex. det dekorativt formade fönstret i västra gaveln med lastintag och bom. Den lägre längan åt söder är förlängd och har fått nya klimatiserade väggar. Byggnaden har dessutom motbyggts med kur åt väster och täckt lastintag åt norr samt envåning tillbyggnad åt öster d.v.s. in i förbindelsehallen. Merparten fönster har, med ett undantag, bytts ut mot fönster som inte harmonierar med arkitekturen. Det gäller även i två fall portar.

Utformning idag

Vinkelrätt från förbindelsehallen utgår tre flyglar som alla rymmer slakthallar. Hus 24 är den nordligaste av dessa och ligger i hörnet Stora Skorstensgatan – Hallgränd.

Användning

Byggnaden rymmer i dag livsmedelsindustri.

Exteriör

Byggnadsvolymen är, bortsett från provisoriska tillägg, ursprunglig men uttrycket är förvanskat genom omedvetet gjorda fönster och portbyten. Den

tvåvåninga volymen åt norr och åt förbindelsehallen är mer välbevarad, exempelvis med bevarade ursprungliga träfönster.

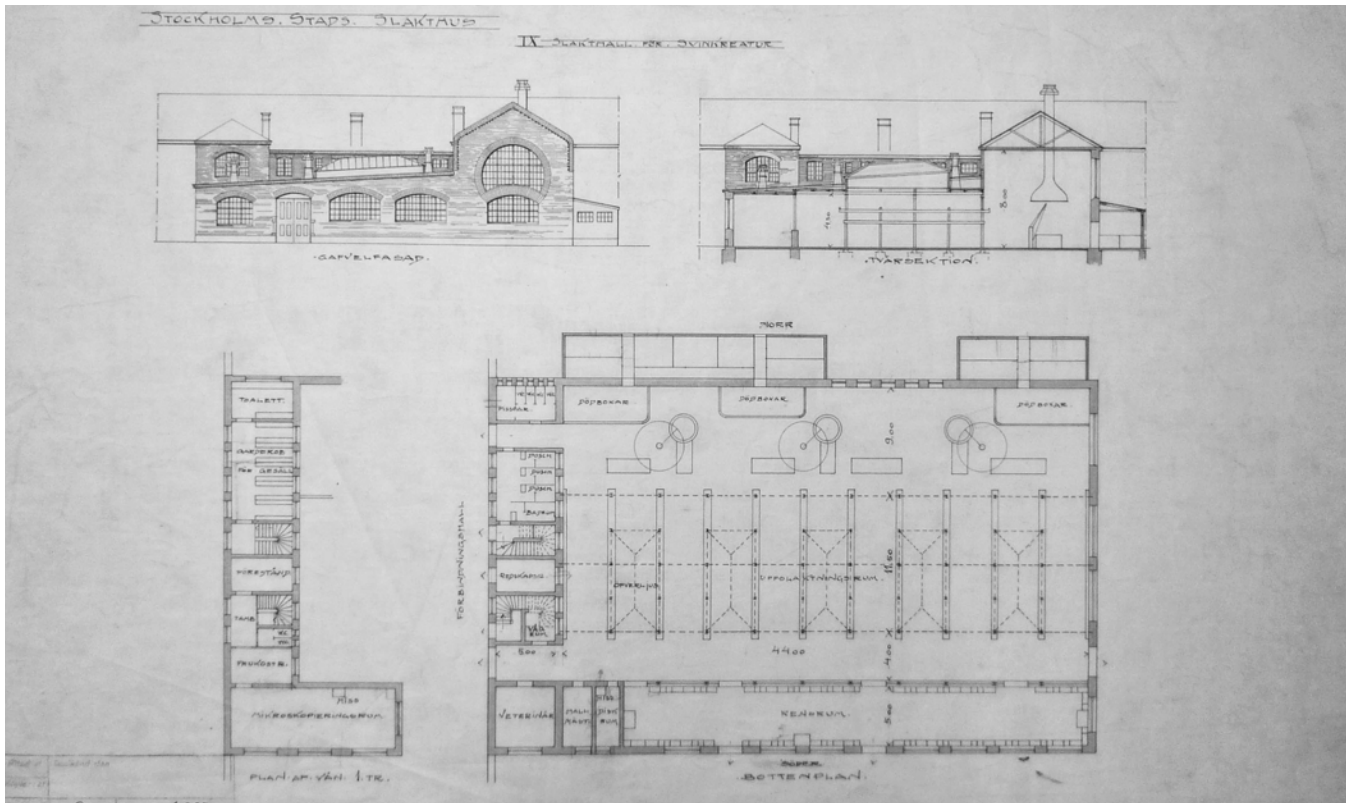
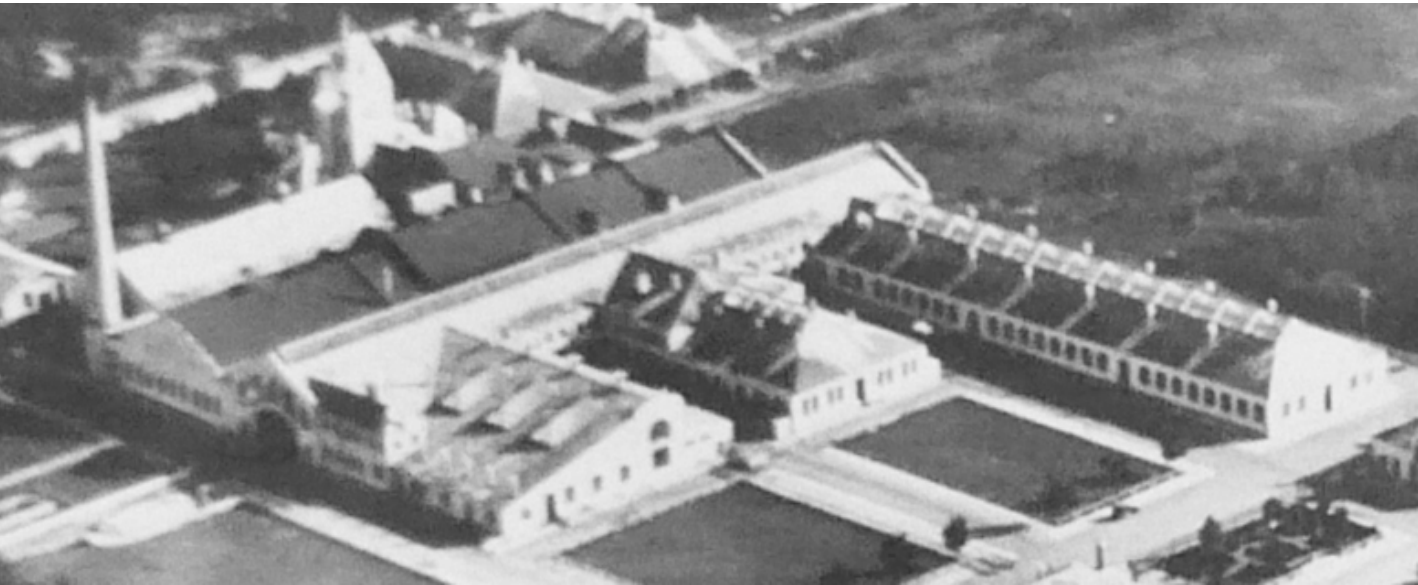
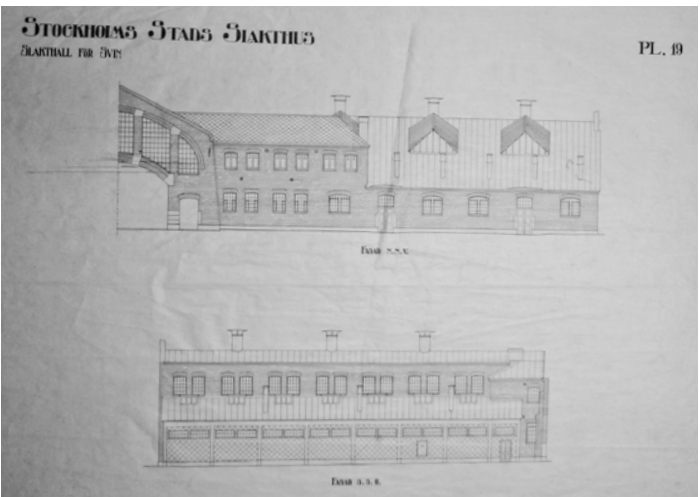
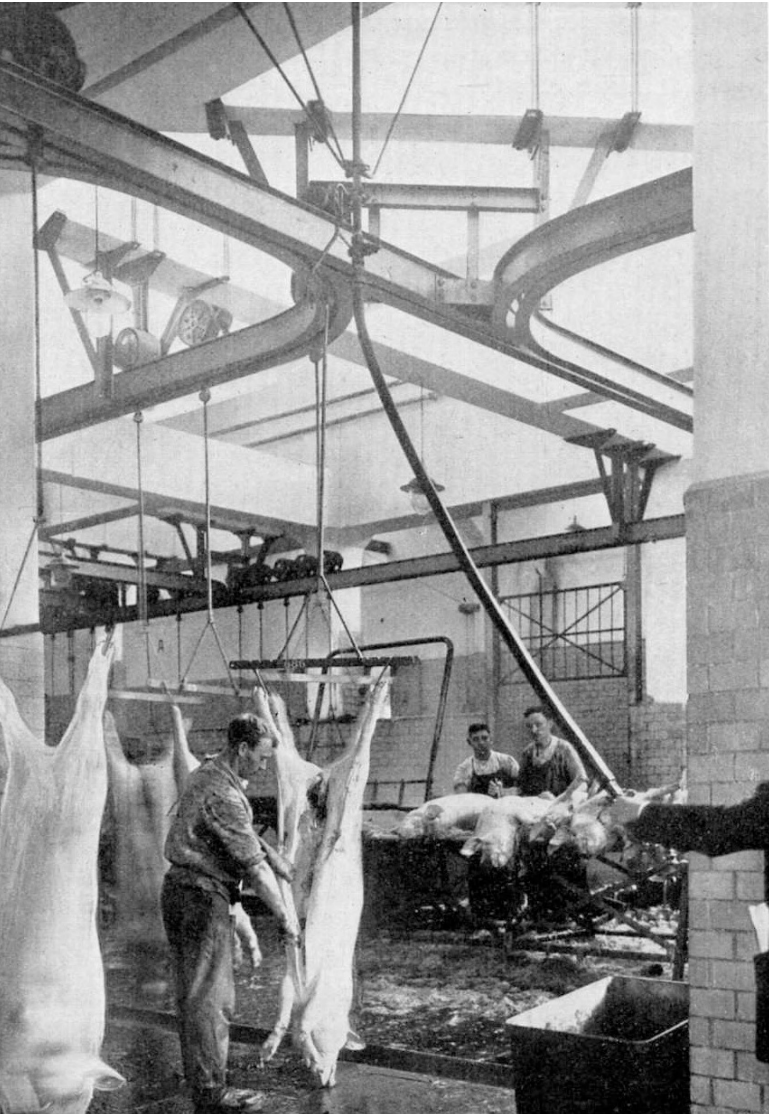
Interiör

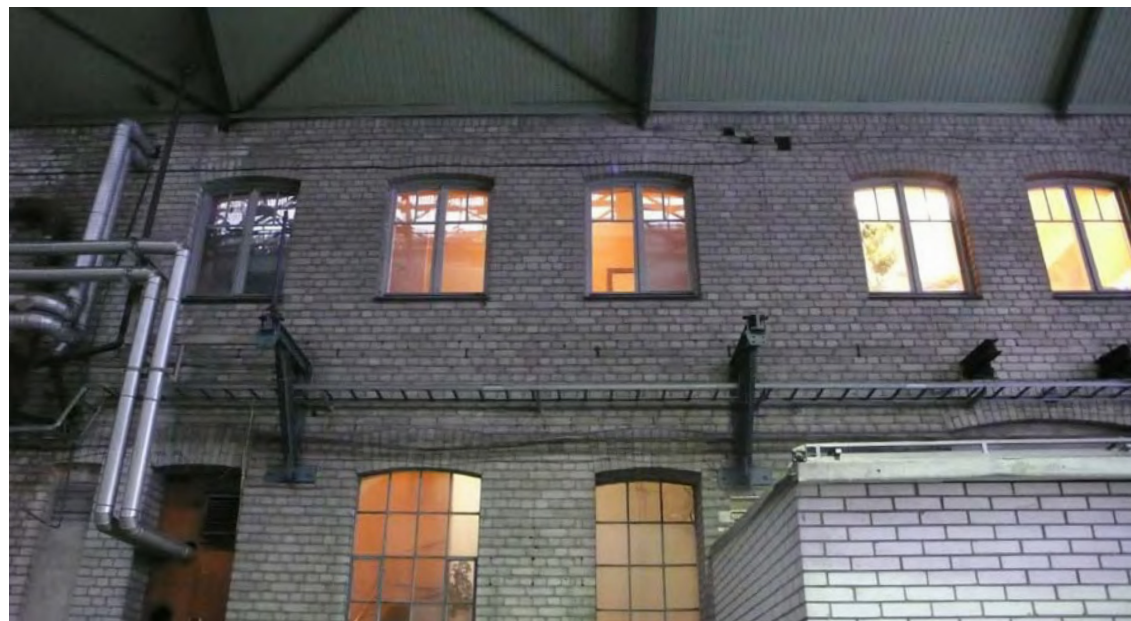
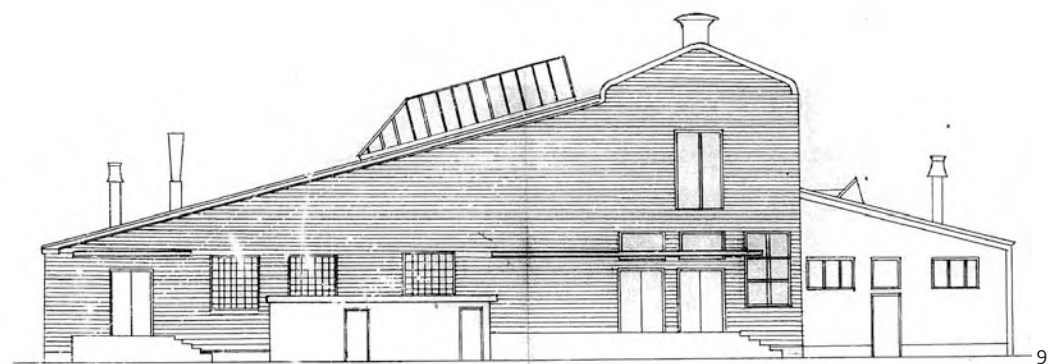
Interiören är genomgripande omvandlad från att ha varit slakthall, delvis med hög takhöjd, till att rymma funktioner av helt annan karaktär. Livsmedelsindustrins hygienkrav innebär att ytskikt och stommar är inklädda med isolering och kliniska material.

- 1 Hus 24 f.d. slakthall för svin.
- 2 Interiör från slakthall för svin. Källa: *Stockholms stads slakthus*
- 3 Fasad av hus 24 mot förbindelsehallen.
- 4 Detalj av flygbild med slakthall för svin till vänster i bild. Fasaderna har inte byggts om ännu. Flygbild över slakthusområdet från 1956, foto Aero materiel. Källa: Lantmäteriet
- 5 Interiör av slakthall för svin 1912. Källa: *Stockholms stads slakthus*
- 6 Lägre länga, ursprungligen bås, längs slakthallens sydfasad.
- 7, 8 Ritningar - plan, sektion, fasad - från 1912 av Gustaf Wickman. Källa: SSA

>>Hus 24

9 Ombyggnadsritning för fasad av Lennart Nelson från 1962.
10 Fotot visar att ursprunglig fönsterindelning återskapats, jämfört med ritning från 1962.
11 Fasad mot förbindelsehallen.
12 Interiör från kontorsdel 1 tr. upp.
13 Styckning pågår.

Hus 25

Slakthall för småboskap

Stockholms stads klassificering

Blå
Fastighet med bebyggelse vars kultuhistoriska värde motsvarar
fodringarna för byggnadsminnen i kulturminneslagen

Fastighetsbeteckning och adress

Johanneshov 1:1

Stora Skorstensgatan 12, Hallgränd 3

Känslighet/tålighet

Exteriör
Hög känslighet

Interiör
Tålig

Kultuhistoriskt värde

Byggnaden har ett särskilt högt kultuhistoriskt värde (blå) som en del av den ursprungliga anläggningen. Byggnadens dokumentvärden är samhällshistoriska, arkitekturhistoriska och socialhistoriska. Byggnadens upplevelsevärden är arkitektoniskt och miljöskapande.

I hus 25 rymdes den ursprungliga anläggningens slakthall för småboskap. Dess funktion representerar en av anläggningens huvudsakliga ursprungliga verksamhetsområden – slakten.

Känslighet/tålighet

Den ursprungliga byggnadsvolymen och fasaderna är mycket känsliga för ändringar. Det innebär att eventuella åtgärder ska syfta till att bibehålla befintliga värden, alternativt återskapa värden som gått förlorade. I detta fall skulle fönster- och portbyten höja byggnadens värde liksom att riva provisoriska tillägg. Den inre rumsvolymen är tålig vid ändring.

Ursprunglig utformning och funktion

Byggnadsvolymen - ursprungligen slakthall för småboskap - är formad utifrån en armerad betongstomme. Volymen bestod av en, mot förbindelsehallen, inre del i två våningar och en lägre del med lanternin som rymde slakthall. Den inre delens bottenvåning rymde bl.a. telefon- och

skrivrum, trapphus, bad- och duschrum samt rum för hallmästaren. Längs båda långsidorna mot gränderna fanns längor med fällor.

Tekniskt var slakthallarnas ursprungliga utförande avancerat för sin tid: slaktprocessen var organiserad enligt moderna principer, hallen stod i förbindelse med förbindelsehall och kylhus via rörbanor, tilluften fördes in via elektrisk fläkt och golven av granit hade fall som säkerställde ett fullgott avlopp.

Förändringar

Byggnaden har kontinuerligt genomgått en rad funktionsanknutna förändringar.

Tidigt entresolerades slakthallen vilket försämrade de rumsliga kvaliteterna i synnerhet på bottenvåningen.

Mindre ombyggnad 1971, personallokaler. Inredning av rökerilokaler 1985 av VVS Kylkonsult efter ritningar av C Nelson.

Senast byggdes huset om som bageri för Gateau, med bageri i bottenvåningen och kontor vån. 1 tr. där den entresolerade slakthallen gett möjlighet att inreda kontor både i ursprunglig kontorsvåning och under lanterninen. Restaureringsåtgärden är ambitiös

Utformning idag

Vinkelrätt från förbindelsehallen utgår tre flyglar som alla rymmer slakthallar. Hus 25 är den mellersta av dessa.

Användning

Byggnaden rymmer i dag livsmedelsindustri.

Exteriör

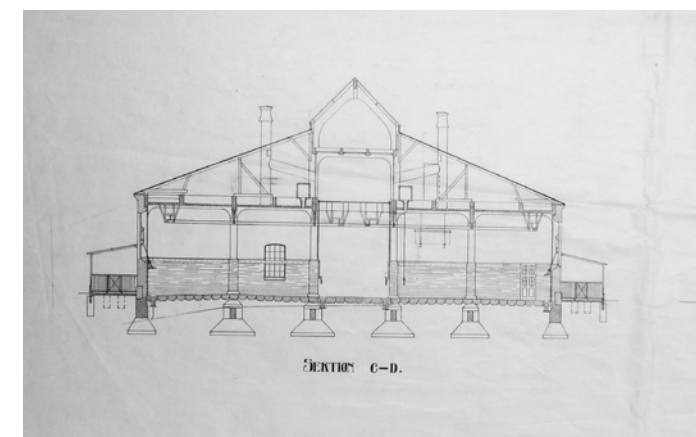
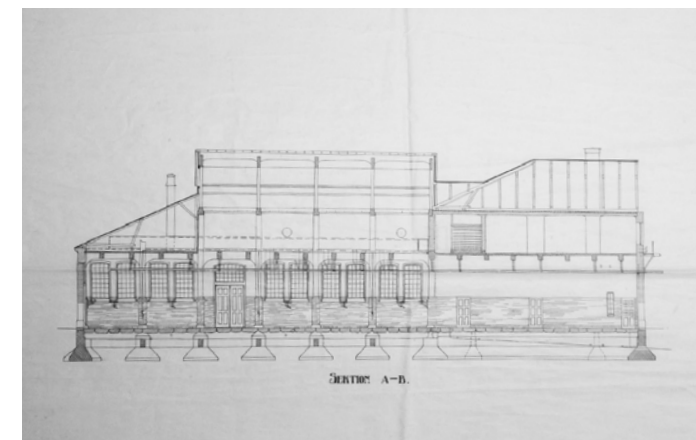
Byggnadsvolymen är ursprunglig och dess kultuhistoriska värde har tagits tillvara på ett bra sätt.

Interiör

Interiören är genomgripande omvandlad från att ha varit slakthall, delvis med hög takhöjd, till att rymma bageri. Våningen 1 tr. är en modern miljö med moderna ytskikt men där det dagsljus och den rumslighet som lanterninen erbjuder tagits tillvara.

1 Södra långsidan av hus 25 med fönstermuröppningar antingen igenmurade eller med återskapade fönster.

2, 3 Ritningar - längd- och tvärsektion - från 1912 av Gustaf Wickman. Källa: SSA

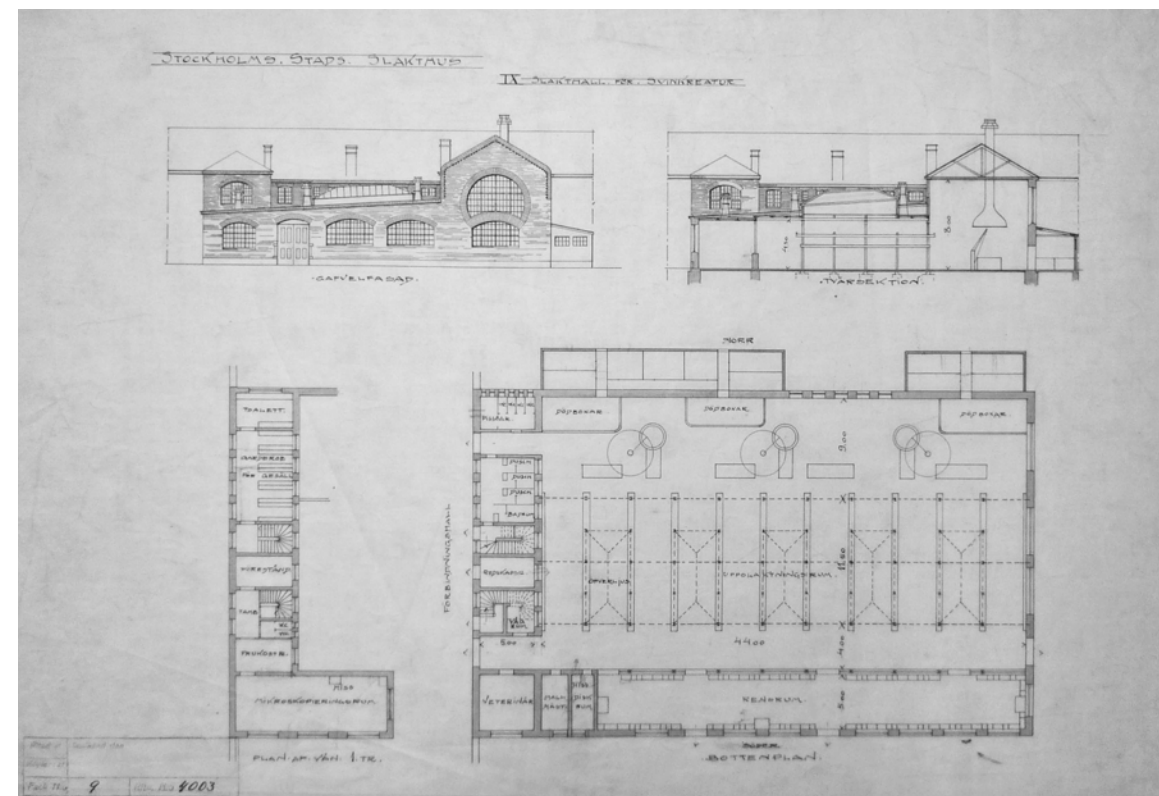
>> Hus 25

4

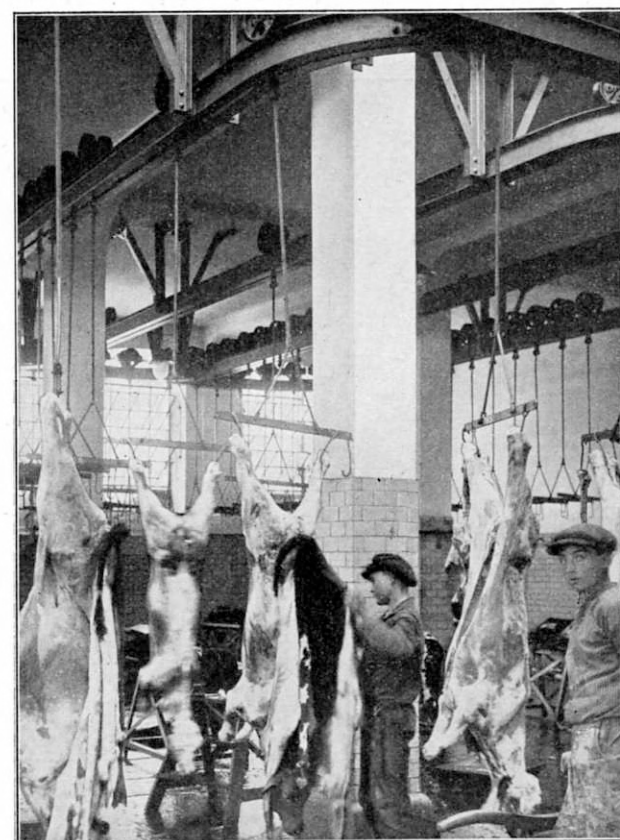
6

7

5

8

9

- 4 Dörr utformad i samklang med ursprunglig fasadutformning.
 5 Interiör av vindsvåning inredd som kontor.
 6 Foto från 1912 där norra fasaden med sina fällor syns. I fonden porten in i förbindelsehallen. Källa: SSA
 7 Ritningar - plan, sektion, fasad - från 1912 av Gustaf Wickman. Källa: SSA
 8 Foto från slakthall för småboskap. Källa: *Stockholms stads slakthus*
 9 Slakthallarnas armerade betongstommar under byggnad 1910. Källa: SSA

Hus 26

Slakthall för storboskap

Stockholms stads klassificering

Blå	Fastighet med bebyggelse vars kultuhistoriska värde motsvarar fodringarna för byggnadsminnen i kulturminneslagen
Fastighetsbeteckning och adress	
Johanneshov 1:1	
Hallgränd 5-9Styckmästargatan 1-5, Hallvägen 9	

Känslighet/tålighet

Exteriör	Hög känslighet
Interiör	Känslig

Kultuhistoriskt värde

Byggnaden har ett särskilt högt kultuhistoriskt värde (blå) som en del av den ursprungliga anläggningen. Byggnadens dokumentvärden är samhällshistoriska, arkitekturhistoriska och socialhistoriska. Byggnadens upplevelsevärden är arkitektoniskt och miljöskapande.

I hus 26 rymdes den ursprungliga anläggningens slakthall för storboskap. Dess funktion representerar en av anläggningens huvudsakliga ursprungliga verksamhetsområden – slakten.

Känslighet/tålighet

Exteriören har i sin helhet hög känslighet. Det innebär att alla eventuella åtgärder ska syfta till att bibehålla befintliga värden, alternativt återskapa värden som gått förlorade. Den ursprungliga byggnadsvolymen får inte ändras. Längs hela nordfasaden finns en tillbyggnad i en våning som inte är ursprunglig och utan särskilt arkitektoniskt värde. Därför vore det möjligt att riva den och, i likhet med vad som redan gjorts på en del av södra fasaden, återskapa förlorade värden genom att komplettera med murverk, portar och fönster.

Den förbyggda inre rumsvolymen är känslig för ändring. Genom rivning av ytskikt och undertak kan man återskapa ursprunglig rumslighet.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Byggnadsvolymen - ursprungligen slakthall för storboskap - är formad utifrån en armerad betongstomme. Stomkompletteringar finns i olika material t.ex. delar av takkonstruktionen består av trätakstolar och vissa bjälklag av håltegel. Volymen bestod av en sammanhängande byggnadsvolym i ett plan med dagsljuslanternin i byggnadens hela längd. Hallbyggnadens volym var, och är, mindre komplicerad, en mer samlad gestalt än övriga slakthallar.

Närmast förbindelsehallen fanns sanitetsutrymmen och hallmästaren rum medan hallen i övrigt upptogs av platser för slakt som förbands med förbindelsehallen via rörbanor som anslöt via tre portöppningar.

Tekniskt var slakthallarnas ursprungliga utförande avancerat för sin tid: slaktprocessen var organiserad enligt moderna principer: tilluften t.ex. fördes in via elektrisk fläkt och golven av granit hade fall som säkerställde ett fullgott avlopp.

Förändringar

Byggnaden har kontinuerligt genomgått en rad funktionsanknutna förändringar.

1942 genomförs interiöra ändringar efter ritningar av NE Wernbergs ingenjörsfirma från Köpenhamn.

Exteriören har genom åren behandlats hårdhänt med byten av fönster och portar och kaklade fasadpartier i anslutning till portar. Längs hela nordfasaden finns en tillbyggnad i en våning som inte är ursprunglig som döljer den ursprungliga nordfasaden. Från 1990-talet har även denna byggnad lokalt genomgått förändringar där syftet varit att återskapa förlorade kvaliteter. Nya portar och fönster i södra fasaden närmast förbindelsehallen har getts en utformning som harmonierar med ursprunglig arkitektonisk gestaltning.

Tidigt entresolerades slakthallen vilket försämrade de rumsliga kvaliteterna i synnerhet på bottenvåningen.

I likhet med övriga slakthallar och kylhus har byggnaden interiört iordningstänkts som livsmedelsindustri varvid isolering, ytskikt och undertak som, med undantag för vissa fönster, ger ett strikt verksamhetsanknutet uttryck utan arkitektoniska kvaliteter.

Utformning idag

Vinkelrätt från förbindelsehallen utgår tre flyglar som alla rymmer slakthallar. Hus 26 är den sydligaste och största av av dessa.

Användning

Byggnaden rymmer i dag livsmedelsindustri.

Exteriör

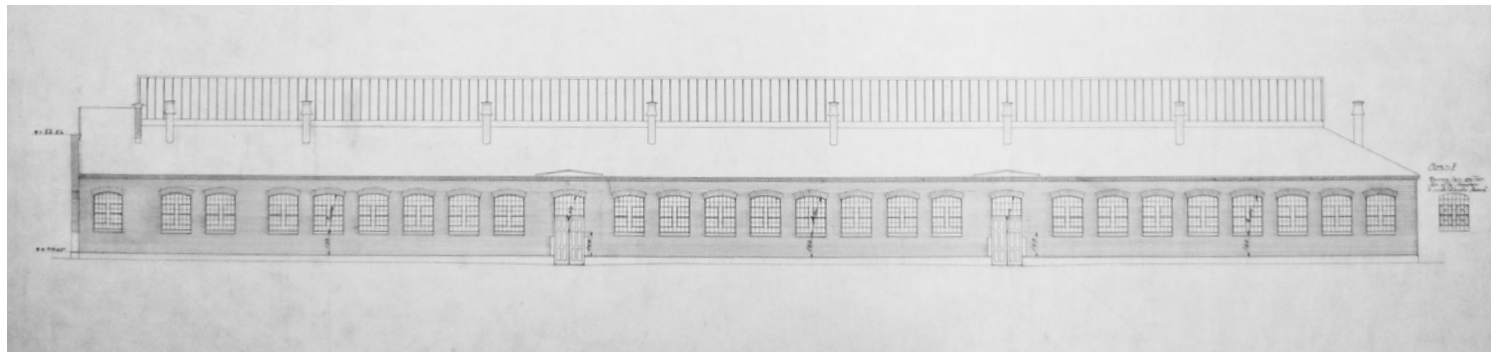
Byggnadsvolymen är, med undantag för den låga, långa tillbyggnaden åt norr, ursprunglig.

Interiör

Interiören är genomgripande omvandlad från att ha varit slakthall, med hög våningshöjd med dagsljuslanternin, till att rymma livsmedelsindustri där den generösa rumsvolymen inte längre tas tillvara.

1 Södra fasaden av hus 26 f.d. slakthall för storboskap.

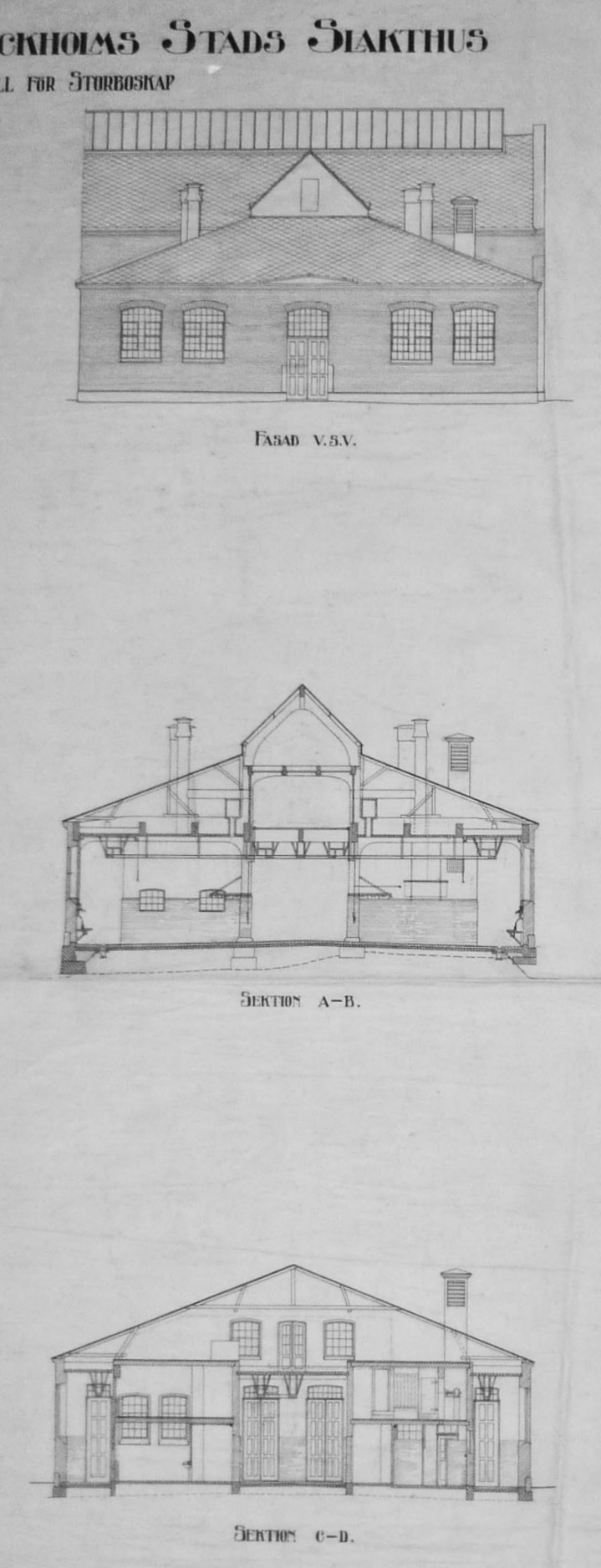
>>Hus 26

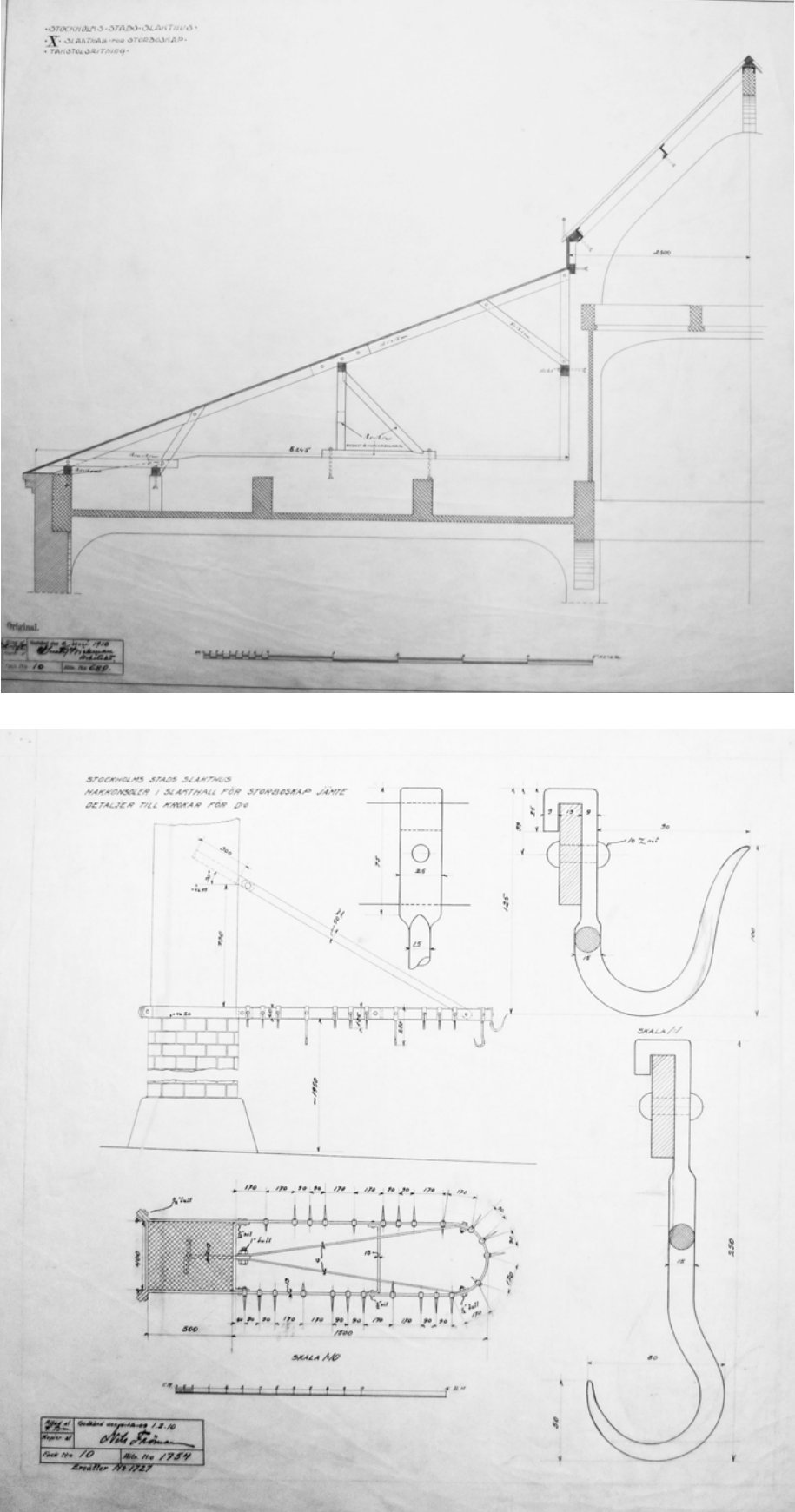
- 2 Den armerade betongstommen under byggnad 1910. Källa: SSA
 3 Foto från 1912 som visar slakthallens exteriör från söder med dess stora lanternin. Till vänster syns stallet för storboskap, hus 41. Källa: *Stockholms stads slakthus*
 4 Fasadritning från 1912 av Gustaf Wickman. Källa: SSA
 5 Nordfasad med sentida tillbyggnad.
 6 Fotomontage av södra fasaden med dess många skiftande uttryck. Denna brokighet är fjärran från den ursprungliga enhetlighet som Wickman skapade, jämför med foto nr 3 ovan.

>>Hus 26

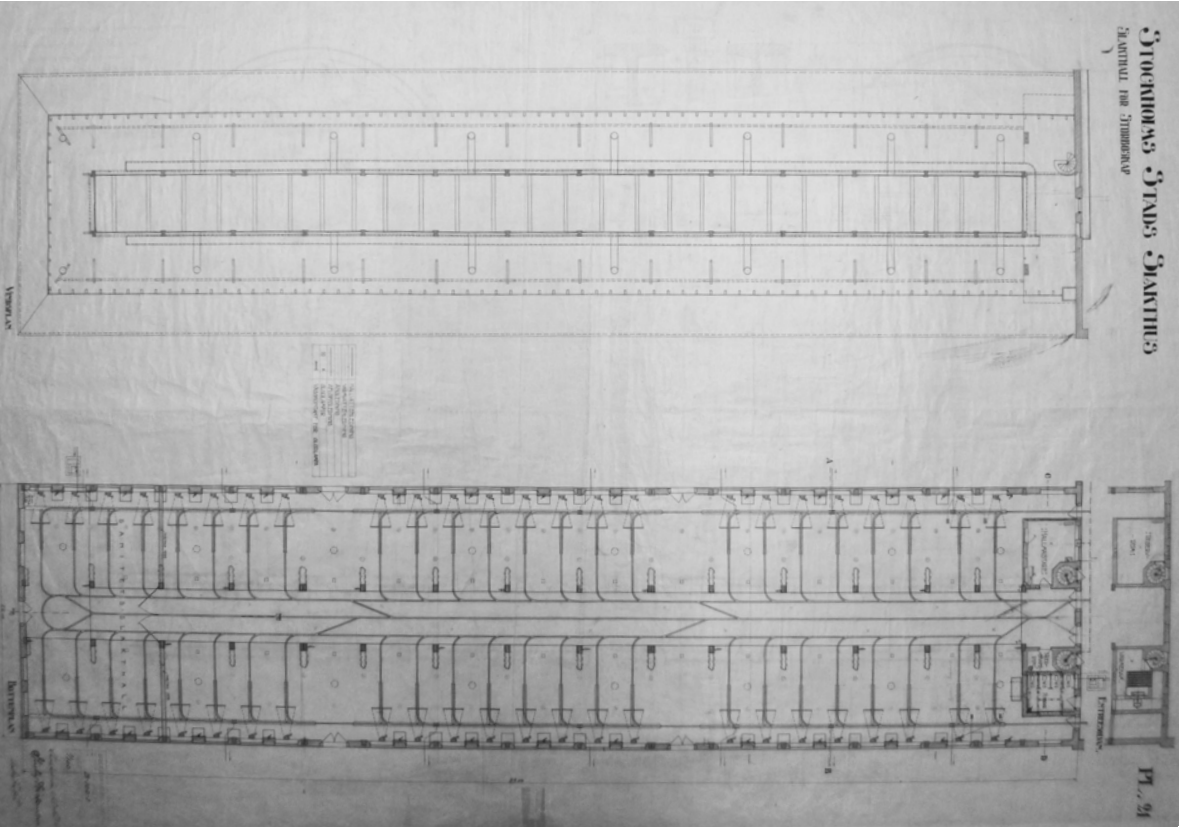
7

9

10

11

7 Gavelfasad och tvärsektioner av Gustaf Wickman 1912. Källa: SSA
8 Sektion av takkonstruktion där takets nedre fall består av en serie enkelsidiga takstolar av trä som ansluter mot mittskeppets betongstommen. Gustaf Wickman 1912. Källa: SSA
9 Detaljritning av slakthallens utrustning, Gustaf Wickman 1912. Källa: SSA
10 Interiör av slakthall för storboskap 1912. Källa: Stockholms stads slakthus
11 Planritning av slakthall för storboskap, Gustaf Wickman 1912. Källa: SSA

Hus 16

Tarmsköljningshus

Stockholms stads klassificering

- Gul**
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.
- Fastighetsbeteckning och adress**
Del av Johanneshov 1:1, Slakthusgatan 1, Styckmästargatan 8-10, Rökerigatan 10

Kultuhistoriskt värde

Byggnaden har ett visst kultuhistoriskt värde. Byggnaden ingår som en del av slakthusanläggningen och har ett byggnadshistoriskt värde.

Känslighet/tålighet

Byggnaden är tålig.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Byggnaden uppfördes 1941 som ett tarmsköljningshus efter ritningar av Stockholms Stads Fastighetskontor, husbyggnadavdelningens arkitektbyrå, genom arkitekterna Carl Melin och Henning Juhlin.

Byggnaden är en enkel industribyggnad i en- och en halv våning med betongstomme och fasader av lättbetong, ursprungligen putsade med terrasitputs. Byggnaden har sadeltak med träkonstruktion, belagt med svart plåt. I takfallet finns takkupor.

Förändringar

- 1967** Om- och tillbyggnad med lager. Inredning och utbyggnad av vind, igensättning av portar. Ändringar utförda efter ritningar av Christer Nelson.
- 1968-83** Tillbyggnad på längden med lagerdel. Fasadlångt skärmtak i sydost. Ändringar utförda efter ritningar av Christer Nelson.

Känslighet/tålighet

- Exteriör**
Tålig
- Interiör**
Tålig

Utformning idag

Användning

Byggnaden används för livsmedelsindustri.

Exteriör

Byggnaden har vid sidan av flera tillbyggnader tilläggsisolerats och fått ny fasad av kalksandstegel. Delar av fasaden är plåtklädd med trapetskorrugerad svart plåt, fönster-och dörrpartier har bytts till moderna aluminuimprofiler.

Interiör

Ej besökt.

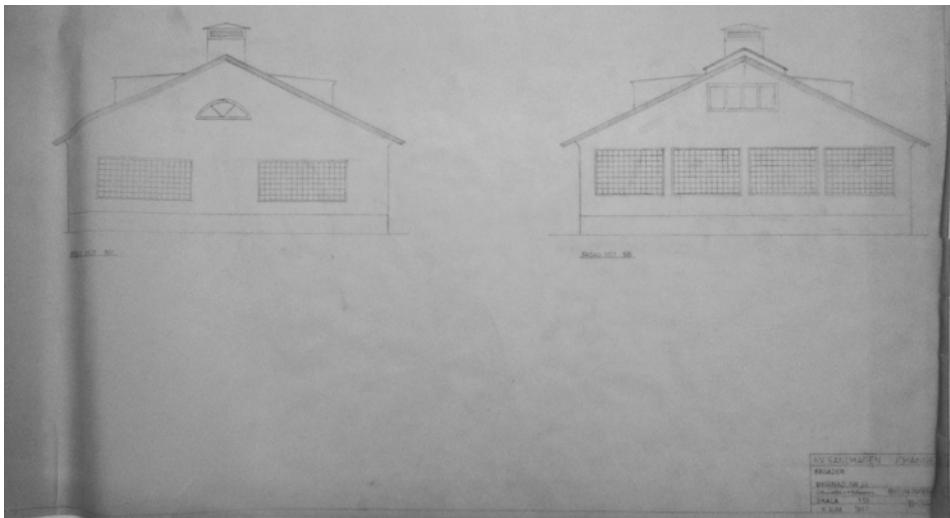
1

2

3

4

- 1 Fasad mot sydväst med förbindelsehallen (15b) till vänster och Globen i bakgrunden.
- 2 Fasad mot nordost.
- 3 Fasad mot sydväst.
- 4 Nybyggnadsritning, 1941, fasader mot nordost och sydväst, Stockholms Stads Fastighetskontor. Källa: SSA.

Hus 17

Konservfabrik för fisk

Stockholms stads klassificering

- Gul**
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.
- Fastighetsbeteckning och adress**
Sandhagen 3,
Slakthusgatan 3, Rökerigatan 12

Kulturarhistoriskt värde

Byggnaden har ett visst kulturarhistoriskt värde. Byggnaden ingår i slakthusanläggningen och har ett byggnadshistoriskt värde.

Känslighet/tålighet

Byggnaden är tålig.

Byggnadshistoria

F.d. konservfabrik för fisk som uppfördes 1954 efter ritningar av arkitekt N. Ivar Bäckman.

Ursprunglig utformning och funktion

Byggnaden uppfördes som en envåningsbyggnad med souterrängvåning. Byggnaden har betongstomme och uppfördes med fasader av gult fasadtegel, ädelputs samt synlig vitmålad betong under ett sadeltak belagt med aluminiumplåt.

På fasaden mot sydost finns lastkaj och en murad skorsten i gult tegel.

Förändringar

1961 Uppfördes en tvåvåningsbyggnad i fastighetens sydvästra ände. Byggnaden inrymde lager och kontorsvåningar och fick en modern utformning med vitputsade fasader och flackt plåtklätt tak. Kontorsdelen har entré på fasaden mot sydväst.

Känslighet/tålighet

- Exteriör**
Tålig
- Interiör**
Tålig

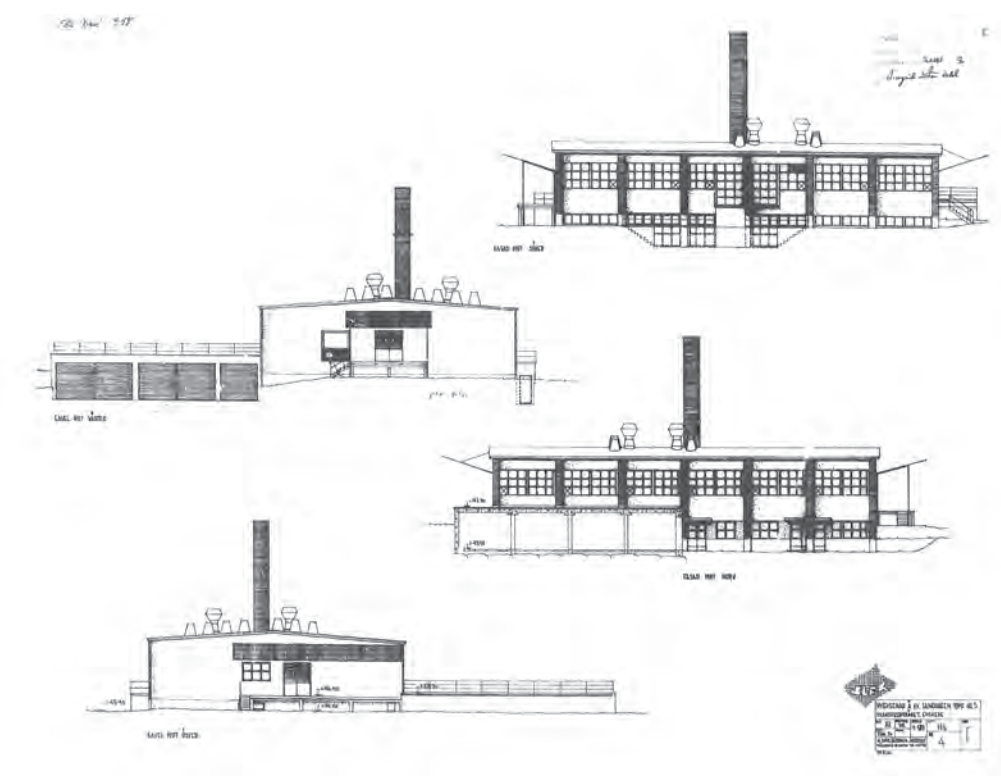
Tillbyggnaden uppfördes efter ritningar av N. Ivar Bäckman.
1963 Upptagning av ett skyltfönster på vän 2 tr fasad mot väster.
1974 Ändring av källare och bv.
1981 Tillbyggnad samt inbyggnad av befintlig lastkaj på fasad mot sydväst.
1987 Genomfördes en rad ändringar i samband med att fiskkonservfabriken byggdes om för köttantering. Ändringarna innebar byte av fönster från ursprungliga enkla trådglasfönster till fasta glasbetongfönster samt tilläggsisolering av tak och väggar. Delar av byggnaden fasader kläddes vid ombyggnaden in med stående svart alt. blå trapetskorrugerad plåt och många fönster sattes igen. Alla ändringar utfördes efter ritningar av VVS & Kylkonsult Project AB.

Utformning idag

Användning
Byggnaden används för livsmedelsindustri.

Exteriör

Byggnaden har genomgått stora förändringar och delar av de ursprungliga fasaderna av gult fasadtegel och ädelputs är inklädda med plåt. Många fönster är igensatta.

Tillbyggnaden mot sydväst bevarar äldre utformning med vitputsade fasader och ursprungliga vitmålade fönstersnickerier. Byggnaden har sekundärt entréparti av aluminium.

Interiör

Ej besökt.

1 Nybyggnadsritning med fasader, 1954, arkitekt N. Ivar Bäckman. Källa: BNA.
2 Kontorshus i två våningar med huvudfasad mot Slakthusgatan.
3 1987 genomfördes en rad ändringar i samband med att konservfabriken byggdes om för köttantering. Lågdelens fasader tilläggsisolerades och kläddes med plåt.

Hus 18

Systembolaget

Stockholms stads klassificering

- Gul**
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.
- Fastighetsbeteckning och adress**
Sandhagen 4,
Slakthusgatan 5, Rökerigatan 14

Kulturhistoriskt värde

Den förra byggnaden ingick som en del i slakthusområdets livsmedelshantering och hade ett visst kulturhistoriskt värde. Den nuvarande byggnaden har ett begränsat kulturhistoriskt värde.

Känslighet/tålighet

Byggnaden är tålig.

Byggnadshistoria

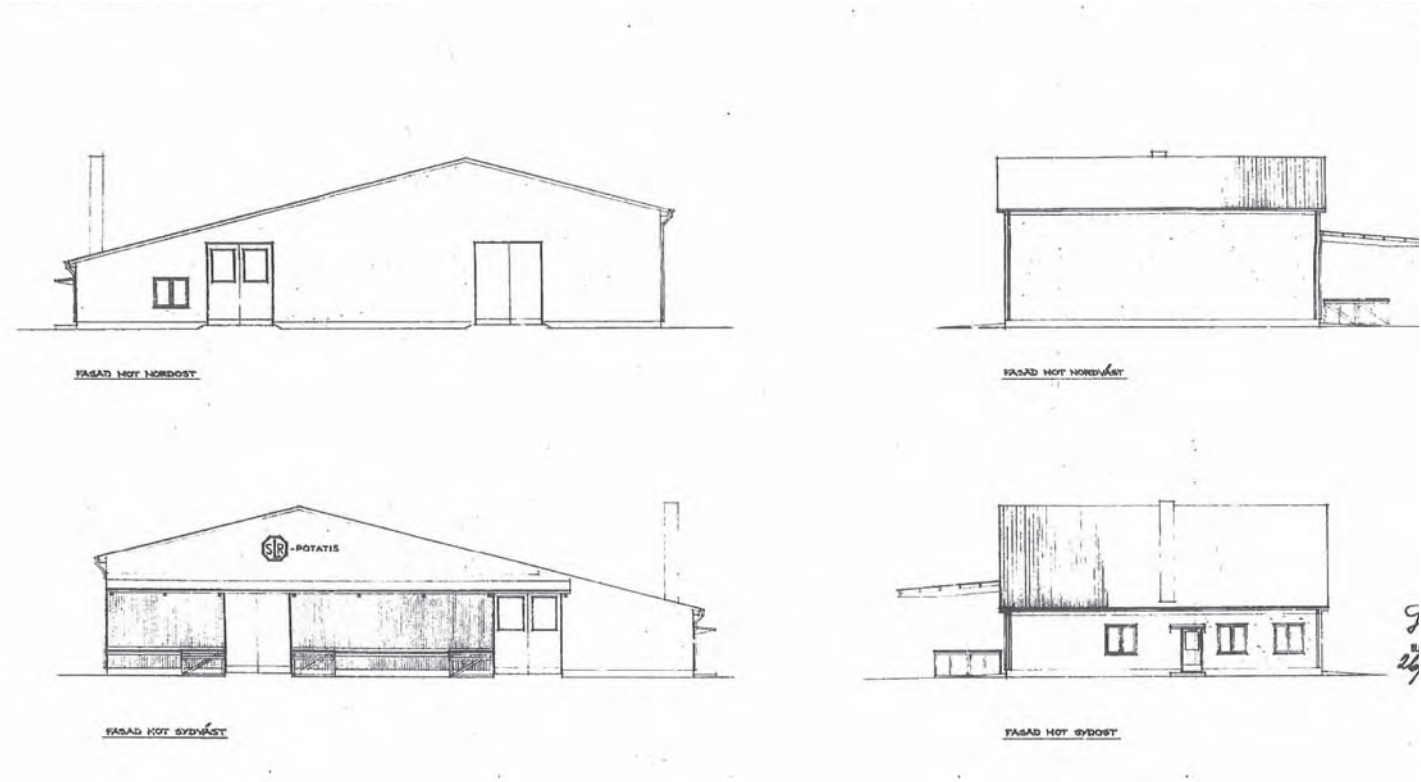
Utformning och funktion

Byggnaden uppfördes 2010 som en provisorisk butikslokal för Systembolaget. Den ersatte ett potatislager som funnits på platsen sedan 1962. Byggnaden består av hopställda flyttbara baracker med gemensam fasad av svart korrugerad plåt.

Butiken har uppglasad entré med skjutdörrar och skyltfönster med grå aluminiumprofiler på fasaden mot sydost. Ovan entrén finns ett skärmtak.

Känslighet/tålighet

- Exteriör**
Tålig
- Interiör**
Tålig

1

2

3

- 1 Nybyggnadsritning med fasader, 1962, arkitekt Måns Forssell.
Huset är idag rivet Källa: BNA.
- 2. Fasad mot sydväst.
- 3. Fasad mot sydost
- 4. Interiörbild Systembolaget.

4

Hus 20

Lager och kontorsbyggnad

Stockholms stads klassificering

Grön
Högt kulturhistoriskt värde. Bebyggelsen är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

Fastighetsbeteckning och adress

Sandhagen 6,
Slakthusgatan 9, Rökerigatan 18

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har en bearbetad exteriör med fasader av rött fasadtegel och framspringande lisener som utgör ett dekorativt element mellan fönster placerade i fönsterband. Byggnaden ingår i en grupp av röda tegelbyggnader som uppfördes vid 1960-talets början och fick en ambitiös utformning med bearbetad arkitektur. Ovanstående ger byggnaden ett högt arkitekturhistoriskt och byggnadshistoriskt värde.

Känslighet/tålighet

Byggnadens exteriör är känslig. Fasadernas repetitiva och slutna uttryck bör bevaras.

Byggnadens interiör är tålig. Trapphus vid fasad mot sydväst och sydost bevarar hög grad av ursprunglig utformning.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Byggnaden uppfördes 1965 som en lagerbyggnad med mindre kontor för företag inom livsmedelsbranschen. Byggnaden uppfördes efter ritningar av Ragnar Wale & Co Byggplanering.

Byggnaden utgörs av en sluten byggnadsvolym i fyra

Känslighet/tålighet

Exteriör
Känslig

Interiör
Tålig

våningar med lastkajer på fasaderna mot sydost och nordost. Översta våningen är delvis indragen och byggnadens västra hörn är avskuret i bottenvåningen och buret av en rund betongpelare.

Byggnadens stomme utgörs av tegelmurar och lättbetong. Sockelvåningen är av gråmålad betong och fasaderna är murade med fogat rött fasadtegel med smala, dekorativt utformade, lisener mellan fönster placerade i fönsterband på samtliga fasader. Byggnadens fönster har rödlackerade aluminiumprofiler. Taket är ett motfallstak belagt med takpapp.

På fasaden mot sydväst finns byggnadens huvudentré och på fasaden mot sydost finns en enklare entré. Entrén mot sydväst har ett modernt uppglasat entréparti med aluminiumprofiler medan entrén mot sydost sker genom en enkel, sannolikt ursprunglig, gråmålad ståldörr med ruta av trådglas. I anslutning till de båda entréerna finns trapphus som bevarar hög grad av ursprunglig utformning med golv i terrazzo, gjuten trappa med plan- och sättsteg av terrazzo, trappräcke av smide och handledare av s.k. mipolanplast. Trapphusen har putsade och vitmålade väggar.

Förändringar

1973 Ombyggnad av källare, bv och vån 3 tr. efter ritningar av EVP Byggkonsult AB.

1984 Befintliga kontorslokaler byggs om till lager och försäljningslokaler för s.k. snabbgross efter ritningar av

Scandiakonsult AB.

2002 Ändrad planlösning plan 2 tr. s efter ritningar av Lars Östling, Thaelaus Arkitektkontor.

Utformning idag

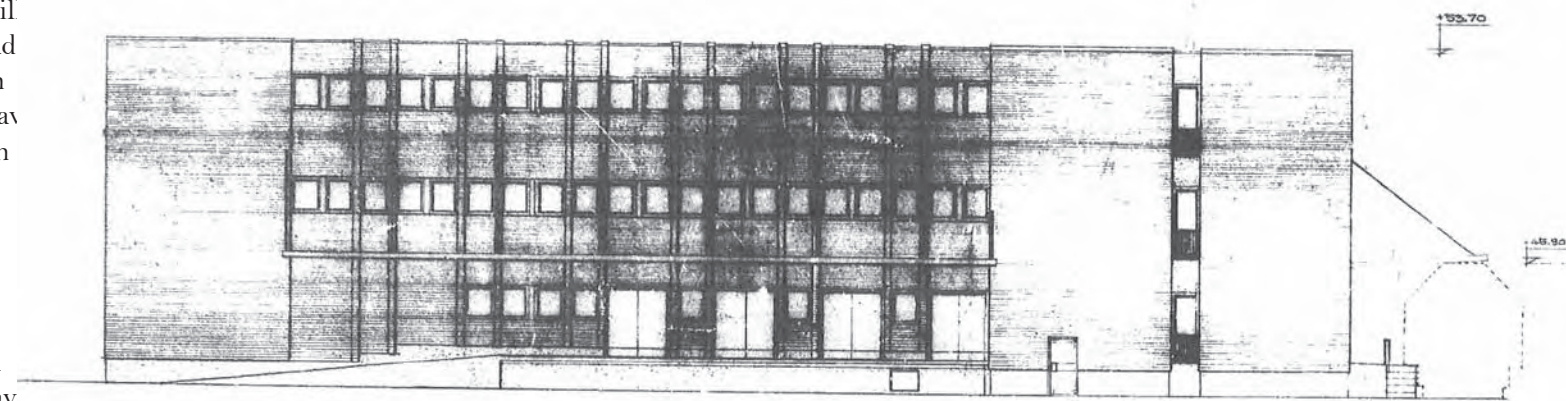
Användning

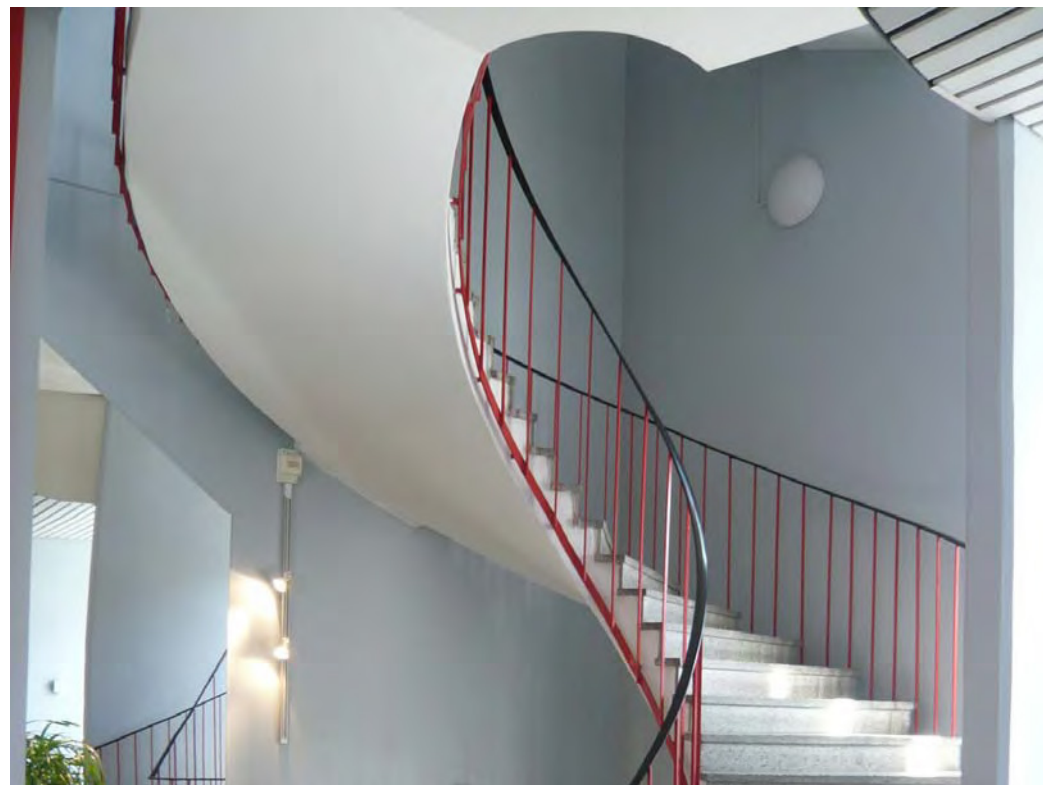
Byggnaden bevarar ursprunglig användning.

Exteriör

Interiör

Trapphus, se ovan. Övriga interiörer ej besökta.

1. Fasaderna är murade med fogat rött fasadtegel med smala, dekorativt utformade, pilastrar/pelare mellan fönsteraxlarna.
2. Fasaden mot nordost har lastkaj med utskjutande skärmtak.
3. Trapphus i anslutning till byggnadens huvudentré på fasaden mot sydväst.
4. Entré mot sydost sker genom en enkel, ursprunglig, stäldörr med ruta av trädglas.

4

3

1

Hus 21

Lager-och kontorsbyggnad

Stockholms stads klassificering

Grön
Högt kulturhistoriskt värde. Bebyggelsen är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

Fastighetsbeteckning och adress

Sandhagen 7
Slakthusgatan 11, Rökerigatan 20,
Charkmästargatan 5

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett högt kulturhistoriskt värde (grön). Byggnaden har ett såväl arkitektoniskt som byggnadshistoriskt och arkitekturhistoriskt värde som del av slakthusområdets livsmedelshantering. Byggnaden ingår i en grupp av röda tegelbyggnader som uppfördes vid 1960-talets början och fick en ambitiös utformning med bearbetad arkitektur. Byggnaden är en del i årsring nummer två - 1934-1988 - i slakthusområdets bebyggelseutveckling.

Känslighet/tålighet

Byggnadens exteriör är känslig. Fasadernas repetitiva och slutna uttryck bör bevaras. Byggnadens interiör är tålig. Trapphus vid fasad mot nordväst bevarar hög grad av ursprunglig utformning.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Byggnaden uppfördes 1960 som lagerbyggnad för ägg efter ritningar av arkitekt Elmer Husman, Englunds Projekteringsbyggnad AB. Byggnaden har stomme av betong med isolering av lättbetong. Byggnaden har en bearbetad exteriör med fasader av rött fogstruket fasadtegel och framspringande lisener som utgör ett dekorativt element mellan smala fönster på byggnadens fasader mot sydost och nordväst. Byggnaden har motfallstak belagt med papp samt avtäckningar och hissmaskinrum på tak av plåt. Byggnaden har

Känslighet/tålighet

Exteriör
Känslig

Interiör
Tålig

lastkaj mot sydost och ett utskjutande entreparti med kontorsentré på fasaden mot nordväst. Entrépartiet har vitputsad omfattning i spritputs, skärmtak av plåt och uppglasat dörrparti med bruneloxerade aluminiumprofiler.

I anslutning till kontorsentrén finns ett trapphus med hiss och trappa. Trappa och trapphus har golv belagda med grå kalksten och trappräcke av smide och plattstål. Trapphuset avgränsas mot kontorsvåningarna genom moderna aluminiumpartier.

Förändringar

1968 Ombyggnad av hiss samt hissmaskinrum ovan tak efter ritningar av Elmer Husman, Englunds Projekteringsbyrå AB. Påbyggnaderna på taket kläddes med galvad plåt (idag grönmålade).

1983 Ombyggnad genom igengjutning av hål i bjälklag efter ritningar av Elmer Husman, Englunds Projekteringsbyrå AB.

1990 Tillbyggnad mot gården gemensam med kv Sandhagen 6 efter ritningar av Glockgruppen arkitekter AB. Tillbyggnaden har fasader av tegel och fasadglas.

2. Fasad mot sydost.

3. Fasad mot nordväst.

1

2

3

Utformning idag

Användning

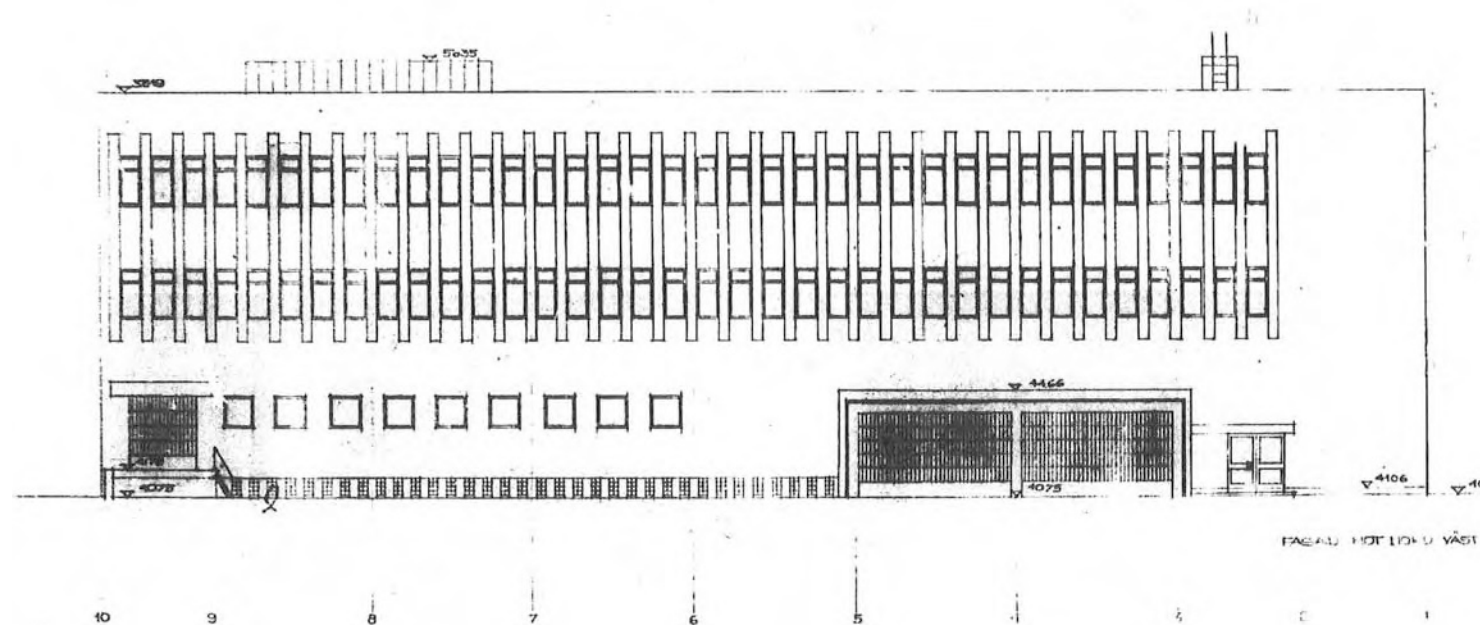
Byggnaden används för sin ursprungliga utformning som kontor och lager.

Exteriör

Exteriören har inte genomgått några större förändringar. De slutna lastportarna har glasats.

Interiör

Besökt kontorsvåning har moderna ytskikt med golv belagda med linoleum, vävklädda väggar och nedpendlade undertak med synligt bärverk som döljer installationer.

1 Entréparti på fasaden mot nordväst.

2 Trappa med plan-och sättsteg av kalksten.

3 Fönster i anslutning till trapphus.

4 Nybyggnadsritning 1960 fasad mot nordväst, arkitekt Elmer Husman. Källa: BNA.

5 Kontorsmiljö med moderna ytskikt. Fotograferad genom modernt aluminumparti med trådglas.

5

Hus 22

Lager- och kontor

Stockholms stads klassificering

Grön
Högt kulturhistoriskt värde. Bebyggelsen är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

Fastighetsbeteckning och adress

Styckmästaren 3,
Slakthusgatan 13, Rökerigatan 22

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett högt kulturhistoriskt värde (grön). Byggnaden har en bearbetad exteriör med fasader av rött fasadtegel, bearbetad entréparti på fasaden mot sydväst, ursprungliga fönster samt garageportar i teakpanel. Byggnaden ingår i en grupp av röda tegelbyggnader som uppfördes vid 1960-talets början och fick en ambitiös utformning med bearbetad arkitektur. Byggnaden är en del i årsring nummer två - 1934-1988 - i slakthusområdets bebyggelseutveckling. Ovanstående ger byggnaden ett högt arkitekturhistoriskt och byggnadshistoriskt värde.

Känslighet/tålighet

Byggnadens exteriör är känslig. Fasadernas murverkan bör bevaras. Byggnadens interiör är tålig. Trapphus vid fasad mot sydväst bevarar hög grad av ursprunglig utformning.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Byggnaden är uppförd 1959 som en kontors- och lagerbyggnad efter ritningar av Gunnar Öhrström. Byggherre var Svenska Ägghandelsförbundet.

Byggnaden har stomme av murverk i tegel och lättbetong. Fasaden utgörs av en gråmålad sockel av betong samt murade fasader av rött tegel. Källarvåningen har dagljusinsläpp genom lågt sittande öppningar med glasbetong.

Känslighet/tålighet

Exteriör
Känslig

Interiör
Tålig.

Byggnadens huvudentré och trapphus är placerade i en utskjutande byggnadsvolym på fasaden mot sydväst. Trapphuset har dagljusinsläpp dels genom pivåhängda enlufts-fönster med ursprungliga snickerier av trä och dels genom fönster placerade i vertikala fönsterslitsar med utbytta partier av aluminium. Entrépartiet har utskjutande skärmtak med tak- och taksarg klädd med kopparplåt och sekundär port med uppglasade aluminiumpartier.

Längs hela fasaden mot nordväst löper en lastkaj som är delvis inbyggd och bevarar ursprungliga garageportar av teakpanel. Längs fasaden mot sydost löper en lastkaj. Fasaden mot lastkajen har stora fönsteröppningar med glasbetong och bevarar ursprungliga garageportar av teakpanel. Över lastkajen finns ett utskjutande skärmtak med tak- och taksarg klädd med en modern grönlackerad plåt. På gaveln mot nordost finns ett lastintag med nedfart till källaren. I anslutning till lastintaget finns en betongmur.

Byggnadens tak är belagt med modern grönlackerad plåt. På taket finns en plåtinklädd takuppbbyggnad.

Förändringar

Byggnaden har inte genomgått några större förändringar exteriört. Ursprungliga partier i fönsterslitsar och entréparti i den utskjutande byggnadsvolymen mot sydost har bytts ut mot moderna aluminiumpartier.

Utformning idag

Användning

Byggnaden används som lager-och kontorsbyggnad.

Exteriör

Byggnaden bevarar hög grad av ursprunglig utformning.

Interiör

Trapphuset i anslutning till huvudentrén bevarar hög grad av ursprunglig utformning. Golvet och trappans plan-och sättsteg är belagda med vit natursten, väggarna är murade av rött tegel och trappans räcke består av lackerat ädelträ och stål. Vid trappans vilplan finns skyltskåp med ramar av ädelträ. Trapphusets pivåhängda fönster bevarar ursprungliga snickerier med insida av ädelträ och fönsterbänk av natursten lika golvet.

Besökt interiör vån 1 tr. är en kontorsvåning med cellkontor placerade längs ett dubbelkorridorsystem. Våningen har moderna ytskikt men bevarar äldre planlösning och enstaka ursprungdetaljer såsom gabondörrar och hatthylla. I korridorens ände mot norr finns ett trapphus för utrymning.

1. Fasad mot sydost med lastkaj.
2. Huvudentré på fasaden mot sydväst.

1

2

3

4

5

6

1. Fasad mot sydost med lastkaj.
2. Trapphuset i anslutning till huvudentrén mot sydväst bevarar ursprungliga kvaliteter såsom golv och trappa i natursten, murade väggar av rött tegel och trapppräcke av stål med handledare av lackat ädelträ.
3. Kontorsvåning på vån 1 tr. med cellkontor placerade längs ett dubbelkorridorsystem.
4. Kontorsvåningen bevarar äldre detaljer såsom gabondörrar och hatthylla.
5. Vid fasaden mot nordost finns ett trapphus för utrymning som bevarar hög grad av ursprunglig utformning.
6. Trapphusets pivåhängda fönster bevarar ursprungliga snickerier med insida av ädelträ och fönsterbänk av natursten lika golvet.

Hus 23

Charkuterifabrik

Stockholms stads klassificering

Gul
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.

Fastighetsbeteckning och adress

Styckmästaren 1,
Hallvägen 33, Slakthusgatan 15, Rökerigatan 24

Kultuhistoriskt värde

Byggnaden har ett visst kultuhistoriskt värde (gul).
Byggnaden har byggnadshistoriskt värde som del av slakthusområdets historia av livsmedelshandling.

Känslighet/tålighet

Byggnaden är tålig för förändring.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Byggnaden uppfördes 1959 som en charkuterifabrik efter ritningar av Yngve Fredriksén & Bengt Jedgard.

Byggnaden har stomme av murverk och betong.
Byggnaden har gråmålad betongsockel och fasader av rött fogstruket fasadtegel. Byggnaden består av en kontorsbyggnad med ursprungligen två våningsplan och huvudentré mot Slakthusgatan i sydväst samt en lägre byggnadsvolym i två våningar mot norr.

Kontorsbyggnadens huvudentré sker från fasaden mot sydväst. Det uppglasade entrépartiet har moderna aluminiumprofiler. Kontorsbyggnadens fönster är placerade i fönsterband och klädda med aluminiumpanel. På de två nedersta våningarna finns partier med sjöstensplattor mellan fönstrena.

Vid nordvästra fasaden finns en stor lastkaj. På fasaden

Känslighet/tålighet

Exteriör
Tålig

Interiör
Tålig

mot nordost finns en fyrkantig skorsten i rött tegel.
Byggnaden har motfallstak och pulpettak belagt med galvaniserad plåt.

Förändringar

1962 Påbyggnad av skorsten

1963 Tillbyggnad

1968 Skärmtak över lastkajer vid nordvästra fasaden efter ritningar av Tage Gustavsson Byggnads AB.

1969 Påbyggnad av befintlig kontorsbyggnad med 1 vån. Påbyggnaden har fasader av fogstruket rött tegel lika befintlig kontorsbyggnad och tak belagt med takpapp.

1974 Om- och tillbyggnad av charkuterifabrik med ett nytt frysrums efter ritningar av Gösta Nilsson/IA.

1985 Tillbyggnad av kontor vån 2 tr.

Utformning idag

Användning

Samma som ursprungligen.

Exteriör

1969 byggde man på kontorsdelen med en våning. Påbyggnadens fasader liknar de ursprungliga. Det murade vägglivet mellan den översta fönsterraden och taket är beklätt med plåt.

1 Fasad mot sydväst.

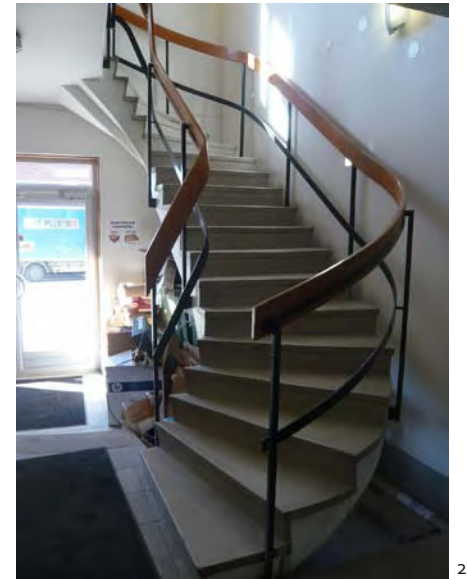
2 Entréhall och trapphus i kontorsdelen mot sydväst bevarar hög grad av ursprunglig utformning.

3 Detalj av fasaden mot sydväst. Mellan fönstrena finns sjöstensplattor.

4 Kontorsvåningarna bevarar äldre målade stålpartier till korridorer.

Interiör

Entréhall och trapphus i kontorsdelen mot sydväst bevarar ursprungligt golv belagt med terrazzo, gjuten betongtrappa med plan- och sättsteg av terrazzo, målat smidesräcke och handledare av klarlackat trä.
Kontorsvåningarna har moderna ytskikt men bevarar äldre målade stålpartier till korridorer.

Hus 27

Charkuterifabrik

Stockholms stads klassificering

- Gul**
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.
- Fastighetsbeteckning och adress**
Hjälpslaktaren 4
Slakthusgatan 2, 6, Styckmästargatan 4, 6

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett visst kulturhistoriskt värde (gul) som en av de tidigare köttförädlingsanläggningarna inom området. Byggnaden har ett byggnadshistoriskt värde och visar på utvecklingen av köttanteringen inom området, något som även blir tydligt i exteriörens sammansatta volymer. Byggnaden har ett särskilt kontinuitetsvärde då den delvis fortfarande används som charkuterifabrik och dess inre till största delen har kvar sin karaktär av livsmedelsfabrik.

Känslighet/tålighet

Den enkla och över tid förändrade byggnaden är känslig respektive tålig för förändring. Byggnaden tål förändringar i form av påbyggnader och tillbyggnader men de småskaliga volymerna och variationsrika fasaderna mot Slakthusgatan bör värnas. Likaså bör byggnadsvolymen närmast det ursprungliga slakthuset (hus 26) hållas låg. Förändringar bör ske med tanke på att en del av byggnadens värde ligger i dess funktion som livsmedelsfabrik.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion
Byggnaden uppfördes år 1937 som Forsbergs Charkuteri- och konservfabrik. Denna byggnad som bestod av en källarvåning och en bottenvåning utgör endast en del av det nuvarande byggnadskomplexet, närmast hus 28.

Känslighet/tålighet

- Exteriör**
Känslig/Tålig
- Interiör**
Tålig

I bottenvåningen fanns styckningsrum, kokrum, rökrum och konservtillverkning, medan källarvåningen innehöll pannrum, saltkällare och konserverlager.

Den bärande konstruktionen var betong med väggar av putsade betongblock.

Förändringar

- 1941 byggdes ett lagerskjul.
- 1944 övertogs byggnaden av Stockholm-Gävle Slaktförening u.p.a.och kallades SGS-fabriken. Det inre byggdes om och ett lagerskjul för tomfat och lådor tillkom.
- 1950 utökades anläggningen i riktning Styckmästargatan. Utbyggnaden fördubblade byggnadsytan och bestod av källarvåning och bottenvåning.
- 1958 tillbyggs ett spånlager (spån för rökning).
- 1965 Fullständig ombyggnad, tillbyggnad och påbyggnad av lokalerna. Byggnaden byggs på mot baksidan (sydväst) med produktionslokaler och mot nordväst (gaveln) med produktionslokaler och en kontorsdel. Delar av komplexet får ett övre våningsplan som innehåller personalutrymmen; omklädningsrum och en personalmatsal med stort fönsterparti mot Slakthusgatan.
- 1973 utvidgas personalmatsalen.
- 1982 Tillbyggnader mot Styckmästargatan för Fyra Styckare AB. Kontoret utökas och soprum tillkommer. Fasader av plåt.

Utformning idag

Användning
Idag används den ursprungliga byggnaden som nattklubb med administrationsutrymmen en trappa upp i de tidigare personallokalerna. I de tillbyggda delarna finns ett charkuteri och ett bageri. Källarvåningen används delvis som snickeri och bilverkstad.

Exteriör

Byggnadens fasader är i huvudsak gulputsade med blålackerad korrugerad plåt på gavlarna och motivmålade puts i vitt och grått vid nattklubben. De olika höga volymerna med varierande fasadbehandling gör att byggnaden från gatorna upplevs som flera olika byggnadskroppar. Fasaden mot baksidan har ett mer enhetligt utseende. Den övre våningen som tillkom på 1960-talet har en tidstypisk fasadutformning mot gatan. Där är putsen vitmålade och fönsterväggen har bröstningar av skivmaterial i avvikande brun kulör. Fönstren har en liggande form med tre lufter eller glasbetong. Mot Styckmästargatan finns en större lastkaj med ett stort skärmtak. Byggnaden exteriör bevarar till största delen karaktären från 1965.

Interiör

Byggnadens inre bär karaktären av charkuterifabrik med kaklade väggar och golv av betongterazzo. Produktionslokalerna har delvis byggts om och moderniserats regelbundet, men fortfarande finns ytskikt i form av väggklinker från 1960-talet

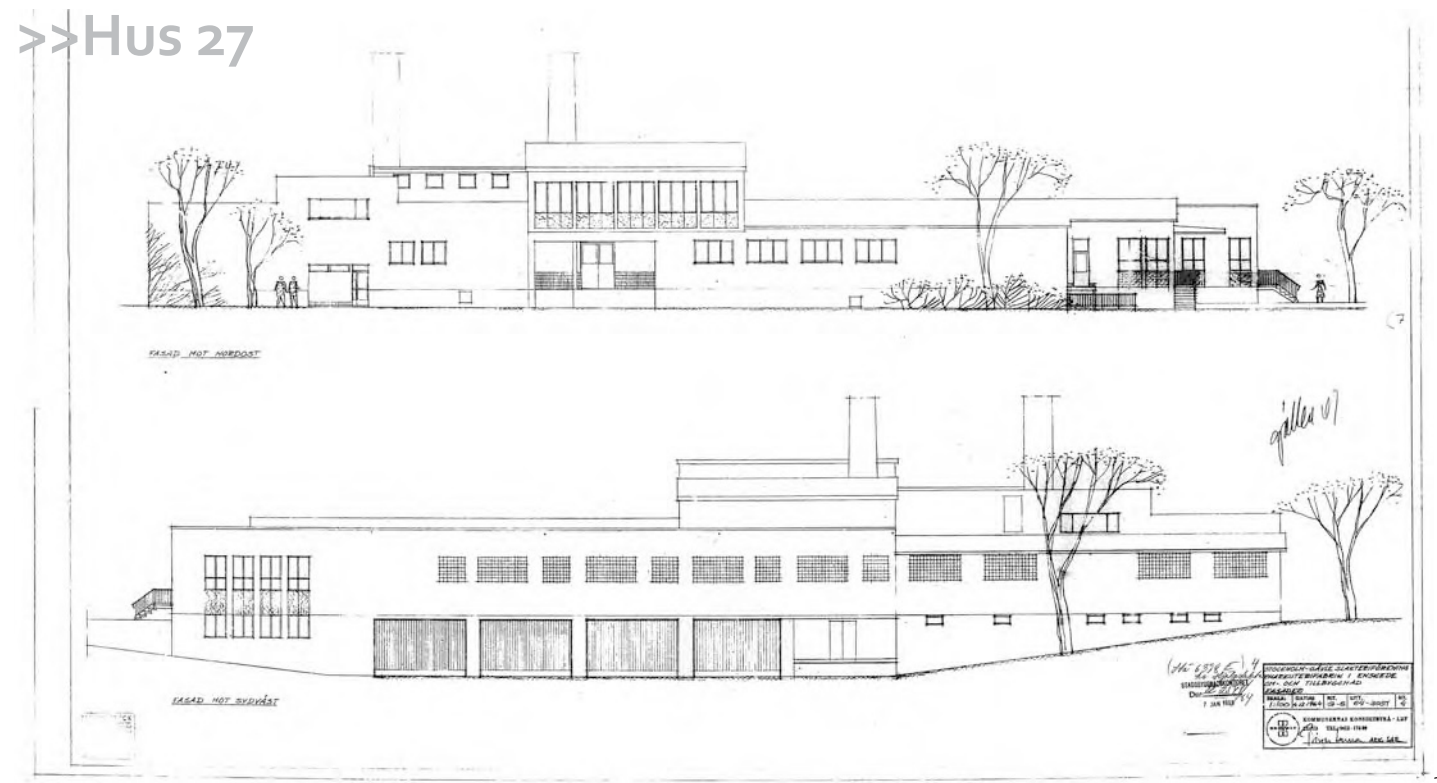

1 De sammansatta volymerna mot Slakthusgatan från olika tider; från vänster till höger i bild: 1937, 1950 och 1965(övre våningen), 1965 och 1982.
2 Den mer enhetliga fasaden mot baksidan.

bevarat. Nattklubbens lokaler har anpassats till den nya verksamheten, men många detaljer från charkuterifabriken finns kvar. Den tillbyggda kontorsdelen från 1982 har nya ytskikt men har i övrigt inte ändrats. Personal matsalen en trappa upp har delats upp i olika kontorslokaler. Trapporna upp till övre våningen har kvar sitt ursprungliga utförande med sättsteg med klinker och plansteg av betong samt enkla räcken av stålrör. I källarvåningen finns en ångpanna från 1950 som fortfarande är i bruk och driver charkuteriets rökar.

>> Hus 27

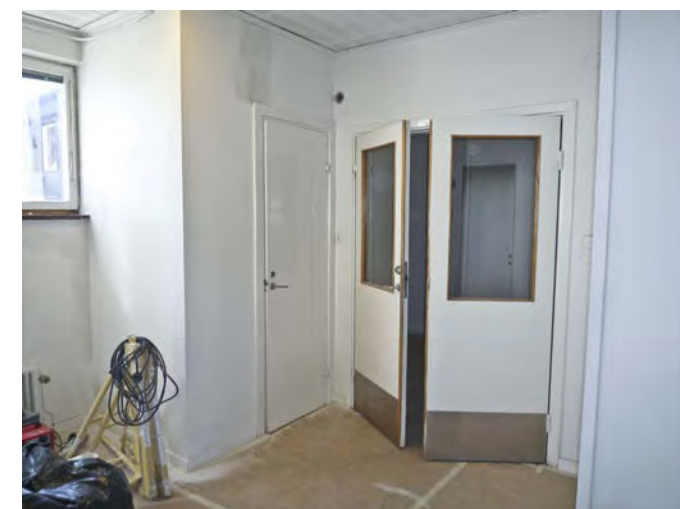
3

7

10

11

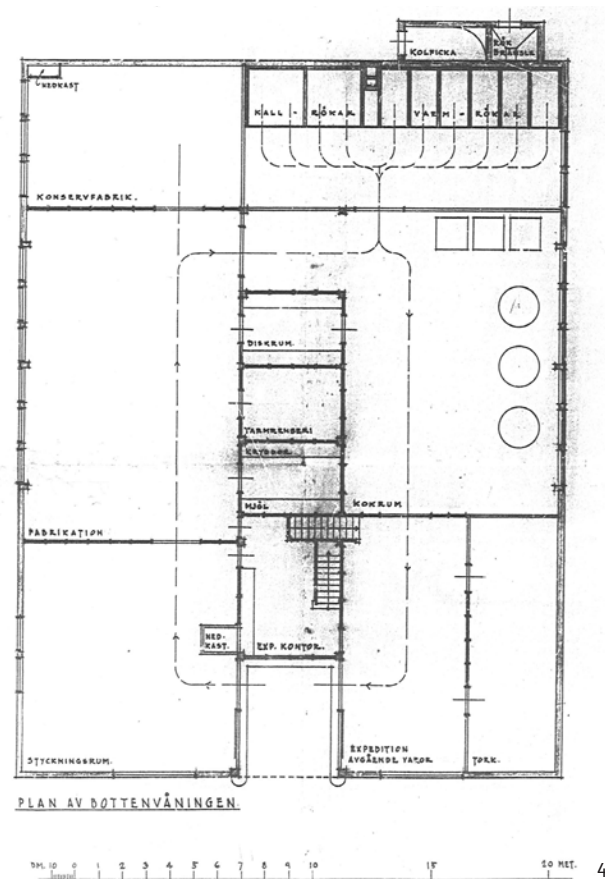
8

12

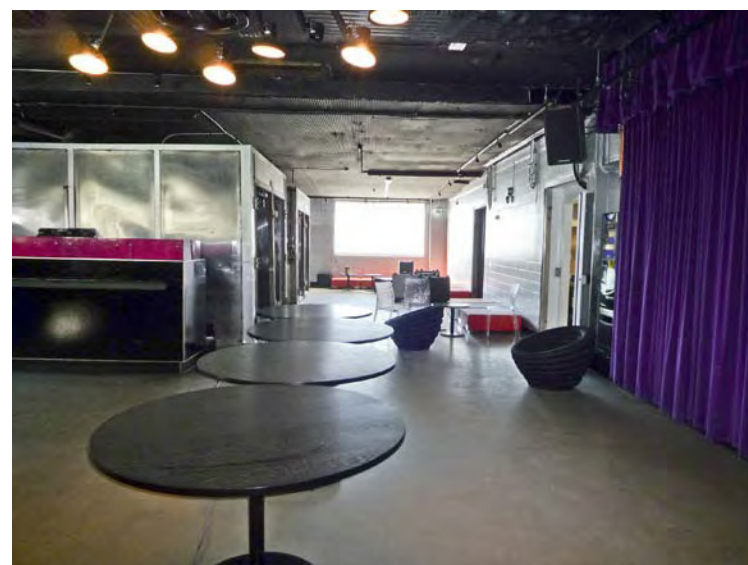
9

4

5

6

3 Tillbyggnads- och påbyggnadsritningar 1964 som till vissa delar kom att utföras. Källa: BNA

4 Den ursprungliga byggnaden från 1937. Källa: BNA

5 Den ursprungliga byggnaden är idag nattklubben Slakthuset.

6 Interiör från klubben i den ursprungliga fabrikslokaler. Till vänster i bild syns två rökar. Rummets väggar är kaklade.

7 En passage vid tidigare yttervägg med klinker från 1950 som byggdes in 1965. I de igensatta fönsteröppningarna syns klinker från 1965.

8 Produktionslokal i charkuteriet. Till vänster en rök, golv av betongterasso och klinker på väggen.

9 I källaren finns en ångpanna, fortfarande i bruk, från 1950.

10-11 Den tidigare personalmatsalen är uppdelad i kontorsrum.

Svängdörrarna in till matsalen är dock bevarade.

12 Produktionslokal från 1965, idag använd som bageri.

Hus 28

Charkuterifabrik

Stockholms stads klassificering

Gul	Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.
Fastighetsbeteckning och adress	Johannes hov 1:1 Slakthusgatan 8

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett visst kulturhistoriskt värde (gul) som en av de tidigare köttförädlingsanläggningarna inom området. Byggnaden har ett byggnadshistoriskt värde och visar på utvecklingen av köttanteringen inom området. De putsade fasaderna är tidstypiska och skorstenen har ett särskilt värde som en tydlig markör av byggnadens användning. Byggnaden har ett kontinuitetsvärde då den till största delen fortfarande används som charkuterifabrik med tillhörande kontor.

Känslighet/tålighet

Den enkla och över tid förändrade byggnaden är tålig för förändring. Vid en fortsatt förvaltning bör man särskilt tänka på den tydliga byggnadsvolymen och skorstenen, samt värdet i byggnadens funktion som livsmedelsfabrik.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Byggnaden uppfördes 1942 som charkuterifabrik för H.W. Forsberg AB av Byggfirma Tolls Bygg AB.

I källaren fanns lagerlokaler, bottenvåningen innehöll fabrikslokaler samt omklädningsrum och matrum. En trappa upp fanns fabrikslokaler samt laboratorium och kontor.

Byggnaden var ursprungligen smalare än idag och

Känslighet/tålighet

Exteriör
Tålig
Interiör
Tålig

vänder ena gaveln mot Slakthusgatan. Entrén var förlagd till nordvästra långsidan. Vid västra gaveln finns en hög skorsten.

Den bärande konstruktionen var betong med väggar av putsade betongblock.

Förändringar

1944 övertas byggnaden av Sveriges Slakteriförbund och interiören byggs om helt. En lastbrygga uppförs mot Slakthusgatan.

1947 byggs pannrummet om.

1951 rivs lastbryggan mot gatan. En ny byggs vid nordvästra långsidan. Det ursprungliga fönstret högst upp på gaveln mot gatan ersätts av en lastport. Flera fönster ersätts med partier av glasbetong.

1962 görs invändiga ombyggnader för AB Westbergs färskvaror (charkuterifabrik). En ny huvudentré byggs i gaveln mot gatan.

1965 görs en tillbyggnad i två våningar längs med sydöstra långsidan. Entré och trapphus närmast Slakthusgatan. Tillbyggnaden innehåller styckningslokaler och benkyl i källarvåningen, omklädningsrum och andra personrum i bottenvåningen samt kontor och produktionslokaler en trappa upp.

1966 byggs ett lager för lådor vid lastkajen.

1982 byggs en del av lastkajen in.

1983 inreds en stor del av övervåningen till

1

fotoförstoringsateljé. Firman har funnits i området sedan slutet av 1960-talet.

1995 byggs en hiss mellan källare och bottenvåning.

Utformning idag

Användning

Idag används källaren av en styckningsfirma. Bottenvåningen innehåller likaledes styckningslokaler vars kontor och omklädningsrum finns på övre våningen. Halva övervåningen inrymmer fotoförstoringsateljén som flyttade in 1983.

Exteriör

Byggnaden bevarar, trots utbyggnader, sin karaktär från 1942. Byggnaden har en rödmålad slätputs och ett flackt sadeltak, troligen belagt med papp. Huvudentrén från 1965 ligger vid nordöstra gaveln, i den tillbyggda delen mot sydost. Fönstren har en för 1930-40-talet typisk indelning i två eller tre lufter, men många fönster är sentida av aluminium eller har ersatts med partier av glasbetong. Källarvåningen nås från egen entre på långfasaden i sydost och styckningslokalen i bottenvåningen nås även från lastbryggan i nordväst. I sydväst är skorstenen av tegel bevarad, men kortad.

Interiör

Byggnadens trapphus från 1965 har en enkel men bibehållen karaktär. Bottenvåningen innehåller

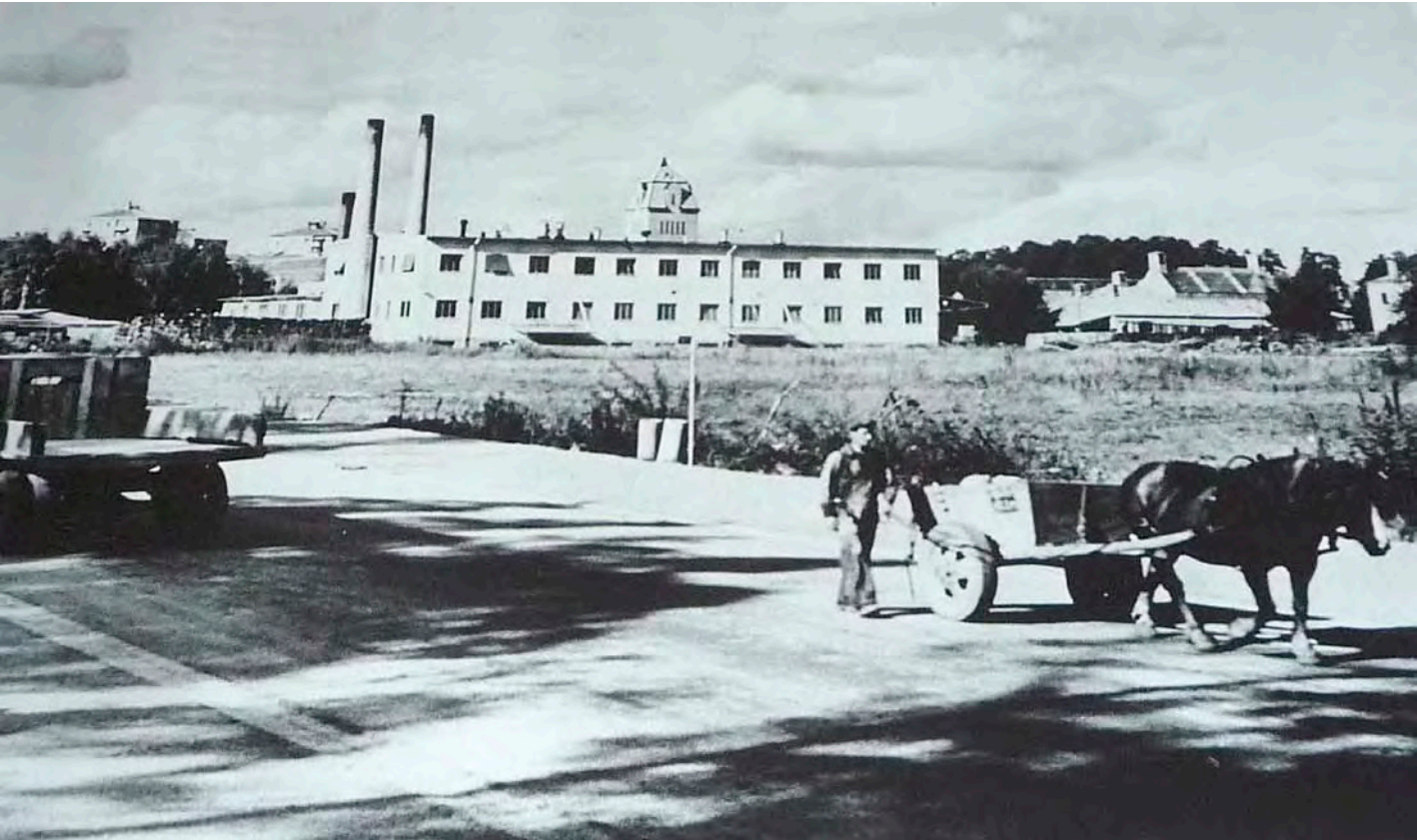

2

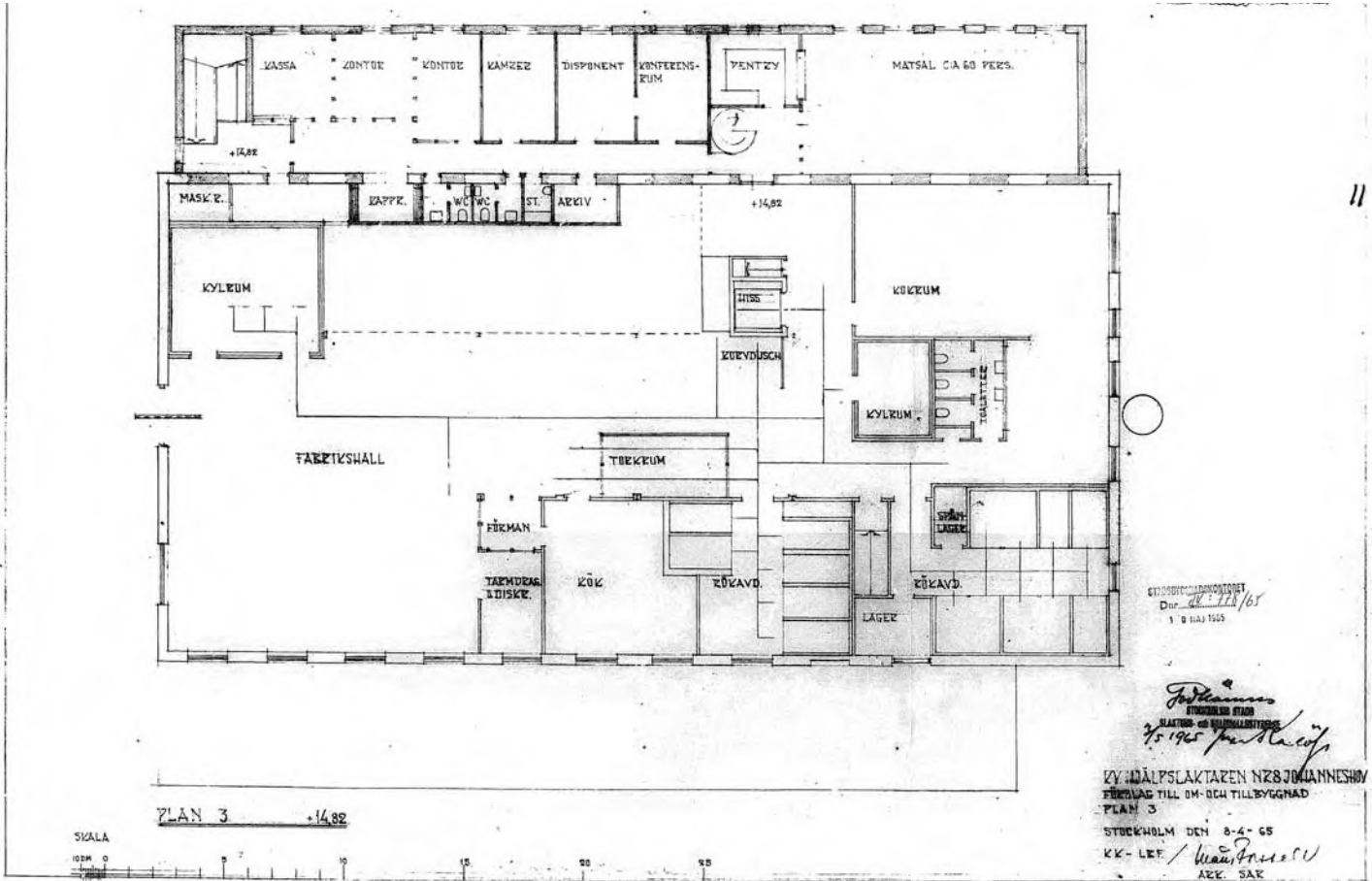
1-2 Byggnaden vänder gaveln med huvudentrén mot Slakthusgatan. Den enkla byggnaden med putsade fasader är typisk för 1930-40-talets arkitektur på slakthusområdet. Tillbyggnaden från 1965 är utförd i samma stil (långsidan närmast kameran bild 1).

styckningslokaler som kontinuerligt har moderniserats. Förstoringsateljén har en mängd sentida mellanväggar men bevarar till viss del äldre ytskikt i form av kakel och klinker. Kontorslokalerna har bevarad inredning med glasade mellanväggar från 1965. Källaren är ej besökt.

>>Hus 28

3

6

4

3 Fotografi från 1940-talet taget från söder. Lägga märke till den höga skorstenen och den regelbundna fönstersättningen med trelufts-fönster. Källa: Fotografi i byggnadens trapphus u.å.
4 Skorstenen har kortats. De små fönstren ger ljus åt byggnadens omklädningsrum.
5 Huvudentrén från 1965.
6 Bygglösvritning för våning 1 tr. från 1965. Tillbyggnaden syns överst och innehåller, liksom idag, kontor och personalmatsal. Källa: BNA
7 Trapphuset från 1965.
8 Styckningslokal i bottenvåningen.
9 Kontor en trappa upp i tillbyggnaden från 1965. De glasade mellanväggarna är bevarade.

5

7

8

9

Hus 29

Styckningsfabrik

Stockholms stads klassificering

- Gul**
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.
- Fastighetsbeteckning och adress**
Hjälpslaktaren 8
Slakthusgatan 10-18, Charkmästargatan 3

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett visst kulturhistoriskt värde som en del av områdets historia av livsmedelshantering. Byggnaden har välbevarade tidstypiskt utformade fasader och därigenom ett byggnadshistoriskt värde. Byggnaden används inte längre som styckningfabrik, men väl för livsmedel och har därmed ett kontinuitetsvärde.

Känslighet/tålighet

Byggnaden är tålig för förändring. Ändringar bör anpassas till byggnadens välbevarade arkitektur.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion
Byggnaden uppfördes 1969 för Fastighets AB Köttgrossisten och ritades av Fredriksén & Jedgard AB (FJ Konsult). Byggnaden har två våningsplan samt en souterrängvåning. Fasaderna är av rött tegel i munkförband, utom mellan fönsterraderna, där teglet är murat på högkant. Tegelfasaderna skjuter ut över sockel av betong. Fönstren är av trä, blåmålade med upptill sex lufters bredd så att byggnadens liggande form betonas. Byggnadens karaktärsfulla och tidstypiska huvudentré och trapphus ligger vid nordvästra gaveln och markeras dels av en utbyggd förstuga i glas och betong, dels genom förskjutet fönstersättning och en mindre

Känslighet/tålighet

- Exteriör**
Tålig
- Interiör**
Tålig

uppbyggnad ovan takfoten. Takfoten är plåtklädd, Byggnaden innehöll ursprungligen fyra olika styckningslokaler med tillhörande kylrum; en stor lokal med ingång från nordvästra gaveln med kontor och omklädning i bottenvåningen närmast gaveln samt styckning på hela övre planet. Därutöver fanns tre mindre styckningslokaler i bottenvåningen med kontor och omklädningsrum i souterrängvåningen. Innanför kontorsrummen fanns garage. Lastning och lossning skedde vid lastkajen längs med Slakthusgatan.

Byggnaden har en bärande betongstomme med pelarkonstruktion och fasader av betong, mineralullsisolering och rött fasadtegel. Taket består av lättbetongplank täckta med papp.

Förändringar

1982 görs en invändig ombyggnad av hela övre planet, norra delen av bottenvåningen och norra delen av källarvåningen för Tempo Åhléns färskvarudistribunal. Den öppna lokalen på övre plan delas in i flera mindre rum. I bottenvåningen finns kontor mot gatan och omklädning mot baksidan. VVS-åtgärder utförs i hela byggnaden. 1986 tillkommer frysrum vid sydöstra gaveln. 1990 tillkommer ytterligare utbyggnader vid södra gaveln för expedition, sopor, förråd och service för truckar.

Utformning idag

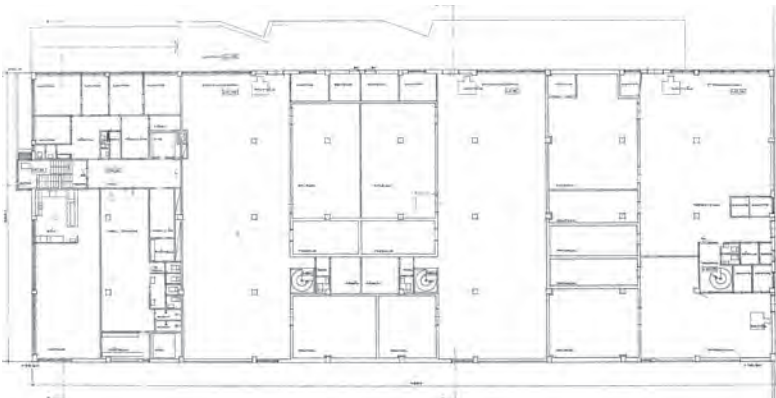
Användning
Idag används byggnaden av fem olika tillverkare av färdigmat, två på övre plan och tre firmor i bottenplan. Lokalerna i bottenplan nås fortfarande från souterrängplanet där kontor, omklädningsrum och matrum är belägna.

Exteriör

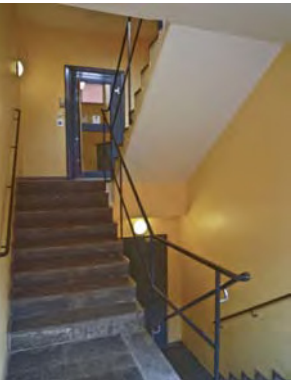
Byggnadens exteriör är välbevarad. Lastkajen längs med Slakthusgatan har till största delen plåtats in och en likaledes inplått utbyggnad har tillkommit på gaveln vid Charkmästargatan. Installationer för ventilation på tak och på fasader har tillkommit.

Interiör

Byggnaden har helt moderniserade interiörer i bottenplan och övre plan, där den flexibla pelarstommen har möjliggjort att gränsen mellan de olika lokalerna har flyttats efter behov. Byggnadens trapphus från byggnadstiden är välbevarat medan kontorslokalen vid nordvästra gaveln har moderniserats. Kontoren i souterrängplan är ej besökta.

- 1 Fasaden mot Slakthusgatan. Byggnaden har en betonad horisontalitet. Lastkajen är ursprunglig men har senare plåtats in.
- 2 Tidig planritning från 1962 över bottenvåningen med tre styckningslokaler som har spiraltrappor ner till souterrängplan där omklädningsrum och kontor var placerade. Till vänster kontor- och omklädningsrum för den stora lokalen på övre plan. Källa: BNA
- 3 Sentida ventilationsdragning har förlagts till baksidan. I souterrängplanet ligger de tre mindre lokalernas kontor.
- 4 Trapphuset vid nordvästra gaveln. Sentida entrédörrar.

Hus 30

Kontor- och lagerbyggnad

Stockholms stads klassificering

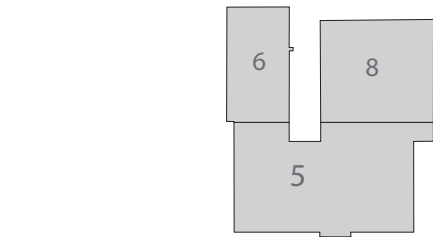
- Blå (5)**
Fastighet med bebyggelse vars kultuhistoriska värde motsvarar fodringarna för byggnadsminnen i kulturminneslagen
- Grön (6)**
Högt kulturhistoriskt värde. Bebyggelsen är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.
- Gul (8)**
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/ eller har ett visst kultuhistoriska värde.

Fastighetsbeteckning och adress
Charkuteristen 6, 8, 5
Slakthusgatan 20-24, Charkmästargatan 2-4
Hallvägen 21-23

Kulturhistoriskt värde
Charkuteristen 5 och 6 har ett särskilt högt kulturhistoriskt värde (blå och grön). De ingår i slakthusområdets historia av livsmedelshantering, är skapade av en framstående arkitekt och har en för sin tid mycket avancerad arkitektur och tekniska lösningar. Charkuteristen 5 är genom sitt välbevarade yttre och inre av byggnadsminnesklass.

Charkuteristen 8 är en enklare byggnad som har ett visst kulturhistoriskt värde (gul) som en del av kvarterets historia med en därtill anpassad fasadutformning.

Känslighet/tålighet
Charkuteristen 5 är mycket känslig för förändring, både exteriört och interiört i kontorsdelen, då den är mycket välbevarad. Fasadmaterialen liksom volymerna bör bevaras ograverade. Ändringar som innebär ett återställande av den ursprungliga karaktären kan utföras. Planlösningarna bör bevaras och även de olika delarna och detaljerna. Ändringar

Hus 30 består av tre fastigheter, Charkuteristen 5, 6 och 8.

Känslighet/tålighet

Exteriör (5)
Hög känslighet	Interiör (5)
Hög känslighet/Känslig
Exteriör (6)
Hög känslighet	Interiör (6)
Tålig
Exteriör (8)
Känslig	Interiör (8)
Tålig

av reversibel karaktär kan utföras om de inte ändrar på interiörernas karaktär. Lagerdelens interiörer med de vågformade lanterninerna är känsliga för ändring. Det är viktigt att bevara både ljusinsläpp och en synlig betongkonstruktion.

Charkuteristen 6 är genom tidigare ombyggnader enbart känslig i sin exteriör. Där bör de typiska delarna; grottnliknande portiker och varierande fasadbehandling bevaras. Interiören är tålig.

Charkuteristen 8 har en känslig exteriör där de röda välbevarade tegelfasaderna bör behandlas varsamt. Dess inre är tåligt.

Byggnadshistoria
Ursprunglig utformning och funktion
Hus 30 består av tre olika fastigheter. Charkuteristen 5 stod inflyttningsklart 1955. Det är en kombinerad lager- och kontorsbyggnad som uppfördes för Möller & Co, kafferoasteri och kolonialhandel. Byggnaden ritades av arkitekten Ralph

1 Charkuteristen 5, slutna lagerdel och öppen kontorsdel.
2 Charkuteristen 6 med sina karaktäristiska entréer.
3 Charkuteristen 8 tar upp det röda teglet i grannhusen.

Erskine, vars första skisser är daterade redan 1951, i samarbete med konstruktören Evert Lindberg. Över den liggande, slutna volymen hos den två våningar höga lagerbyggnaden med fasader av rött tegel reser sig en mindre kontorsbyggnad i tre våningar med glasade, ej bärande, curtain wall-fasader av teak med fyllningar av plåt och glas. Det är en av de första sådana

fasaden i Sverige och därtill i ett mycket ovanligt konstruktionsmaterial. Kontorsbyggnadens tak har expressiva uppbyggnader för hiss och lanterniner, typiska för Erskines arkitektur, som liknar skorstenarna på ett fartyg. Även planlösningen har givits en båtform och utsikten över lagerbyggnadens rundade lanterniner kan lätt tolkas som ett vågigt hav.

>>Hus 30

I lågdelen fanns förutom lager, garage, packning och utlastning ett kafferosteri samt i souterrängdelen Sveriges första grossisthandel med självplock, s.k. ”cash and carry”. I högdelen två översta våningar fanns Möller & Co:s administration och i den första kontorsvåningen satt en ingenjörsfirma. Kontorsvåningarna nås från en två våningar hög entréhall med skulptural spiraltrappa och en rund hiss mitt i trappspindeln.

Den bärande konstruktionen består av inre bärande betongpelare och betongbjälklag med utfackningsväggar av betong/tegel eller teak/glas/plåt. Glasfasadens fönsterpartier är fasta och rengörs på utsidan av en särskild hisskorg. Taket är av betong och valmat, täckt med papp. Byggnaden har ett för tiden innovativt ventilationssystem och en mängd för sin tid moderna material och lösningar.

Charkuteristen 6 ritades 1952 av arkitekt Ralph Erskine och konstruktör Evert Lindberg och stod klar 1954. Byggnaden byggdes som konservfabrik och lager för AB Livsmedelskompaniet (senare Gudrun Canning Company). Ägare var Möller & Co.

Byggnaden består av en våning samt källare och souterrängvåning. Fasaderna är av rött tegel med partier av grön ädelputs och träpanel. Sockeln av betong har delvis gjutits som stående fjällpanel. Mot söder finns två grotkliknande potiker av gjuten betong.

Charkuteristen 8 uppfördes 1967 för Möller & Co och ritades av Englund's Projekteringsbyrå AB. Fastigheten innehöll lagerlokaler samt på taket ett parkeringsdäck som nås via en in- och utvändig ramp. Byggnaden har en bärande betongkonstruktion och fasader av rött tegel. Parkeringsdäcket markeras i fasad av en något indragen betongbarriär. Entré- och fönsterpartier är utförda i bruneloxerad aluminium. Sockel är spritputsad.

Förändringar

1957 gör en ombyggnad i Charkuteristen 5 för speciallager i souterrängvåningen med glasad fasad mot söder (troligen för ”cash and carry”) 1968 byggs fabrikslokalerna i Charkuteristen 6 om och ett helt bjälklag gjuts över källaren. 1981 görs en ombyggnad i Charkuteristen 5:s lågdel för Konsum Stockholm ritad av KF Arkitektkontor. 1983 görs nya portar till Charkuteristen 8 för ny hyresgäst.

2001 tillkommer en ny utrymningstrappa på Charkuteristen 5. 2002 görs ny skjutdörr mot Hallvägen, Charkuteristen 5. 2003 inreds kontor i lagerlokal, samt görs nya lastport och entréparti utflyttat i betongportiken, Charkuteristen 5. 2004 rivs ett skärmtak på Charkuteristen 5, södra fasaden.

Utformning idag

Användning

Hus 30 ägs sedan år 2003 av Brostaden Fastighets AB. Lagerdelen i Charkuteristen 5 hyrs ut till byggdetaljister (Onninen och Flinks järn) och ett gym medan kontorsdelen till största delen står tom. Ett våningsplan hyrs ut som konstnärsateljéer. I Charkuteristen 6 finns en sportrestaurang med boulebanor. I Charkuteristen 8 finns auktionsföretaget Lauritz.

Exteriör

Charkuteristen 5 är mycket välbevarad och bevarar t.ex. ursprunglig fasadbelysning, fristående entréparti i betong, skärmtak över lastkaj m.m. Souterrängvåningens glasparti har bytts ut liksom lastportar. Skärmtaket har fått förfulande tillägg och delar av träpartierna av teak har målats över med vit eller blå färg.

Charkuteristen 6 är mindre välbevarad, bland annat har fasadpartier i lättkonstruktioner ändrats, taket klätts med plåt och skorstenen rivits. Däremot finns de karaktäristiska entréportikerna i gjuten betong kvar.

Charkuteristen 8 har välbevarade fasader och parkeringsdäck men lastportarna har bytts ut eller byggts om.

Interiör

De enkla lager- och fabrikslokalerna i Charkuteristen 5, 6 och 8 har anpassats till olika verksamheter men rumsvolymerna är till stor del bevarade. Taklanterninerna på Charkuteristen 5 med sin speciella rundade form har kvar sin funktion. Lanterninerna på Charkuteristen 6 har byggts om och taket täckts med plåt.

Entréhallen till kontorsdelen i Charkuteristen 5 är mycket välbevarad i såväl helhet som detaljer. I entréhallens detaljering förekommer den vertikala räfflingen eller vågformen som ett karaktärsskapande

4 Charkuteristen 5 när det stod klart. Foto: Sune Sundahl. Källa: Arkitekturmuseet

element. Detta formelement återkommer på de olika kontorsvåningarna och även som fasadpanel i exteriören.

Kontorsvåningarna har kvar sin speciella planlösning. Den båtlika planformen var ursprungligen tänkt för alla tre våningsplan men då en ingenjörsfirma med andra önskemål skulle flytta in i kontorshuset som var under uppförande gjordes en tidig hyresgäst Anpassning i den nedersta kontorsvåningen. Denna är bevarad än idag och kännetecknas av en material- och formblandning. Entréerna till de olika kontorsrummen hr gömmts undan och i våningsplanets kärna finns ett rundat konferensrum likt en Aaltovas med karosseripanel på väggarna. De två övre kontorsvåningarna är förbundna med varann genom två interntappar. Direktionsvåningen har ett centralt placerat konferensrum med förhöjt tak och lanternin.

Många detaljer är gemensamma för kontorsvåningarna. Den vidgade mittkorridoren har partier av travat rött tegel, dörrpartierna är av teak med svarta kantiga bakelithandtag. Teaken återkommer i detaljer som fönsterbänkar, pentryinredning och den centralt

placerade interntappen. Fönsterbröstningarna täcks av ursprungligen gråmålade sinuskorrugerade plåtar. I korridorerna finns fasta undertak med infälld belysning medan undertaken i kontorsrummen består av ljuddämpande akustikplattor med infälld belysning.

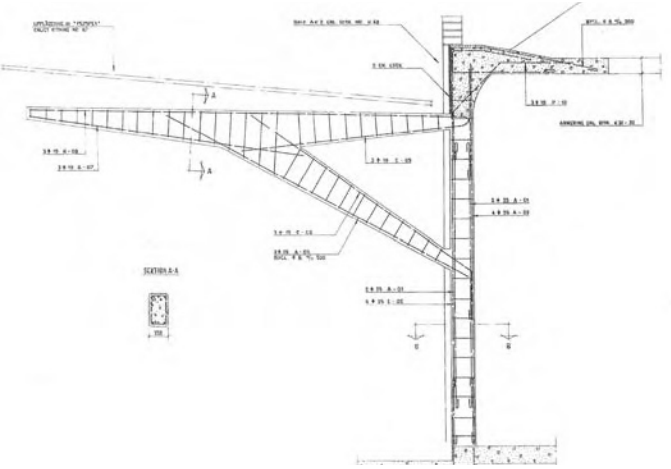
>>Hus 30

5

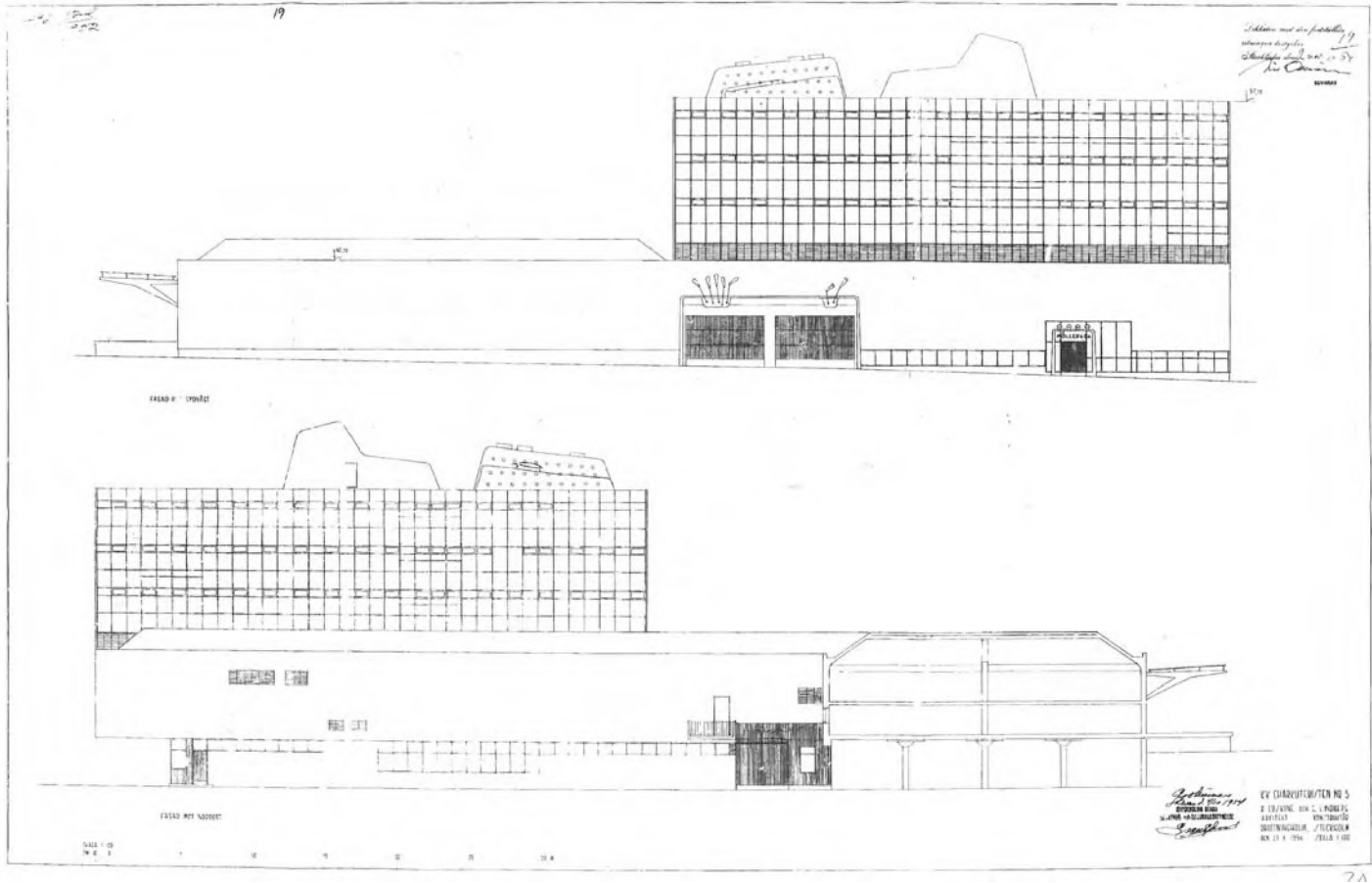
6

7

8

9

10

11

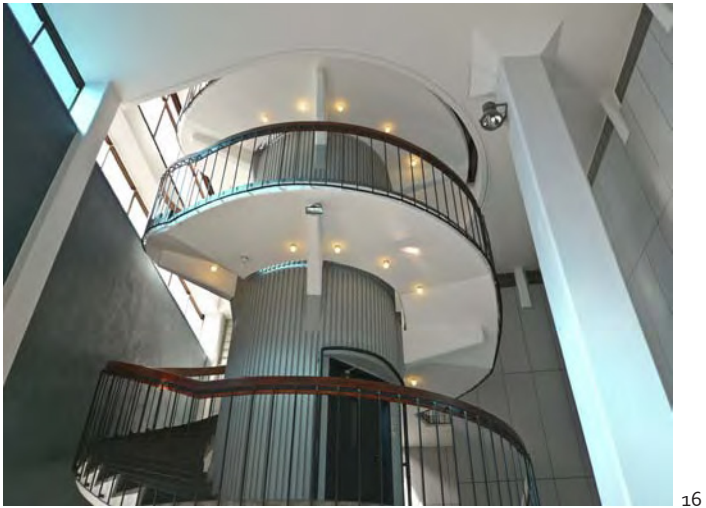
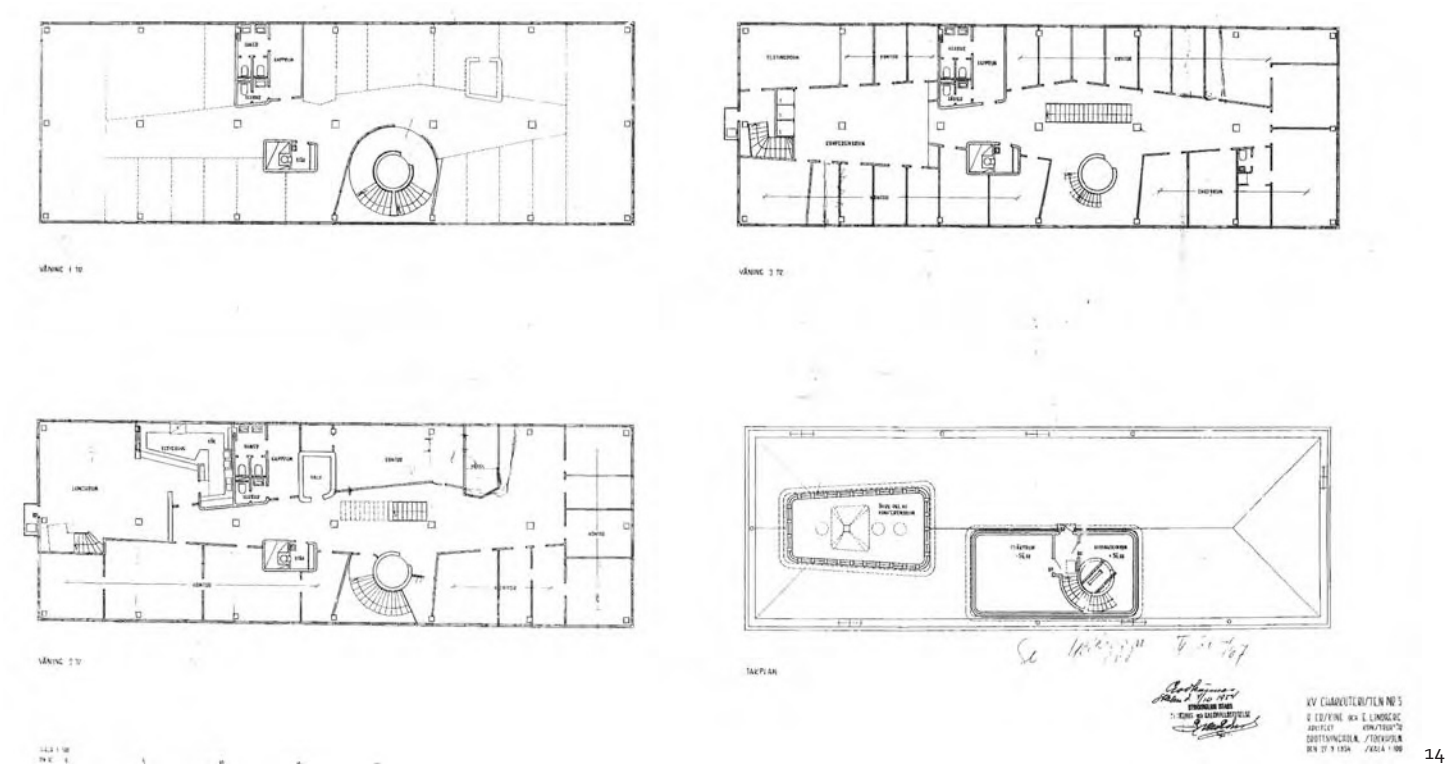
12

13

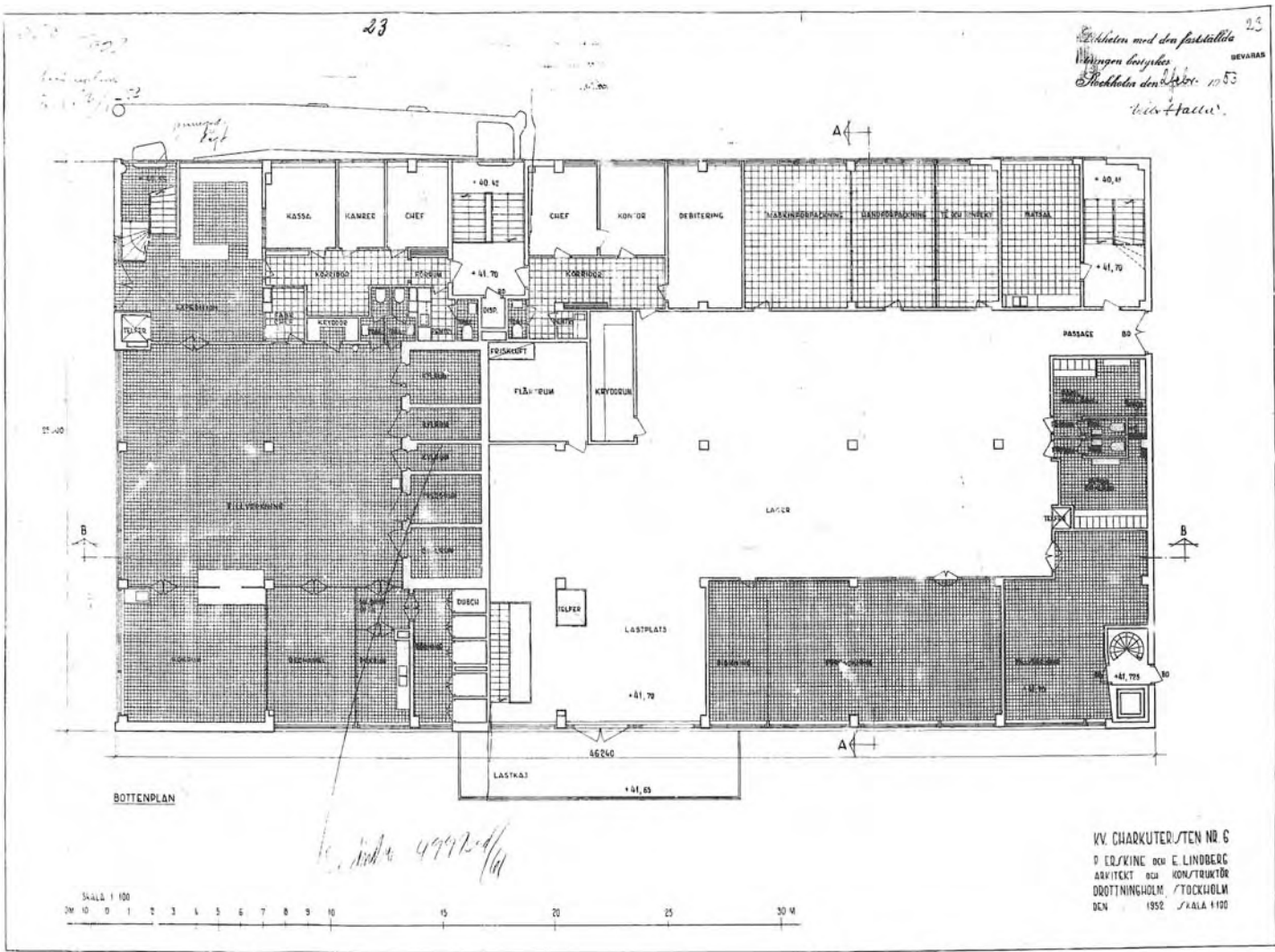
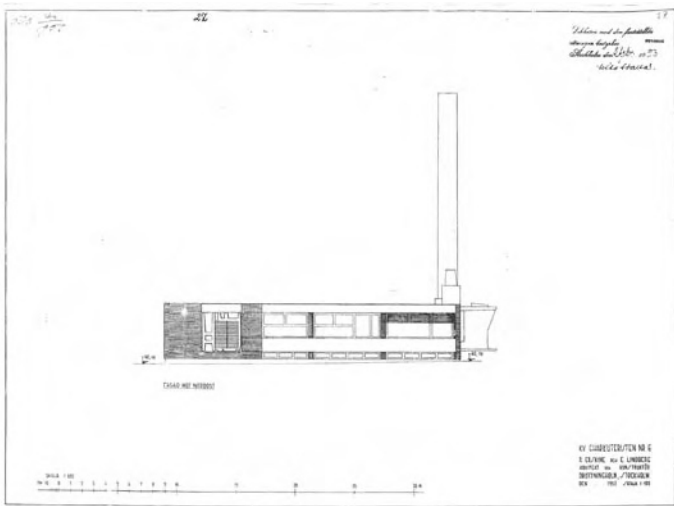
- 5 Charkutristen 5 runt 1956. Foto : Sune Sundahl. Källa : Arkitekturmuseet.
6 Charkuteristen 5 från söder.
7 Konstruktionsritning för skärmtak. Källa: BNA
8 Skärmtaket idag.
9 Bygglovritningar från 1954. Källa BNA
10 Det böljande taket över lagerbyggnaden och den uppstickande kontorsdelen.
11 Den mjuka formen syns även i interiören.
12 Den välbevarade fasaden med ursprunglig belysning och hisskorg.
13 I souterrängvåningens lokal låg Sveriges första "cash and carry".

>>Hus 30

- 14 Planritningar från 1954. Våningen 1 tr. fick slutligen en avvikande planlösning. Källa SBK.
15 Översta våningsplanet är bevarat nästan helt intakt sedan byggåret. Lägga märke till de för byggnaden så typiska materialen; teakdetaljerna, det röda teglet och de svarta plastsocklarna (mipolamplast).
16 -17 Entréhallen i två våningar med den skulpturala spiraltrappan med räfflad mittspindel. I spindeln finns en rund hiss med väggbeklädnad av svart räfflat gummi.
18 Första kontorsplanet med en blandning av material; korrugerad plast, glasbetong och lättbetongblock, som inte återfinns på övriga våningsplan.
19 Direktionsvåningens konferensrum med överljus och ett pentry i glasmosaik och teak.
20 Ett kontorsrum med det ursprungliga undertaket med infälld belysning och korrugerade plåtar under fönstren. De vävspända väggarna har dock svampats på 1990-talet.
21 Detalj. Teakdörr med kantigt bakelithandtag.

22 Charkuteristen 6. Fasaddrättning från 1952. Källa: SBK
23 Charkuteristen 6. Lokaler har enbart sentidarytskikt men bevarar rymd och överljus från lanterninerna.
24 Charkuteristen 6. Planritning från 1952. Källa: SBK
25 Charkuteristen 8. På byggnadens norra sida löper rampen upp till parkeringsdäcket.
26 Charkuteristen 8. Inne i lokalen avtecknar sig rampens övre, inre del.

Hus 31

Kontor- och industrilokal

Stockholms stads klassificering

- Gul**
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.
- Fastighetsbeteckning och adress**
Charkuteristen 7, 1
Slakthusgatan 26, Hallvägen 25-31

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett visst kulturhistoriskt värde (gul). Värdet ligger i byggnadshistorien och som en del av områdets historia av livsmedelshantering. Byggnadens exteriör och modesta skala har rumsskapande värden och definierar gaturummet och det som före 1950-talet tidigare var områdets yttersta gräns. De putsade fasaderna är sällsynta på slakthusområdet och hör till områdets utbyggnad på 1930-40-talet.

Känslighet/tålighet

De enkla volymerna är känsliga för tillägg. Fasaderna är känsliga. Väl avvägda ändringar kan göras. Interiörerna är tåliga och kan kan anpassas till skilda verksamheter.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Byggnaden har byggts ut i omgångar. Den första delen uppfördes 1947 vid hörnet av Hallvägen för Grawensteinerfabriken AB, en läskedrycks- och lättvinsfabrik med ett 20-tal anställda. Arkitekt var Gösta Callmander på Skånska Cementgjuteriet.

Byggnaden uppfördes i tre våningar samt källare. I källaren fanns lager, i bottenvåningen fabrikslokaler för dryckestillverkning, en trappa upp fanns tillverkning samt laboratorium och matrum och högst upp fanns kontor, lager och kundmottagning. På tomten uppfördes även en enkel förrådsbyggnad för flaskor.

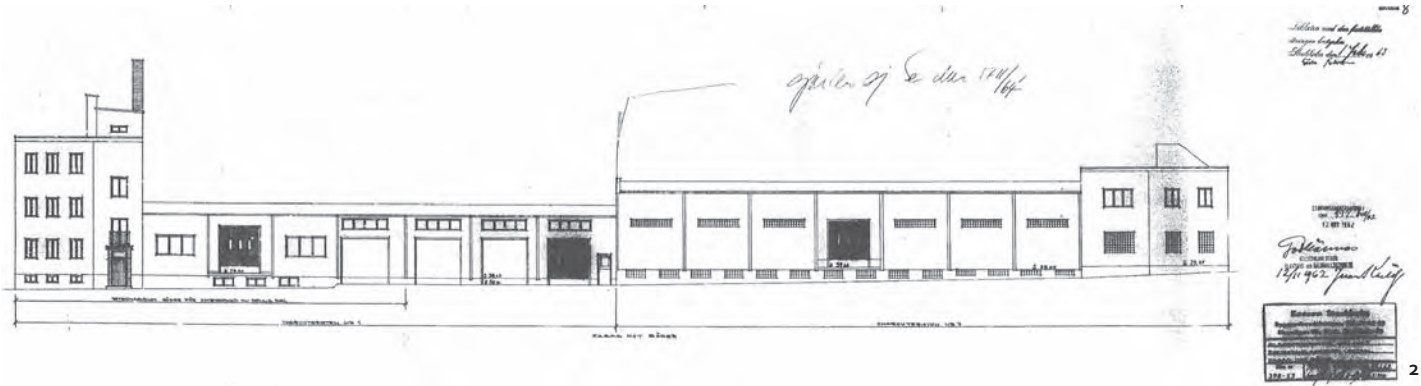
Känslighet/tålighet

- Exteriör**
Känslig
- Interiör**
Tålig

Byggnaden grundlades efter betongpålning. Den bärande konstruktionen består av inre bärande betongpelare och betongbjälklag med utfackningsväggar av betong och siporex. Taket är av siporexplank och täckt med papp. Byggnadens fasader spritputsades och avfärgades grå. Fasaden avslutas uppåt med en något utkragande taklist. Taket upplevs från marken som helt platt. Fönstren är av trä, två lufter med mittpost och entrédörren har en enkel tegelomfattning med ett litet skärmtak. Entrédörren har en tidstypisk utformning med överljus som skyddas av ett smidesgaller. Dörrbladet är klarlackat.

Förändringar

1954 görs en tillbyggnad omfattande både Charkuteristen 1 och 7. Större delen av tillbyggnaden utgörs av tillverknings- och lagerlokaler i ett plan, delvis med källare, men mot Slakthusgatan uppförs en pendang till första byggnadskroppen men med två våningsplan. Tillbyggnaden ritas av Kooperativa förbundets arkitektkontor och Byggnadsfirman Zetterberg AB för Konsumtionsföreningen Stockholm med omnejd som tagit över Grawensteinerfabriken. 1963-64 görs ombyggnader i lågdelen, bl.a. med entresolvåningar och en lastbrygga tillkommer mot baksidan. 1972 förlängs lastbryggan och skärmtaket där över. 1976 inreds frysrums i lagerlokalen och en hiss

1 De högre kontorsdelarna i byggnadens båda ändar fungerar som riktmärken i gatumiljön.
2 Fasadritning från 1964 som visar proportionerna mellan byggnadskropparna. Källa: SBK.

byggs. Byggnaden används som Konsum Stockholms omlastningscentral för grönsaker. 1985 byggs delar av lagerlokalerna om till kontor. De tidigare grå fasaderna målas röda.

Utformning idag

Användning

Byggnaden ägs sedan sedan år 2009 av Stockholms stads bolag St. Erik Markutveckling och hyrs ut till olika kontor och verkstäder. En av verksamheterna, Segerhammar Maskinservice, som serverar charkuteriapparater, har stark anknytning till områdets livsmedelsindustri.

Exteriör

Byggnaden bevarar utsträckningen från 1954 och har en bevarad fasadartikulation från denna tid. Den ursprungliga byggnadskroppen är välbevarad med ursprungliga fasader, fönster och dörrar. Två fönster har murats igen. De tillbyggda delarna har genomgått fler förändringar. Framför allt har lastportarna ändrats, men på kontorsdelen mot Slakthusgatan har även fönstren och entrédörren bytts ut.

Interiör

De enkla verkstadslokalerna har förändrats och anpassats till olika verksamheter. Den ursprungliga byggnadskroppen har ett välbevarat trapphus. De olika våningarna har genomgått flera ombyggnader och har få bevarade detaljer.

>> Hus 31

3

6

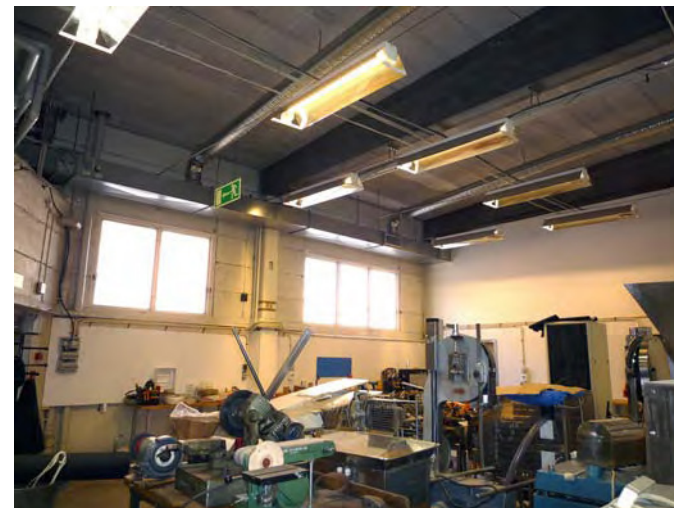
- 3 De putsade fasaderna och den modesta skalan tillhör slakthusområdets andra utbyggnadsetapp. Fasaden är välbevarad.
 4-5 Äldre läskedrycketiketter från Grawensteinfabriken. Källa: www.tradera.com
 6 Byggnaden upptar hela kvarterets bredd. Denna fasad har bytt dörr och fönster.
 7 Robusta verkstadsinteriörer med synliga siporexplank i fasadmuren och betongbalkar med siporexplank i taket.
 8 Välbevarat trapphus närmast Hallvägen.

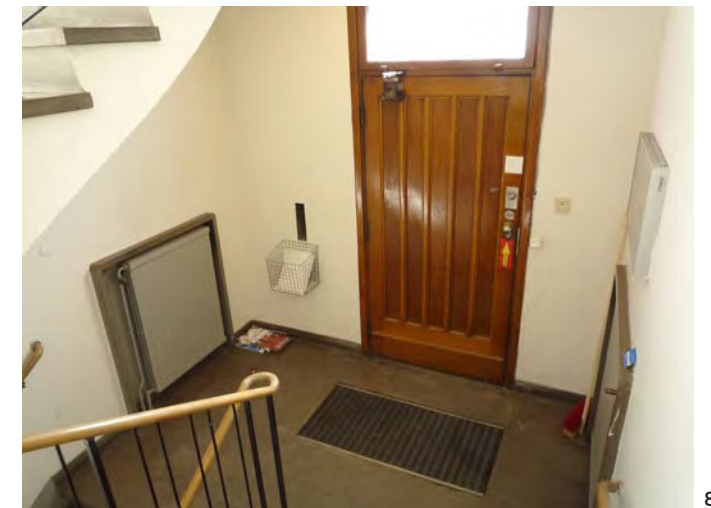
4

5

7

8

Hus 32

Charkuterifabrik

Stockholms stads klassificering

- Gul**
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.
- Fastighetsbeteckning och adress**
Kylhuset 4
Hallvägen 1, 5

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett visst kulturhistoriskt värde (gul). Byggnaden har byggnadshistoriskt värde som del av slakthusområdets historia av livsmedelshantering.

Känslighet/tålighet

Byggnaden är tålig för förändring. Vid en fortsatt förvaltning bör de ursprungliga småskaliga volymerna med välavvägd proportionering beaktas, liksom de gedigna materialen.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Byggnaden uppfördes 1957 -58 på en tidigare oexploaterad yta på östra sidan om Hallvägen. Den uppfördes som affärshus och charkuterifabrik för Eugen Bussler AB, efter ritningar av arkitekt Birger Lindberg.

Byggnaden har stomme av murverk och betong. Byggnaden har fasader av rött fogstruket fasadtegel. Byggnaden består av en kontorsbyggnad i två våningar med huvudentré med omfattning mot Hallvägen och en hallbyggnad för produktion i ett plan. Byggnaden är medvetet formgiven med avseende på materialval, proportionering och detaljering. Kontorsdelens röda fasadtegel har ett solitt uttryck vilket kombinerats med enlufts träfönster och ett flackt tak med tydlig takfot samt kopparplåtinklätt burspråk. Produktionsdelen har ett plant tak med förhöjning mitt på.

Känslighet/tålighet

- Exteriör**
Tålig
- Interiör**
Tålig

Produktionsdelen har åt Hallvägen i väster en lång lastkaj med skärmtak. Denna yta mot Hallvägen fungerar därmed som lastgård.

Förändringar

Exteriören har förändrats endast i begränsad utsträckning. Trapphuset till kontoret är välbevarat - rumsvolym, trappa, dörrar m.m. Interiörens kontors- och produktionsdelar har kontinuerligt byggts om i samband med hyresgästanpassningar.

1975 ombyggnad av produktionsdelen och tillbyggnad av densamma österut och norrut efter ritningar av C Nelson. **1980** byttes VA-systemet ut. **1985** byggdes produktionsdelen om för GW chark efter ritningar av C Nelson vid VVS och kylkonsult Project AB.

Utformning idag

Användning

Samma som ursprungligen.

Exteriör

Exteriören är till stor del oförändrad, i förhållande till ursprunget. Ytan framför lastkaj skärmtak fungerar i dag som en lastgård längs Hallvägen.

Interiör

Kontorsdelens övre våning rymmer kontorslokaler medan hela bottenvåningen rymmer produktionslokaler där väggar och stomme är klädda med hygieniska och isolerande ytskikt typiska för livsmedelshantering.

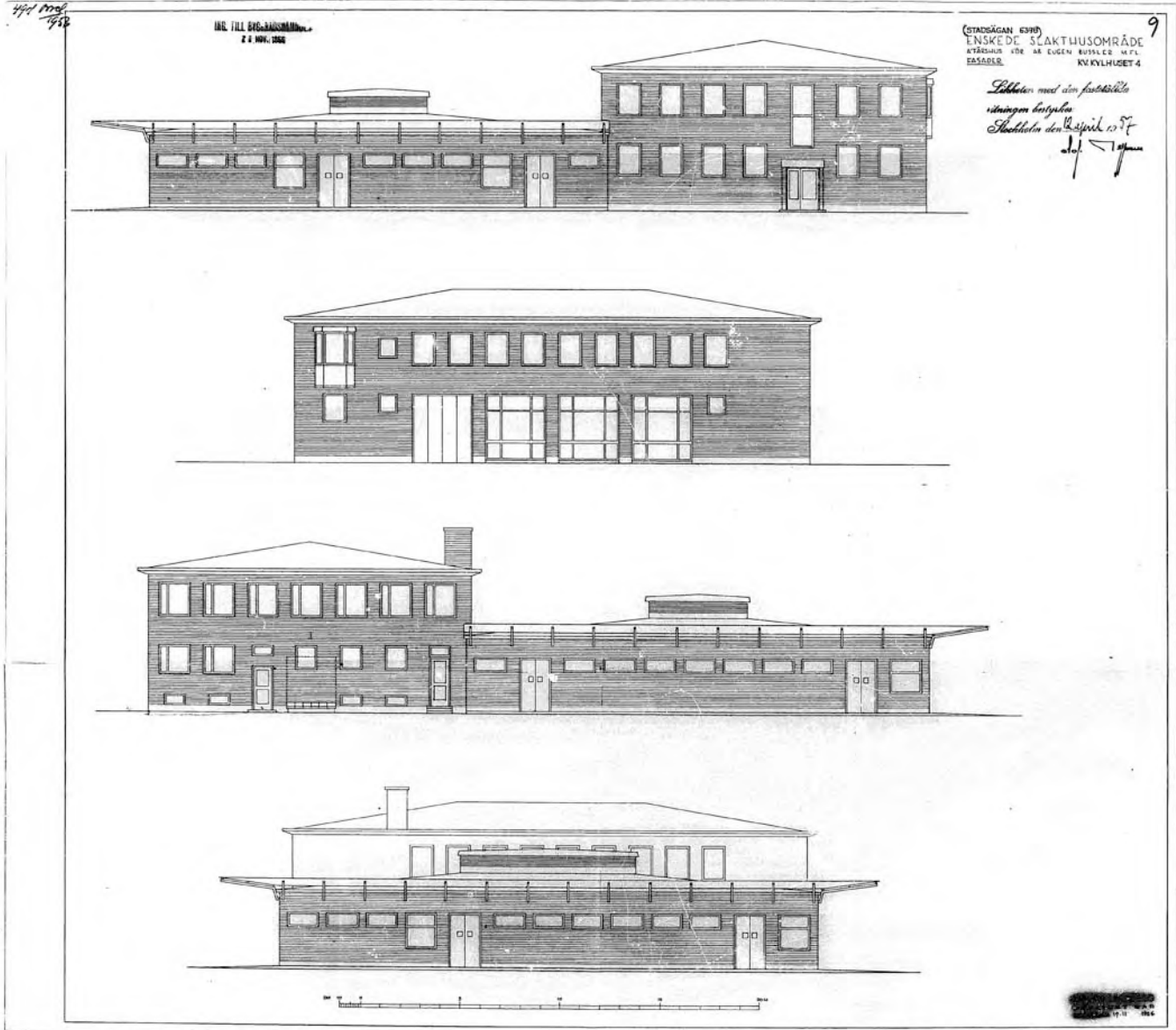
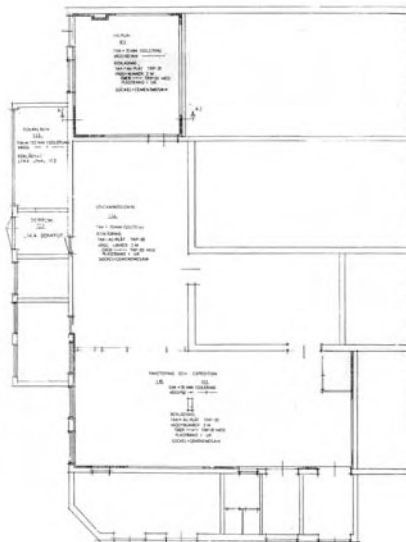
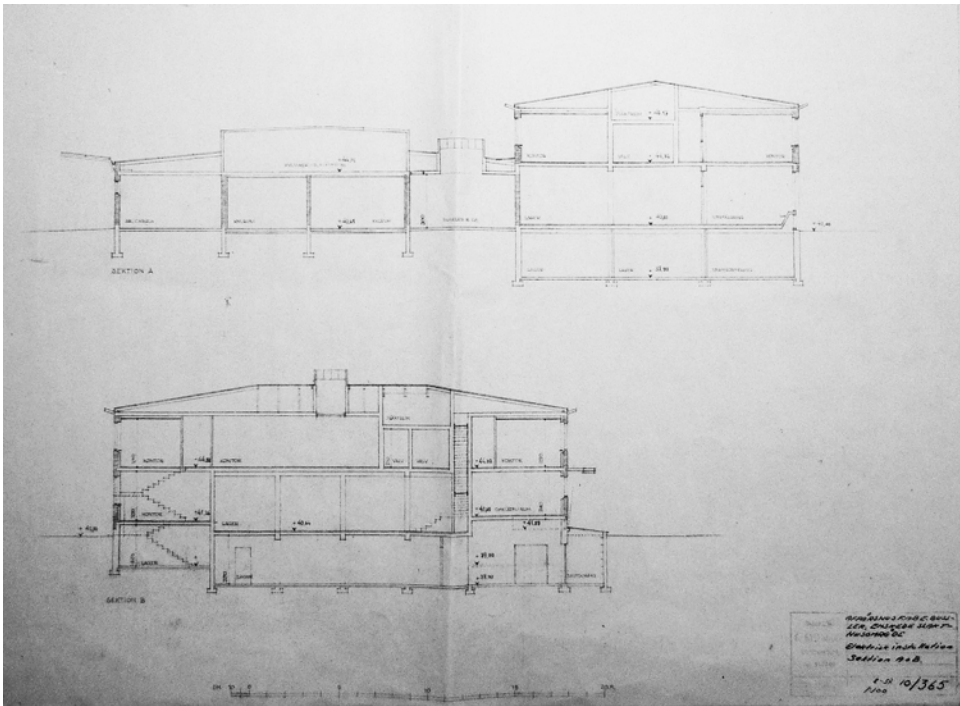
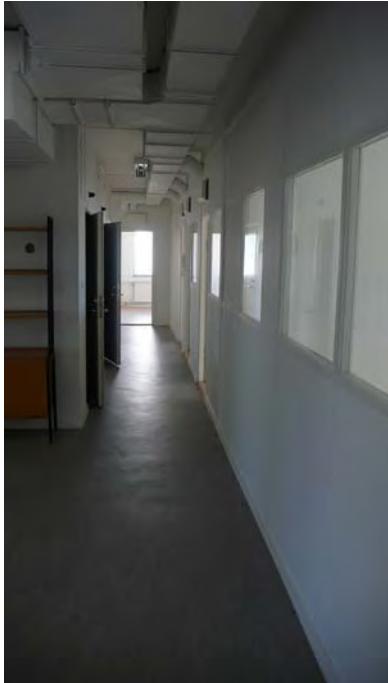

1 Affärshus och charkuterifabrik för Bussler AB, ritat 1956 av arkitekt Birger Lindberg. På bilden syns huset längs Hallvägen med börshuset (1) i bakgrunden. Produktionen bedrevs dels i lågdelen, dels i tvåvåningsbyggnadens bottenvåning med kontor vån. 1 tr.
2 Baksidan med diverse modifieringar t.ex. tillbyggnad av lågdelen.

>>Hus 32

- 3 Sektionsritning för elinstallation från 1957. Källa: BNA
- 4 Byggnaden är omsorgsfullt utförd med fogstrukna tegelmurar och genomtänkt detaljering t.ex. kopparplåtklätt burspråk.
- 5-7 Interiörer - trapphus, kontorskorrridor och kontorsrum.
- 8 Detalj av ombyggnadsritning från 1975, C Nelson. Produktionsdelen byggs till åt väster och åt norr. Källa: BNA
- 9 Takplan av produktionsdelen och plan av kontorsdelen. AB Eugen Bussler, arkitekt Birger Lindberg 1956. Lägga märke till att trädraden längs Hallvägen fortfarande finns kvar. Källa: BNA
- 10 Fasadritningar AB Eugen Bussler, arkitekt Birger Lindberg 1956. Källa: BNA

Hus 33

Charkuterifabrik och yrkesskola

Stockholms stads klassificering

- Gul**
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.
- Fastighetsbeteckning och adress**
Johannes hov 1:1
Hallvägen 7 A-C, Hallgränd 2-4

Kultuhistoriskt värde
Byggnaden har ett visst kultuhistoriskt värde (gul).
Byggnaden har byggnadshistoriskt värde som del av slakthusområdets historia av livsmedelshantering.

Känslighet/tålighet
Byggnaden är tålig för förändring.

Byggnadshistoria
Ursprunglig utformning och funktion
Byggnaden uppfördes i två etapper - först den mindre delen 1965 efter ritningar av Englunds projekteringsbyrå AB med Per Koch som arkitekt. Den större byggnaden adderades 1968 som en yrkesskola för charkuteri efter ritningar av C Nelson för VVS Kylkonsult Project AB.

Byggnaden har stomme av murverk och betong.
Byggnaden har fasader av rött fogstruket fasadtegel med en kraftig plåtskoning längs takkanten. Byggnaden består av en långsträckt del för utbildningsändamål och en kontorsdel fogade till varandra. Båda volymerna har två våningar men är olika höga och har individuella fasaduttryck. Två entréer finns mot Hallvägen och en entré till kontorsdelen.

Förändringar
1975 interiör ombyggnad.

Känslighet/tålighet

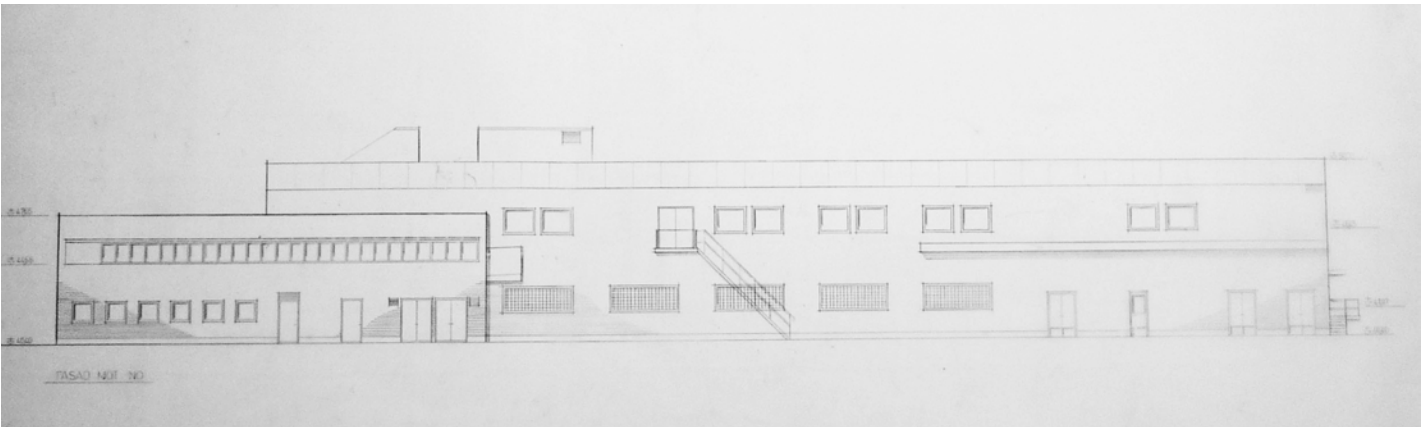
- Exteriör**
Tålig
- Interiör**
Tålig

1983 tillkom ett ställverk.
1995 byggdes huset om för för styckningsverksamhet.

Utformning idag
Användning
I dag bedrivs styckningsverksamhet i delar av produktionsbyggnaden bl.a. av Bergfalk & Co som, i från varandra separerade avdelningar, styckar såväl kött som fisk. Kontorsdelen nyttjas av ett annat livsmedelsföretag.

Exteriör
De ändringar som genomförts är begränsade varför exteriören till stor del överensstämmer med ursprungligt utförande.

Interiör
Den större byggnadsvolymen bl.a. en restaurang 1 tr. upp. Produktionsdelens väggar och stomme är klädda med hygieniska och isolerande ytskikt typiska för livsmedelshantering.

1 Fasad längs Hallvägen.
2 Bygglösningsritning fasad, VVS Kylkonsult Project AB, C Nelson 1968. Källa: BNA
3 Bygglösningsritning plan, VVS Kylkonsult Project AB, C Nelson 1968. Källa: BNA
4 Trapphus till den mindre byggnadsvolymen, kontoret.
5 Interiör, produktionsdelen.
6 Interiör, kontorsdelen.
7 Livsmedelshantering.

Hus 34

Gatukök

Stockholms stads klassificering

Gul
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.

Fastighetsbeteckning och adress

Johannes hov 1:1
Hallvägen 7D

Kultuhistoriskt värde

Byggnaden har ett visst kultuhistoriskt värde (gul).

Känslighet/tålighet

Byggnaden är tålig för förändring.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Byggnaden uppfördes ursprungligen som s.k. gatukök.

Byggnaden har stomme av betong och fasader av prefabricerade betongelement och målade skivor. Planformen är kvadratisk och taket är plant och utskjutande så det fungerar som skärmtak för besökare.

Förändringar

De ändringar som genomförts är begränsade.

Utformning idag

Användning

Ursprunglig användning kvarstår och verksamheten går under namnet "Slakthusgrillen".

Känslighet/tålighet

Exteriör
Tålig

Interiör
Tålig

Exteriör

Exteriören överensstämmer till stor del med ursprungligt utförande.

Interiör

Interiört har byggnaden kontinuerligt byggts om.

1 Byggnaden sedd från söder.

2 Detalj av flygbild 2010 med från vänster byggnad 34, 33 och 32. Källa: SBK

Hus 35

Charkuterifabrik

Stockholms stads klassificering

- Grön**
Högt kulturhistoriskt värde. Bebyggelsen är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.
- Fastighetsbeteckning**
Hjälpslaktaren 2
Hallvägen 11, Styckmästargatan 2

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett högt kulturhistoriskt värde. Byggnaden har ett byggnadshistoriskt värde och ett arkitektoniskt värde som förstärks av den välbevarade exteriören, och till viss del interiören. Byggnaden är en tydlig årsring i områdets historia av köttthantering. Byggnaden har kvar sin ursprungliga användning vilket ger ett kontinuitetsvärde.

Känslighet/tålighet

Byggnadens fasader och byggnadsvolymer är mycket känsliga för förändring. De låga horisontella volymerna i tegel och glas är viktiga att bevara. Fasaden under skärmtaket kan anpassas till olika verksamheter, men bör i delar fortfarande vara uppglasad. Bottenvåningens fasader in mot kvarteret är motbyggda med sentida låga volymer klädda med plåt. Dessa är tåliga.

Interiören i entréhall och kontorshus mot Hallvägen är känslig för förändring. De tidstypiska materialen i trappa och hall bör bevaras. I kontorskorridorerna bör pelarna fortsatt vara synlig i interiören. Den f.d. personalmatsalen med väggmålningar är mycket känslig för förändring.

Känslighet/tålighet

- Exteriör**
Hög känslighet
- Interiör**
Känslig/Tålig

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Charkuterifabrik uppförd 1959 för Volanders Fabriks AB och ritad av Uhlin & Malm Arkitekter. Byggnaden bestod ursprungligen av en produktionsdel i ett plan samt källare, och en kontorsdel mot Hallvägen i två plan. Mot Styckmästargatan fanns en försäljningslokal.

Kontorsdelen markeras genom en avvikande högre volym och fasadbehandling, en icke bärande glasfasad i ett ramverk klätt med kopparplåt. De övriga fasaderna var som kontrast endast en våning, slutna och klädda med rött tegel. Byggnaden bestod av produktionslokaler i bottenvåning samt källare, samt kontorsdel i två plan, bottenvåning och våning en trappa. Kontorshuset har kontorsrum mot gatan och korridor med biutrymmen mot kvarterets inre. I korridoren står de bärande pelarna synliga. I bottenvåningen ligger kök och den tidigare personalmatsalen. Kökspersonalen hade egen entré på kontorshusets sydöstra gavel.

Produktionslokalerna har överljus i form av snedskurna runda lanterniner. Närmast kontorshuset låg kyl- och frysrum som saknade lanterniner. Lastningen skedde på sydöstra fasaden. Mot Styckmästargatan finns ett långsgående skärmtak klätt med kopparplåt.

Byggnaden har en bärande pelare och bjälklag av betong. Tegelfasaderna har en halv stens fasadtegel och

1 Den ursprungliga charkuterifabriken med kontorshus mot Hallvägen och lägre produktionslokaler mot Styckmästargatan. Längst bort den tidiga tillbyggnaden från 1965.

är bakmurade med 78 håls tegelmurblock. Taket består av lättbetongplank täckta med papp.

Förändringar

1965 görs en tillbyggnad mot nordost ritad av samma arkitekter; Uhlin & Malm. Den innehåller pannrum och lager i källaren, rökeri i bottenvåningen, kontor på en trappa och ny personalmatsal på två trappor. Tillbyggnaden har övervägande slutna fasader av rött tegel. De två våningsplan som reser sig över produktionslokalerna täcks till stor del av kopparplåt och har stora fönster samlade i band över fasaden mot nordost.

1966 tas nya dörrar upp från den ursprungliga kontorsdelen mot den tillbyggda delen, med passage över produktionslokalernas tak. I samband med detta flyttas några toaletter.

1973 Tillbyggnad av kontor med provkök framför tillbyggnaden från 1965 (för Farmek).

1988 Förråd byggs mot sydöstra fasaden. 1996 Förbindelsegång i en våning samt källare görs mellan Hjälpslaktaren 1 och 2.

Utformning idag

Användning
Byggnaden används till största delen fortfarande som charkuterifabrik. Varje natt röks 20 ton skinka enligt

uppgift. Kontorshusets övre våning hyrs ut till ett annat livsmedelsföretag. De två övre planen i tillbyggnaden från 1965 hyrs ut till andra kontor.

Exteriör

Byggnadens exteriör mot Hallvägen och Styckmästargatan är välbevarad. Fasaderna in mot kvarteret, mot nord- och sydost har envåriga tillbyggnader klädda med plåt. Fönstren är till största delen ursprungliga men partier under skärmtaket är utbytta mot fönster av vitlackerad aluminium. Huvudentréns dörrparti är utbytt mot ett standardparti av brunoxerad aluminium och lastöppningar har moderniserats. Trappan till köksentrén är vitträd och i dåligt skick. Tillbyggnaden från 1965 är utförd i samma konsekventa stil som det ursprungliga byggnadskomplexet och är relativt välbevarad men motbyggd av plåtskjul.

Interiör

Produktionslokalerna finns idag i källarvåningen och bottenvåningen och hänger samman med grannfastigheten Hjälpslaktaren 1. Dessa lokaler är helt moderniserade. Kontorsdelen mot Hallvägen bevarar entréhall, trapphus och korridorer med inslag av synligt tegel. Pelarkonstruktionen gör att kontorsmellanväggarna

>> Hus 35

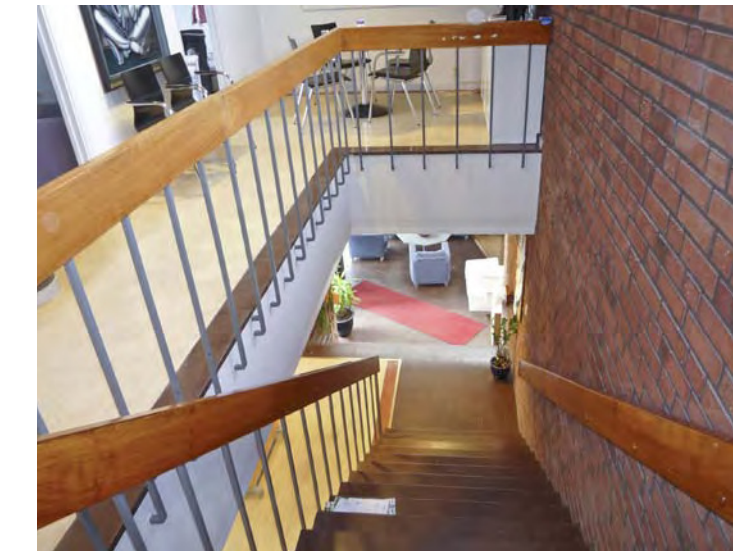

lätt har ändrats, men strukturen av cellkontor finns kvar. Den ursprungliga personalmatsalen används idag som kontor, men utskänkingsluckan i vit marmor finns kvar liksom väggmålningarna på väv från 1960 utförda av mer eller mindre kända svenska konstnärer, bl.a. Sven "X:et" Erixson, Kriland och Bertil Almqvist. Dessa tillkom enligt uppgift när ägaren till charkuterifabriken var på semester i Spanien som tack från fattiga konstnärer som biståts med charkuterivaror. Tillbyggnaden från 1965 har idag kontor i båda våningsplanen. Den f.d. personalmatsalen på 2 tr. har kvar den huvudsakliga planlösningen medan alla lätta mellanväggar i kontorslokalerna på 1 tr. har rivits till förmån för ett öppet kontorslandskap.

2 En tidstypisk blandning av fasadmateriäl; rött tegel, betong, glas och kopparplåt.

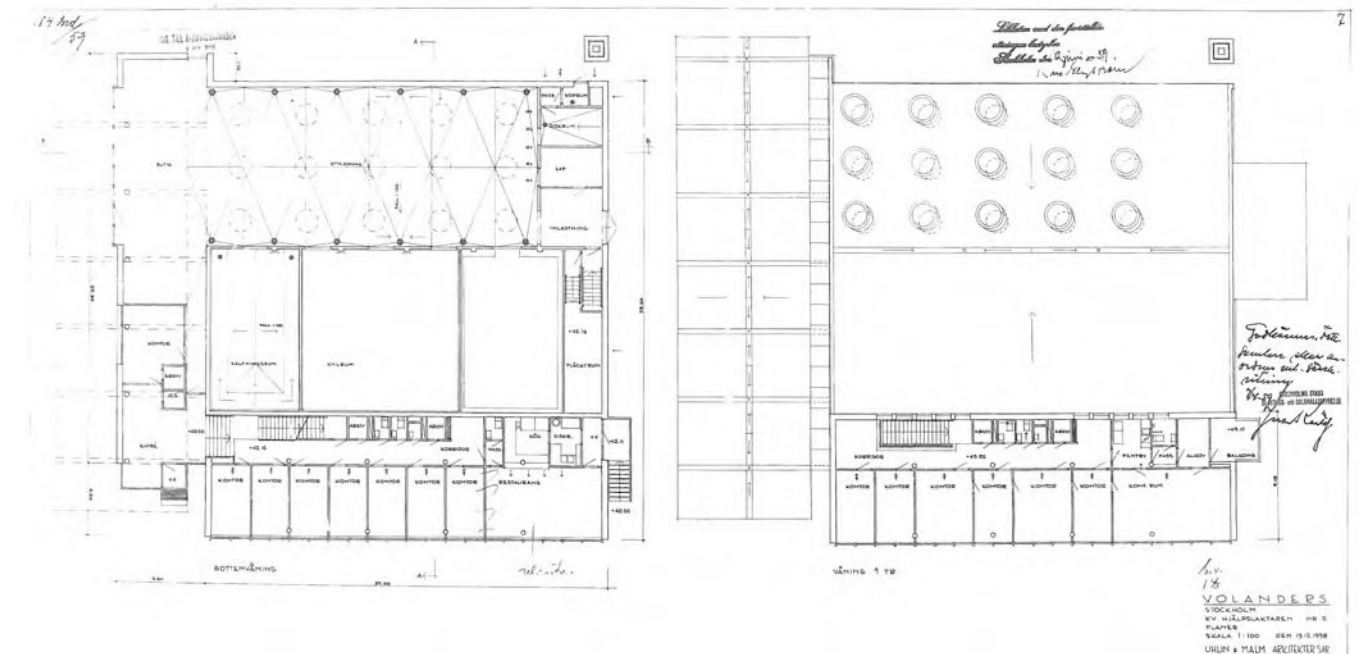
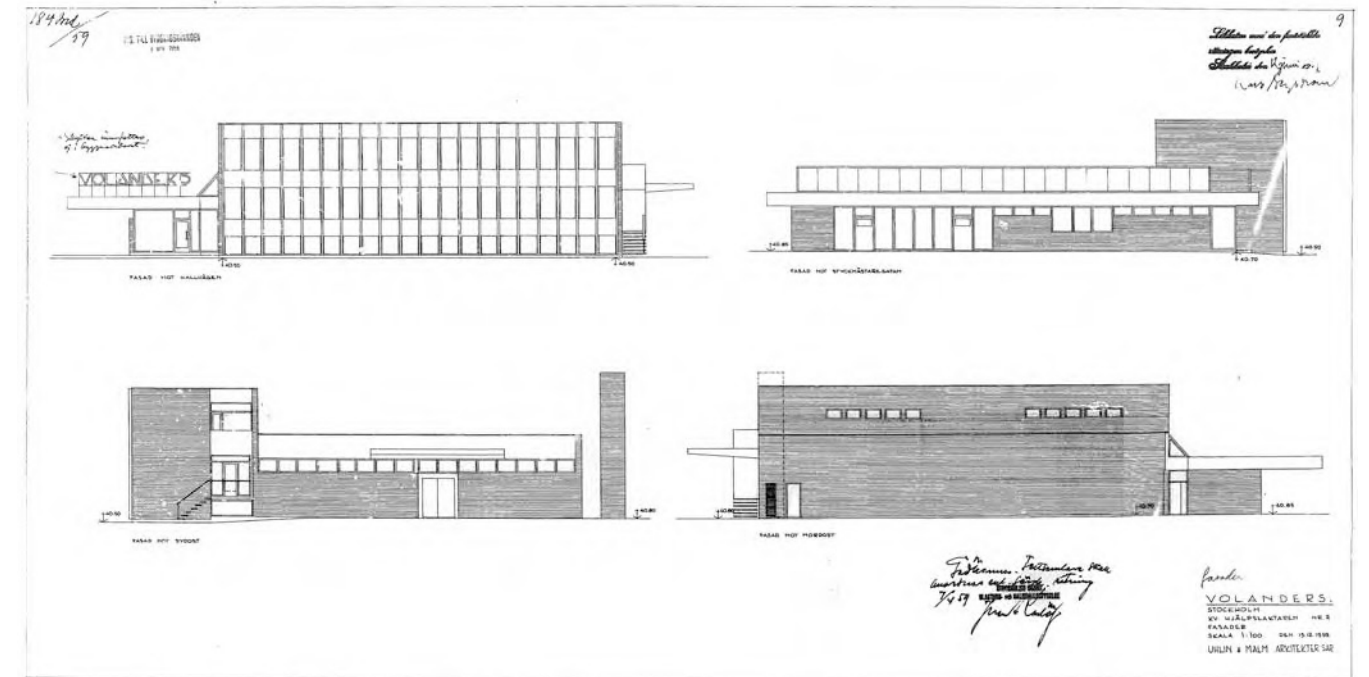
3-4 Kontorskorridorerna med fondvägg av rött tegel, synliga bärande pelare och kalkstenstrappa med smidesräcken och kraftiga handledare.

5-6 Den ursprungliga personalmatsalen används idag som kontor. På vänstra bilden syns utskänkingsluckan av ljus marmor längst till vänster i bild. På rummets kortsidor har olika svenska konstnärer målat direkt på de vävspända väggarna.

7-8 Bygglösvritningar från 1958, fasadritningar och planritningar. Källa: BNA
9 Tillbyggnaden från 1965 sticker upp över de lägre produktionslokalerna med karaktäristiska lanterniner.

10 Den ursprungliga kontorslokalen i tillbyggnaden från 1965. Idag är alla mellanväggar rivna.

Hus 36

Charkuterifabrik

Stockholms stads klassificering

Gul
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.

Fastighetsbeteckning och adress

Hjälpslaktaren 1
Hallvägen 13

Kultuhistoriskt värde

Byggnaden har ett visst kultuhistoriskt värde (gul) som dock begränsas av de många ombyggnaderna och omgestaltningarna. Byggnaden har ett historiskt värde som en del av slakthusområdets historia av köttantering.

Känslighet/tålighet

Byggnaden är tålig för förändring.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Den ursprungliga byggnaden uppfördes 1942 som charkuterifabrik för H.W. Forsbergs Fabriks AB i två våningar och källare. I källaren fanns lager, i bottenvåningen fanns fabrikslokaler och omklädningsrum och en trappa upp fabrikslokaler, laboratorium och kontor. Byggnaden var avsevärt grundare än dagens byggnad och hade 12 fönsteraxlar mot Hallvägen. De enda bevarade ritningarna från denna tid är planritningar som redovisar VVS-dragningar. På dessa syns trapphuset vilket har samma planlösning som idag.

Förändringar

1962 görs en total om- och tillbyggnad. Byggnaden byggs på söderut längs med Hallvägen så att den nu har 16 fönsteraxlar. Samtidigt nära dubblas husdjupet när

Känslighet/tålighet

Exteriör
Tålig

Interiör
Tålig

huset byggs till in mot kvarteret. Ombyggnaden ritas av Ove Bull och Bertil Österlund för Bernos Mekaniska verkstad. Fasaderna får en ny enhetlig skivbeklädnad med inslag av väggklinker vid lastbryggan på baksidan. 1968 görs en genomgripande om- och tillbyggnad då byggnaden åter blir livsmedelsindustri. En envåning lagerbyggnad med souterrängvåning och plåtfasader byggs till på baksidan. Fönster sätts igen. Vissa fönster ersätts med glasbetong. Ritningarna utförs av K-Konsult, Birger Larsson för Stockholm-Gävle Slakteriförening (senare Scan).

1973 En del av övre våningens förråd byggs om till kontor för Farmek Ekonomisk Förening (senare Scan).

1985 Användningen ändras till lokaler för Bergfalk & Hedbäck Fiskgrossist. Invändiga ombyggnader samt tilläggsisolering av fasaderna och nya fasader av ljusrött tegel.

1986 planeras den envåninga lagerbyggnaden att rivas och ersättas med frysrum med tillhörande kontor.

Oklart om detta kom till utförande.

1986-1995 Tillfällig serveringsveranda längs med Hallvägen.

1996 Förbindelsegång i en våning samt källare görs mellan Hjälpslaktaren 1 och 2.

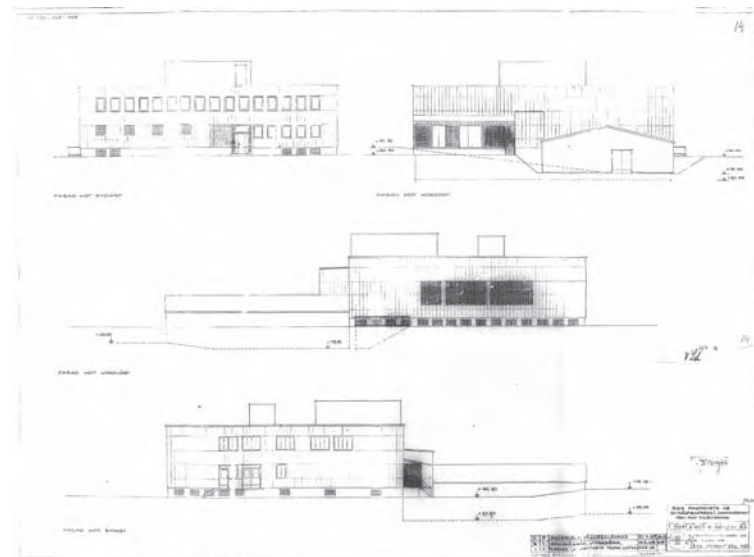
Utformning idag

Användning

Byggnaden används tillsammans med Hjälpslaktaren 2 som charkuterifabrik i källare och bottenvåning.

1

2

Det övre våningsplanet innehåller flera mindre kontorslokaler.

Exteriör

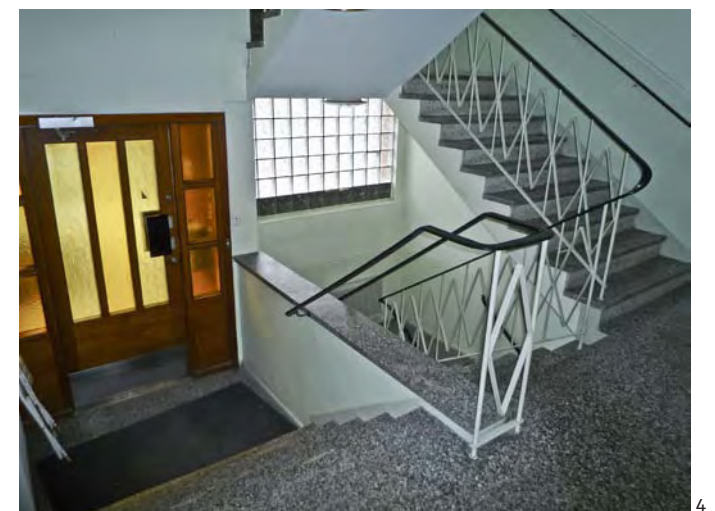
Byggnadens exteriör är helt förändrad från den ursprungliga byggnaden. Fasadteglet är från 1980-talet medan huvudparten av fönster och betongglaspartier samt entrédörr är från 1960-talet. Baksidan av byggnaden har en plåtbeklädnad liksom de skjulartade tillbyggnaderna på baksidan.

Interiör

Produktions- och kontorslokalerna är helt ombyggda och moderniserade. Trapphall och trapphus bevarar utseende och utformning från 1940-talet med golv och trappsteg av betongterasso samt smidesräcken med överliggare av mipolamplast.

3

4

1 Fasaden mot Hallvägen.

2 Bygglösvritningar från 1968. Källa: BNA

3 Baksidan och fläktrummet på taket är plåtklädda, liksom tillbyggnaderna in mot kvarteret.

4 Trappans utformning är från 1940-talet medan dörrpartiet är från 1960-talet.

Hus 37

Charkuterifabrik

Stockholms stads klassificering

Ej klassificerad
Fastigheterna har ännu inte klassificerats av Stockholms stadsmuseum.

Fastighetsbeteckning och adress

Hjälpslaktaren 7
Hallvägen 15

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett visst kulturhistoriskt värde då dess användning är ett av de senaste tillskotten till områdets historia av köttindustri, d.v.s. bidrar till områdets kontinuitetsvärde. Den saknar dock ännu byggnadshistoriskt och arkitekturhistoriskt värde.

Känslighet/tålighet

Exteriören är tålig men vid ändring bör hänsyn tas till husets befintliga arkitektur.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Charkuterifabrik ritad av Danielsson Arkitektkontor, Lars Östling och uppförd 1995 av Stockholms stads saluhallsförvaltning för Restaurangkött AB. Byggnaden föregicks av en tidigare byggnad innehållande verkstad- och pallförråd uppförd 1960.

Byggnaden har två våningar. Bottenvåningen innehåller produktionslokaler och en försäljningslokal, aldrig använd för sitt ursprungliga syfte. Övre plan innehåller kontor och personalutrymmen.

Byggnaden vänder sydvästra gaveln och huvudentrén mot Hallvägen. Gaveln är asymmetriskt utformad i typisk 1990-talsstil. Längs med nordvästra långsidan finns en lastkaj. Byggnaden har fasader av beige kalksandtegel med vissa ytor, bl.a. bakre delen av övre

Känslighet/tålighet

Exteriör
Tålig

Interiör
Tålig

våningen, täckta med vitlackerad plåt, samt sockel av betong. Fasadmaterialet anknyter till slakthusområdets ursprungliga byggnader. Fönstersättningen är anpassad till den innanförvarande verksamheten. Fönstren är av mörkt grålackerad aluminium och har dekorativa spröjsar. Några runda fönster artikulerar fasaderna. Entrépartiet är likaså av mörkt grå aluminium.

Stommen är av stål, betong och trä och sadeltakets konstruktion av trä. Takfoten är av vitlaserat trä och taket är täckt med plåt.

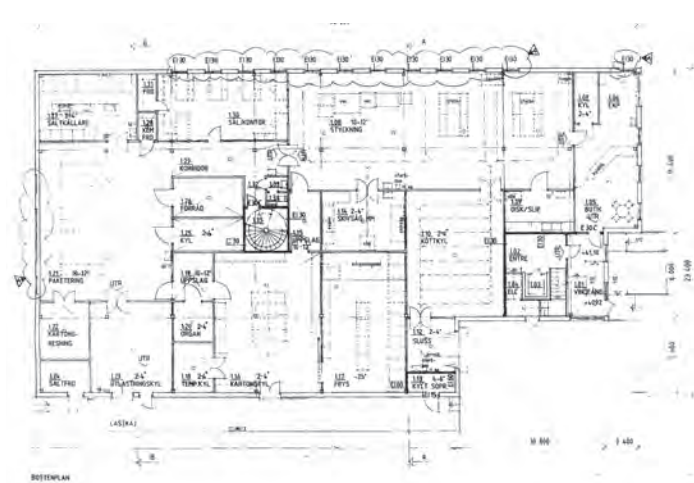
Förändringar

Endast smärre invändiga förändringar har skett.

Utformning idag

Byggnaden används delvis av en styckningsfirma. Exteriör och interiör är välbevarade.

- 1 Entréfasaden mot Hallvägen. byggnaden har ett släktskap med flera andra sentida köttinsudtrier på området.
- 2 Central korridor på övre våningen.
- 3 Bygglovritning från 1995, planritning över bottenvåningen. Källa: BNA
- 4 Försäljningslokal i bottenvåningen närmast Hallvägen.
- 5 Typisk styckningslokal.

Hus 38

Bageri

Stockholms stads klassificering

	Gul Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.
	Fastighetsbeteckning och adress Hjälpslaktaren 6 Hallvägen 17A-C, 19, Charkmästargatan 1

Kultuhistoriskt värde

Byggnaden har ett visst kultuhistoriskt värde (gul) och har positiv betydelse för slakthusmiljön med sin tidstypiska gedigna utformning från sent 1950-tal. Byggnaden har ett historiskt värde som en del av slakthusområdets historia av livsmedel.

Känslighet/tålighet

Byggnaden är tålig för förändring. Förändringar bör anpassas till byggnadens arkitektur.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

Byggnaden uppfördes som bageri år 1958 för C.W. Schumacher AB. Den ritades av LBF, Lantbrukarnas Byggnadsförening, ark. Måns Forsell och bestod av två byggnadskroppar; en putsad lågdel i två våningar och en vinkelställd högdel i fem våningar med fasader av gult tegel.

Lågdelen innehöll produktionslokaler och hade ljusinsläpp i huvudsak genom partier av glasbetong. Bakom byggnaden, i nordost, fanns en skorsten av tegel. Högdelen innehöll en genomgående silo samt på 4 tr. fläktrum, 3 tr. råvarulager, 2 tr. deggörningsrum, 1 tr. produktionslokal och i bottenvåningen personalrum. Även högdelen hade i huvudsak ljusinsläpp i form av partier med glasbetong.

Känslighet/tålighet

	Exteriör Tålig
	Interiör Tålig

Byggnadens har en kraftig bärande pelarstomme av betong och betongbjälklag samt väggar murade med lättbetongblock, delvis putsade, delvis klädda med tegel. Plåttäckningarna är av koppar.

Förändringar

1959 görs en tillbyggnad i två våningar för kontor i sydväst, framför högdelen närmast Hallvägen. Fasaderna består av puts med en gavel av gult tegel. Fönstren är närmast kvadratiska och består av en luft. 1973 byggs ett korglager i en våning mot lågdelen i nordväst med fasader av gult tegel. 1978 byggs ett mindre fryshus med fasader av korrugerad plåt vid nordvästra gaveln då den delen börjat användas för köttförädling. 1983 bygger Stockholms slakthus- och saluhallsförvaltning om byggnaden för fyra olika hyresgäster (köttrelaterade) i bottenvåningen. En trappa upp finns Sparbankens blankettförråd och högdelen byggs om till kontorslokaler. Skorstenen rivs. Glasbetongen ersätts med vanliga fönsterpartier och plåtinklädnader. 1986 görs invändiga ombyggnader i källare och bottenvåning. 1990 Ett litet skärmtak tillkommer mot sydväst. 1999 görs ett förslag på kontorslokaler i de ursprungliga produktionslokalerna på en trappa. Detta kommer inte till utförande. Senare hyrs våningsplanet ut till ett postföretag och ett nytt utanpåliggande glasat trapphus byggs på baksidan mot nordost.

1

Utformning idag

Användning

Byggnadens ursprungliga produktionslokaler används av flera olika köttföretag som bl.a. styckar och tillverkar charkuterier. Kontorsdelen hyrs ut till olika firmor. I kontorets bottenvåning finns en grossistfirma för charkuteriutrustning.

Exteriör

Byggnadens fasader är fortfarande delvis putsade, delvis av gult tegel och har ett för det sena 1950-talet typiskt fasaduttryck. Den ursprungliga glasbetongen har dock försvunnit och ersatts med moderna mindre fönsterpartier. Resterande ytor har täckts med gullackerad plåt. Tillbyggnaderna har till största delen ett utsende som anknyter till byggnadens arkitektur. Undantaget är det sentida glasade trapphuset vid byggnadens baksida. Framsidan domineras av den långsgående lastkajen med skärmtak.

Interiör

Produktions- och kontorslokalerna är helt ombyggda och moderniserade. Trapphuset bevarar ursprunglig utformning.

2

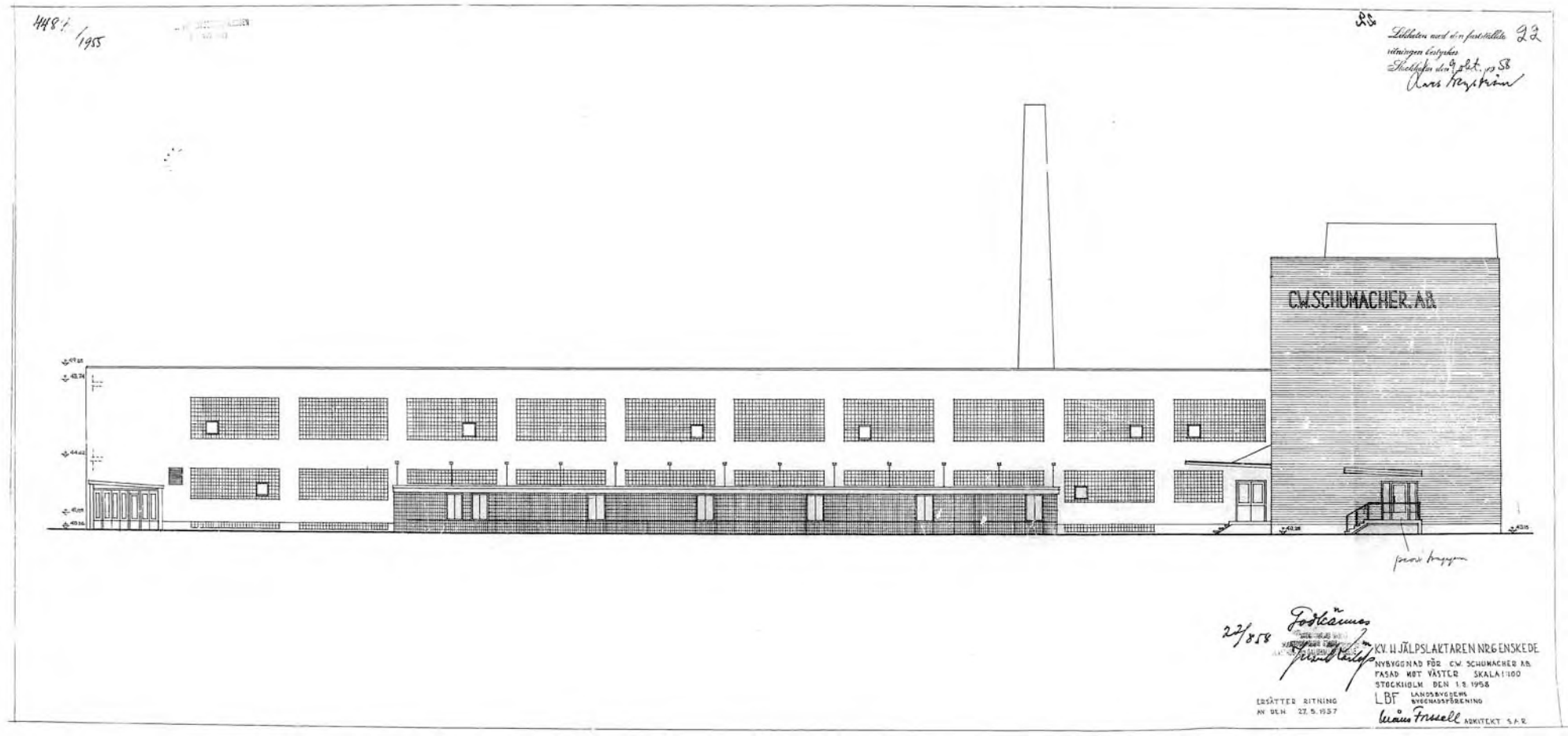
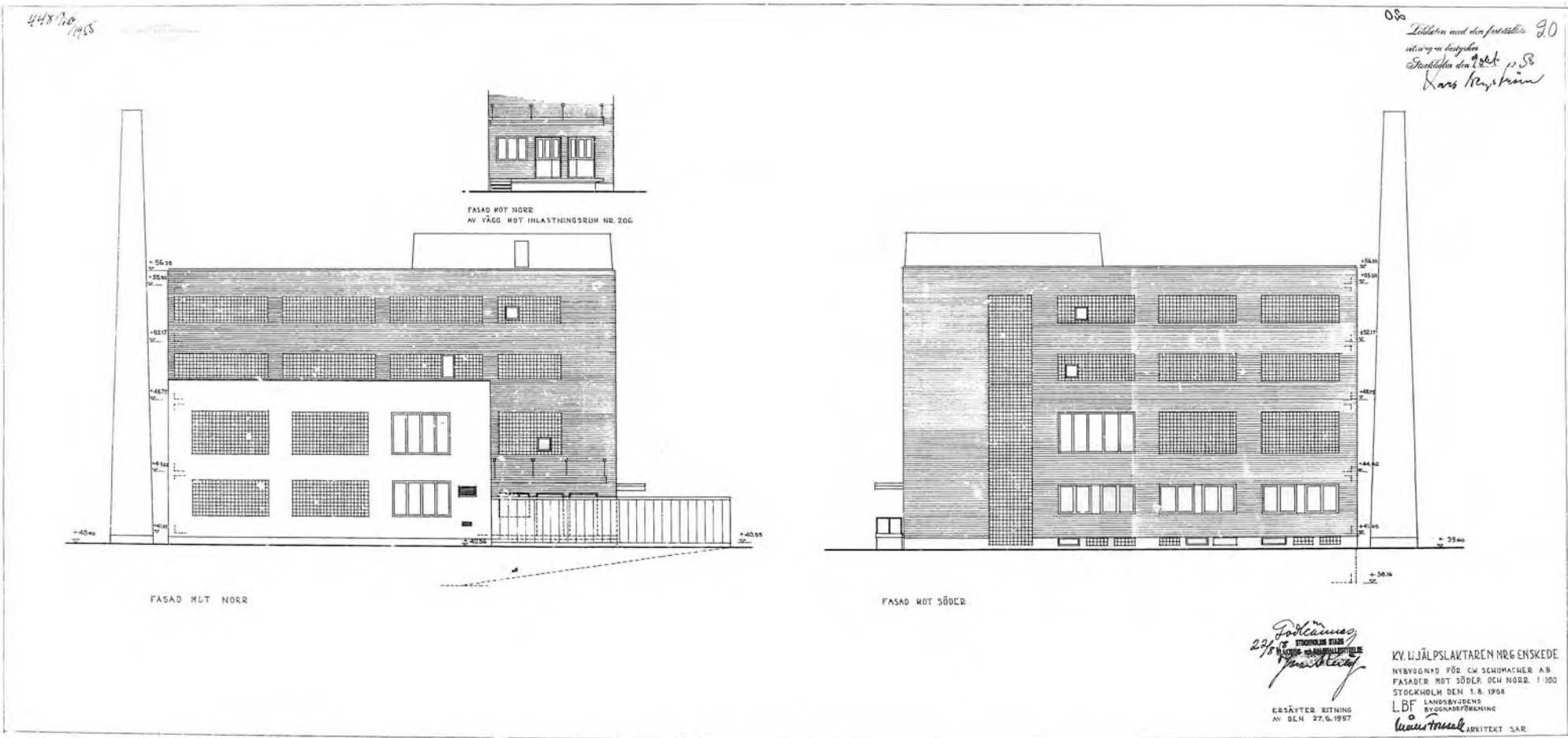
3

1 Den tvåvånga kontorsdelen närmast i bild byggdes till nästan omedelbart efter att byggnaden stod klar. Lägg märke till den tidstypiska materialkombinationen gult tegel och kopparplåt.
2 Den lägre putsade längan hade ursprungligen stora ljusinsläpp med betongglas.
3 Baksidan. Betongglaspartierna har ersatts med en kombination av plåt och vanliga fönster. Det utanpåliggande trapphuset har tillkommit på 2000-talet.

>>Hus 38

4 Övre våningen i lågdelen. Denna del användes tidigare som Sparbankens blankettförråd. Idag som postsorteringscentral.
5 Bottenvåningen i lågdelen används av olika tre olika företag i köttbranschen. Här styckningslokaler vid dagens slut (innan städning).
6 Trapphuset i högdelen hade ursprungligen en hel fönstervägg av betongglas.
7-8 Bygglovnitningar från 1958. Endast en mindre del av fönsteröppningarna har traditionella fönster. Skorstenen revs 1983.

Hus 39

Portvaktshus

Stockholms stads klassificering

- Blå**
Fastighet med bebyggelse vars kultuhistoriska värde motsvarar födringarna för byggnadsminnen i kulturminneslagen
- Fastighetsbeteckning och adress**
Johanneshov 1:1
Slakthusplan 7D

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett särskilt högt kulturhistoriskt värde (blå) som en viktig del av den ursprungliga anläggningen. Byggnaden har ett samhällshistoriskt, byggnadshistoriskt och arkitekturhistoriskt värde. Byggnaden har den slakthustypiska arkitekturen och ett framträdande läge som entré till området, således även ett arkitektoniskt och ett miljöskapande värde.

Känslighet/tålighet

Exteriören och den ursprungliga byggnadsvolymen har hög känslighet. De välbevarade fasaderna med ursprungliga fönster bör bevaras ograverad. Påbyggnaden från 1968 är ett tidstypiskt och anpassat tillägg som har ett visst historiskt värde, men ursprunglig utformning skulle också kunna rekonstrueras med tanke på läget i området. Interiören är känslig för förändring. Den ursprungliga planlösningen bör så långt möjligt bevaras liksom de ursprungliga snickerierna och detaljerna.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion
Portvaktshuset hör till den ursprungliga anläggningen ridad av Gustaf Wickman. Portvaktshuset låg som fondbyggnad i den representativa förgården vid Slakthusområdets entré. Byggnadens norra fasad var sammanbyggd med områdets omgärdning, på denna

Känslighet/tålighet

- Exteriör**
Hög känslighet
- Interiör**
Känslig

plats uppgraderad till en dekorativ mur med portar på ömse sidor om huset.

Portvaktshuset innehöll i bottenvåningen ett portvaktssrum, rum för den jourhavande veterinären samt två rum för polisen. På övre våningen fanns portvaktens bostadslägenhet om två rum och kök. I källaren fanns pumprum som användes för att pumpa upp vatten i maskinhusets torn, samt den centrala vattenmätaren.

Byggnaden har en grundläggning med betongplatta direkt på jord. Yttermurarna är av tegel, 2 stenar tjocka, med fasad av grått kalksandtegel. Bjälklagen är av betong och trä och takstolar av trä. Taket var ursprungligen täckt med diagonalställda eternitplattor med plåtdetaljer. Fönsterkarmar- och bågar är av trä, har korspost och inåtgående kopplade bågar med spröjsar i de övre lufterna. Trapphusets fönster är kopplade, men utåtgående. Trappan är av kalksten. Fönsterbänkarna är av trä. Bröst- och smygpaneler har ramverk av profilerat trä samt putsade fyllningar. Ovan värmeelement har fönsterbänken klätts med asbestpapp och plåt.

Förändringar

1968 Påbyggnad mot norr. Inredning med kontorsmellanväggar m.m.

Utformning idag

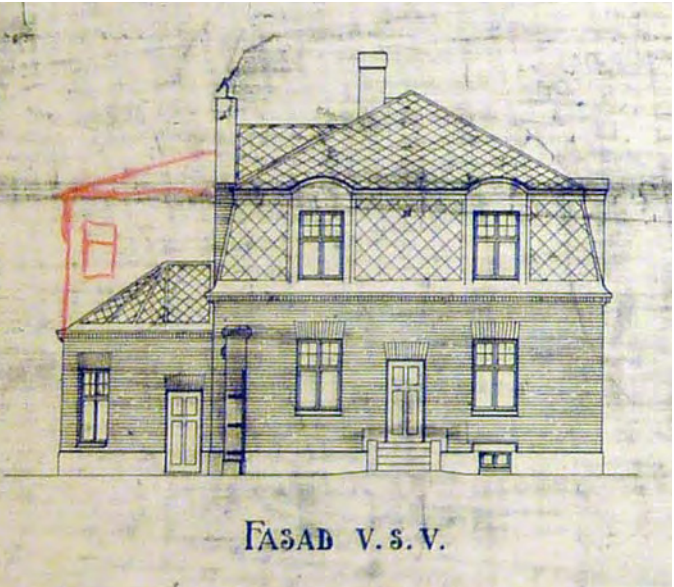
Användning
Portvaktshuset används idag som kontor och showroom samt kiosk.

Exteriör

Exteriören är välbevarad. Fasadteglet och de ursprungliga fönstersnickerierna är bevarade. Taktäckningen har ändrats från eternitplattor till skivtäckning av plåt i ärggrön kulör. Byggnadens entrédörrar är alla sentida men påminner troligen om ursprungligt utseende. Dörrbladen är klarlackade. Byggnaden har en påbyggnad ovanför den ursprungligen envåninga rundeln som vetter mot förgården. Påbyggnaden är från 1968 och har fasader av kupigt mexitegel och fönster utan mittpost och ospröjsade bågar.

Interiör

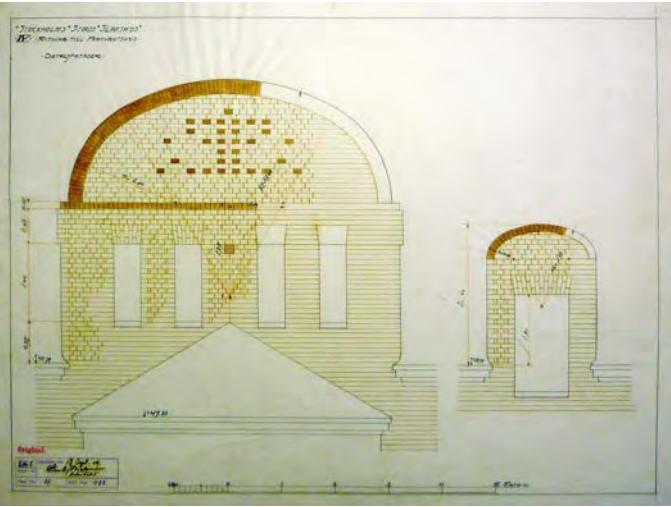
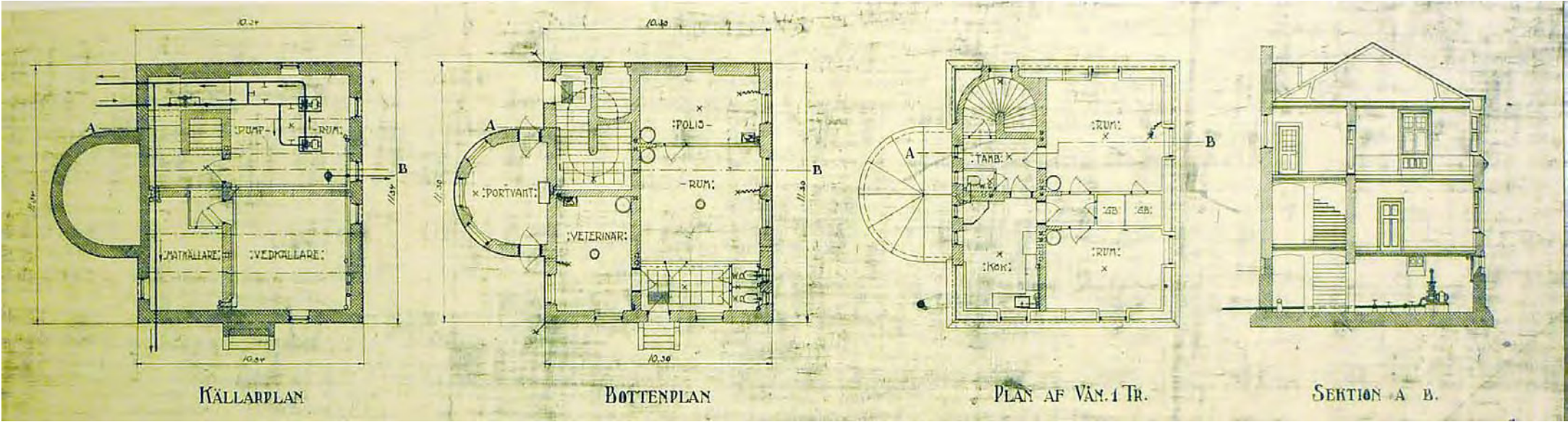
Planlösningen är välbevarad men vissa lättmellanväggar av kontorstyp har tillkommit. Golv och trappa i kalksten är välbevarade, men övriga golv är sentida. Alla rum har sentida ytskikt. Tekniska installationer har utförts okänsligt med t.ex. synliga ventilationsrör i taken. I vissa rum finns bevarade ursprungliga golvsocklar, liksom vissa bevarade dörrpartier. Flera fönster har synliga eller övertäckta ursprungliga smygpaneler. De flesta tak är putsade och avslutas med enkla hålkäl.

- 1 Portvaktshuset med sitt läge vid det ursprungligen slutna områdets entré. Portvaktshuset utgjorde fontmotiv i den symmetriska anläggningen vid den representativa förgården till området. Symmetrin ruckades när kontorshuset revs och ersattes av dagens skivhus, hus 46.
- 2 Ursprunglig fasadritning med påbyggnaden från 1968 skissartat införd.
Källa: SSA

>>Hus 39

- 3 Ursprungliga planer och sektion. Källa: SSA.
- 4 Detaljritning för gavelns tegelmurning. Källa: SSA
- 5 Många snickerier är ursprungliga .
- 6 Fönstren har troligen haft en mörk kulör.
- 7 En del rum bevarar få äldre detaljer.
- 8 Trapphuset har ursprunglig utformning och bevarade detaljer.
- 9 Rummet används som lager och har okända ventilationsdragningar.
- 10 Spår från 1960-talets kontorsinredning.

Hus 40

F.d. stall för småboskap, nu livsmedelsindustri och kontor

Stockholms stads klassificering

- Gul**
Fastighet med bebyggelse har positiv betydelse för stadsbilden och/eller har ett visst kultuhistoriska värde.
- Fastighetsbeteckning och adress**
Johanneshov 1:1
Hallvägen 4–10, Fällan 2

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett visst kulturhistoriskt värde (gul), främst genom sin ursprungliga placering i områdets mittaxel, jämte det bevarade stallet för storboskap och portvaktshuset. Byggnadens utsträckning berättar om storleken på det ursprungliga stallet för småboskap. Utformningen från 1971 med massiv murverkan är delvis välbevarad, medan interiörerna till stor del är förändrade och/eller har fått nya ytskikt.

Känslighet/tålighet

Byggnadens som sådan är tålig medan volymen är känslig. Tillbyggnader bör undvikas så att gaturummen runt byggnadskroppen bibehålls. Det är också viktigt att dess höjd hålls ned på grund av byggnadens framträdande läge i stadsbilden. Sambandet mellan marknadshallarna och själva slaktbyggnaderna får inte brytas.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

F.d. stallet för småboskap ligger i områdets huvudaxel, längs med Hallvägen bakom portvaktshuset tillsammans med det f.d. stallet för storboskap och det idag rivna stallet för kalvkor.

Stallet innehöll sju avskilda stallrum, foderrum, redskapsrum och vaktrum. Vinden användes som höskulle och var av brandskäl uppdelad i två rum.

Känslighet/tålighet

- Exteriör**
Känslig/Tålig
- Interiör**
Tålig

Grundläggning med betongplatta direkt på jord. Ursprungligen hade det bärande ytterväggar av tegel med fasadtegel av kalksandtegel av sammanlagt två stenars tjocklek. Inre pelare och bjälklag av armerad betong som valdes med tanke på underhållsintervall och brandsäkerhet. Det övre bjälklaget vilade på tegelmurarna. I byggnadens mitt fanns en inlagd dilatationsfog. Fönstren var av gjutjärn och hade dubbla glas.

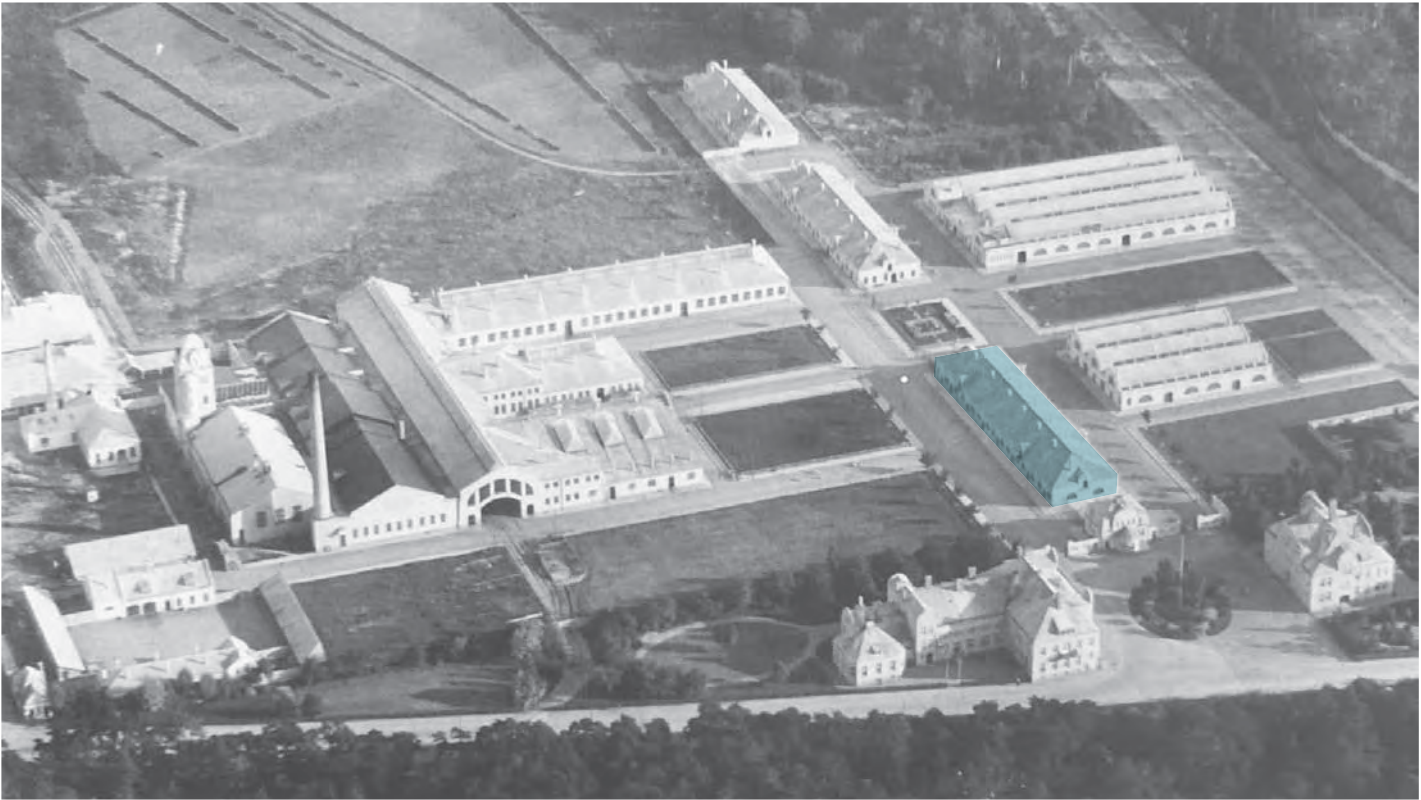
Förändringar

- 1971 Total omgestaltning efter brand. Ursprungliga yttermurar bevarade innanför nytt skal. Arkitekt Christer Nelson, VVS & Kylkonsult Project AB.
- 1983 Ombyggnad av byggnadens södra del. Nytt trapphus.
- 1984 Ombyggnad av byggnadens mittersta del.
- 1987 Ombyggnad av byggnadens södra del
- 2002 Nyinredning kontorslokal övre plan för Projektservice AB.
- 2006 Ombyggnad av södra delen för Svenskt Butikskött.

Utformning idag

Användning

Byggnaden innehåller produktionslokaler, kylrum och kontor i bottenvåningen samt kontor och personalrum på övre plan.

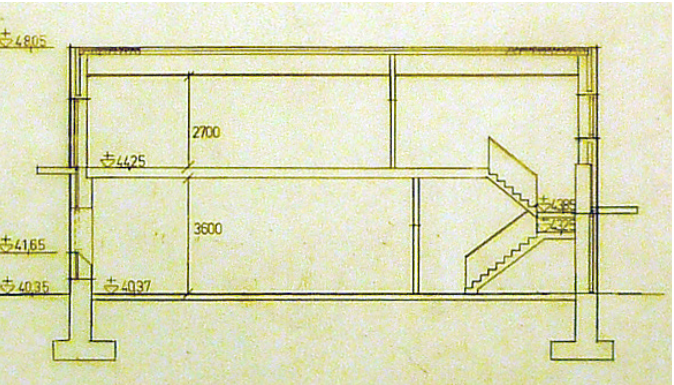
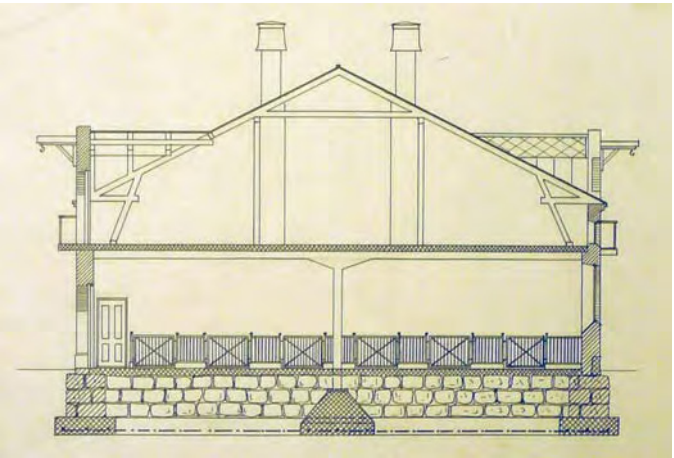

Exteriör

Byggnaden är formad som ett långsträckt rätblock med ett ej synligt, platt tak utan markerad takfot, endast kopparplåtavtäckning på murarnas krön. Sockeln är av betong och de massiva täta fasaderna är klädda med mörkrött tegel med grå slät fog. Skärmtak av koppar vid entréer. Spår från tidigare skärmtak. Delar av fasaden mot Hallvägen är klädd med vitglaserad klinker. Fönster och dörrar har en gles oregelbunden placering och har i sen tid till största delen bytts ut mot bruneloxerad aluminium. Fasaden mot väster har en mängd enklare sentida utbyggnader och installationer.

Interiör

Interiören härrör utan undantag från ombyggnaden 1971 eller senare. Ett huvudtrapphus är centralt placerat i byggnaden med ingång från Hallvägen. Dess golv och trapplopp är av betongterrasso och trappan har räcken av svartmålat smide. Sekundära trapphus finns vid gavlarna. Golven i produktionslokalerna är likaså av betongterrasso. Där särskilda fönsterbänkar finns är de av gotländsk kalksten. I byggnaden finns övermålade inre tegelväggar som härrör från ombyggnaden 1971.

1 Denna flygbild från när området var nytt visar tydligt småboskapsstallets plats i områdets mittaxel. Hus 40 är markerat med blått. Den nuvarande byggnaden har samma utsträckning som före ombyggnaden. Källa: SSA
2-3 Tvärsektioner genom byggnaden. Den översta är en nybyggnadsritning och den nedre är en ombyggnadsritning från 1970. Källa: SSA

>>Hus 40

4

5

6

7

8

9

4-6 Fasader mot mot Livdjursgatan, Fällan och Hallvägen. Livdjursgatan har behandlats som baksida.
7-9 Interiörbilder. Trapphuset är bevarat från ombyggnaden medan övriga lokaler är helt moderniserade.

Hus 41

F.d. stall för storboskap

Stockholms stads klassificering

- Blå

Fastighet med bebyggelse vars kultuhistoriska värde motsvarar fodringarna för byggnadsminnen i kulturminneslagen
- Fastighetsbeteckning och adress

Kylhuset 22

Hallvägen 14–16, Kylhusgatan 2, Fällan 1

Kulturhistoriskt värde

Byggnaden har ett särskilt högt kulturhistoriskt värde (blå) som en del av den ursprungliga anläggningen. Byggnaden har ett byggnadshistoriskt, samhällshistoriskt och arkitekturhistoriskt värde jämte ett miljöskapande värde. Utformningen har den slakthustypiska arkitekturen med de för sin tid nymodiga materialen. Byggnadens inre är helt förändrat medan exteriörens karaktär till största delen är välbevarad.

Känslighet/tålighet

Den ursprungliga byggnadsvolymen är mycket känsligt för förändring. Den välbevarade exteriören bör bevaras och även i tillämpliga delar rekonstrueras. De sentida dörrpartierna kan ersättas. De särpräglade ventilationshuvorna är viktiga för karaktären. Det inre av byggnaden är tåligt.

Byggnadshistoria

Ursprunglig utformning och funktion

F.d. stallet för storboskap ligger i områdets huvudaxel, längs med Hallvägen bakom portvaktshuset tillsammans med det f.d. stallet för småboskap och det idag rivna stallet för kalvkor. Det hör till den ursprungliga anläggningen ritad av arkitekt Gustaf Wickman. Stallet innehöll ursprungligen fem avskilda stallrum, foderrum, redskapsrum, vaktrum, rum för elcentral och ett kontorsrum för biljettförsäljning. Övre våningen

Känslighet/tålighet

- Exteriör

Hög känslighet
- Interiör

Tålig

användes som höskulle och var delad i två brandceller.

Byggnaden har bärande ytterväggar av tegel med fasadtegel av kalksandtegel, av sammanlagt två stenars tjocklek. Inre pelare och bjälklag är av armerad betong som valdes med tanke på underhållsintervall och brandsäkerhet. Det övre bjälklaget vilar på tegelmurarna. I byggnadens mitt finns en inlagd dilatationsfog. Fönstren var av gjutjärn och hade dubbelt glas. Taket var belagt med eternitplattor i ett diagonalmönster med plåtdetaljer. Byggnaden har en mängd karaktäristiska ventilationshuvor.

Förändringar

1991 Genomgripande ombyggnad. I bottenvåningen inreds kontor för Slakteriförbundet samt ett slakterimuseum. Vinden inreds som kontor (Annerstedt & Flodin) samt fläktrum. En mängd nya takfönster tillkommer. Inlastningsportar ersätts med glaspartier. Nytt trapphus mitt i huset. De ursprungliga trapporna vid byggnadens södra gavel rivs och ersätts med en spiraltrappa. Fasadenovering med nya stålfönster, fönsterbänkar av skiffer och nya dörrpartier. Arkitekt: Rombus, Tomas Pettai.

Utformning idag

Användning

Bottenvåningen används idag som kontors- och skollokal. Byggnadens vind med inredda

kontorslokaler står tom. Fortfarande kallas byggnaden för "Schaub-huset", eftersom firman Schaub-Tico AB ("Tarmimporten") tidigare hade lokaler i byggnaden.

Exteriör

Byggnadens yttre är välbevarat. Fasaderna består av kalksandtegel med rundade grå fogar. Fasadernas tegel har kompletteringar, troligen från 1991. Fönstren är målade i mörkt grått med solbänkar av skiffer som ska efterlikna de ursprungliga. De halvrunda stålfönstren är nytillverkade men spröjsindelningen följer det ursprungliga utförandet. Vid gavlarna sitter träfönster med korspost utan spröjs, troligen sentida. De mindre fönstren mot vindsvåningen är ursprungliga. Alla dörrar är nytillverkade och målade i ljus ockrakulör. Dörrarna har stiliserade fyllningar som ska påminna om ursprunglig utformning. Några ursprungliga dörröppningar är igenmurade. De ursprungliga lastportarna till höskullen har ersatts med småspröjsade fönsterpartier. Lastbommarna är bevarade. Taket är skivtäckat med ärggrön varmförzinkad stålplåt. De ursprungliga ventilationshuvorna är bevarade och har kompletterats med nya, mindre ventilationshuvor. I taket finns ett mycket stort antal takfönster, något färre i takfallet mot Hallvägen.

Interiör

Byggnadens inre är helt moderniserat. De bärande betongpelarna i bottenvåningen står till en del synliga

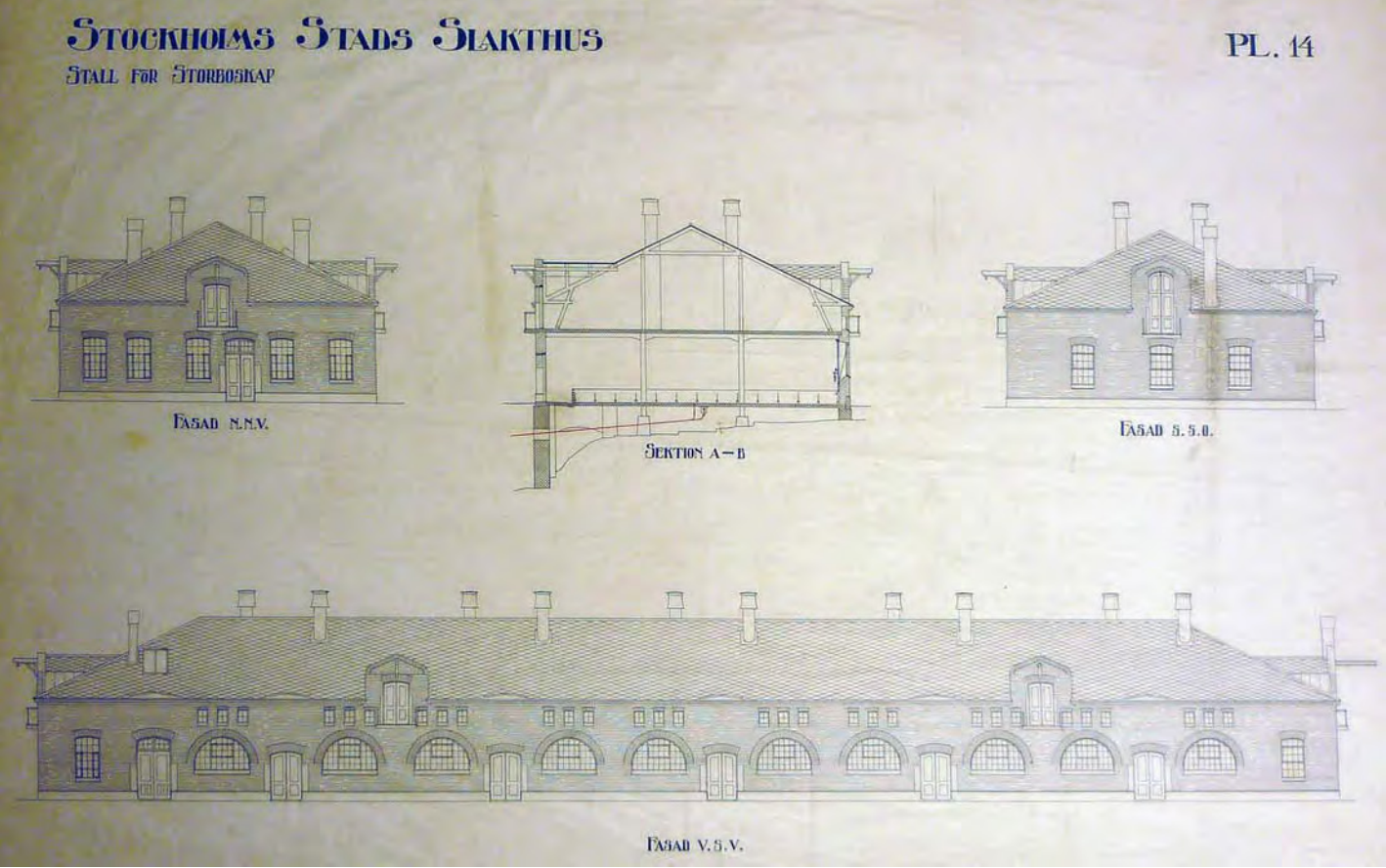

1 Stallbyggnaden med dess karaktäristiska ventilationshuvor. Den ändrade användningen syns i exteriören på de glasade lastportarna in till f.d. höskullen samt en mängd takfönster.
2 Typiska materiaverkan; grått tegel och mörkgrå fönster med solbänkar av skiffer. De små öppningarna har ursprungliga järnfönster.

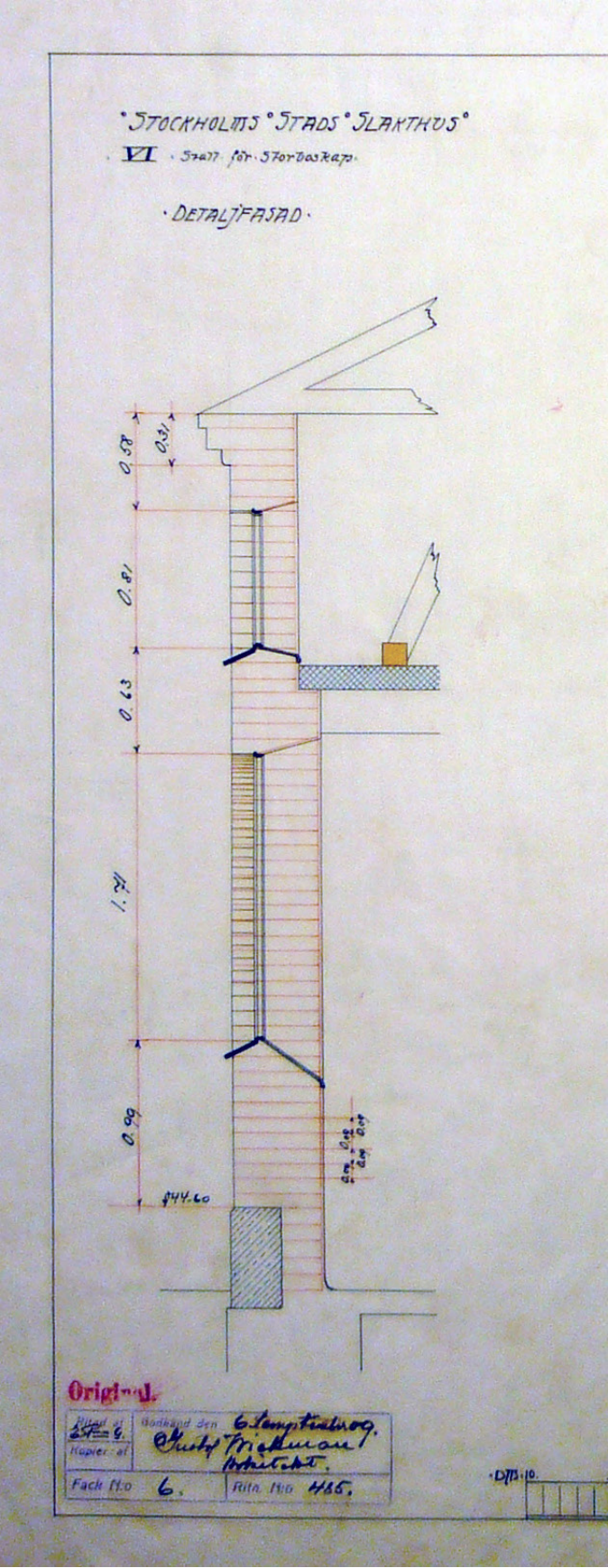
där planlösningen innebär storrums. Vindsvåningen har delvis öppen planlösning med vissa synliga delar av takkonstruktionen i trä. Entréhall och trapphus i byggnadens mitt har vitputsade väggar, golv och trappsteg av kalksten samt trappräcken av svartmålat smide. Räcket har fastsvetsade dekorationer i form av slaktkrokar.

>>Hus 41

3

7

8

9

4

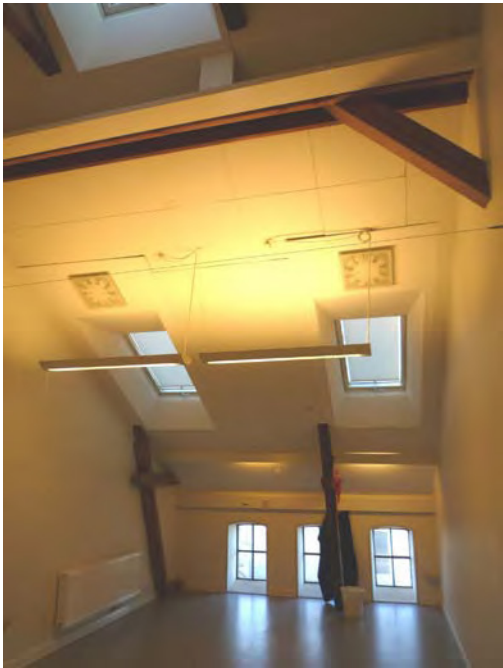

5

6

3 Ursprungliga fasadritningar. Källa: SSA
4 Lastbommen finns kvar ovanför den transformerade lastporten. Takfallen var ursprungligen täckta med grå eternitplattor.
5-6 Den sentida entréhallen och trapphuset med grått kalkstensgolv, vita väggar, ockrafärgade snickerier och svart smidesräcke dekorerat med köttkrokar. Et likartat trapphus finns i hus 48. Granithuvudet kommer från den rivna centralsaluhallen vid Kungsbron.
7 Detaljritningsom redovisar väggarnas uppbyggnad. Källa: SSA.
8 I bottenvåningen står den ursprungliga stommen synlig bland sentida installationer.
9-10 Vindsinredningen på den före detta höskullen. Mot Livdjursgatan finns ett stort antal takfönster.

10